

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 15 maj 2017*§ 2 Interpellation om lärare på stadens skolor (nr 2016:47)*

Anförande nr 1

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

M a r g a r e t a H a g l u n d (–): Ordförande, ledamöter! Jag tackar Olle Burell för det snabba svaret, dock inte för dess innehåll.

Antalet nyanlända elever i grundskolan har ökat med 27 procent, från 62 400 förra läsåret till 79 400 i år. Skolverkets egen elevstatistik visar också att de nyanlända eleverna fördelas ojämnt mellan skolorna, där just storstäder har tagit det större antalet. Många av dessa ungdomar har också stora brister i sin skolgång. I de skolor som har tagit ett stort ansvar för att ta emot nyanlända kan läget vara väldigt ansträngt, och det måste vi kunna vara överens om.

Lärarbristen hänger naturligt samman med det ökade antalet nyanlända. Behovet av utbildad personal är därför stort. Det handlar framför allt om lärare som undervisar i svenska som andraspråk, men det gäller även lärare med andra språkkunskaper, såsom ämneslärare, lärare som kan kartlägga elevers kunskap och modersmålslärare.

Nyanlända kräver också omfattande resurser. Hur ska denna brist åtgärdas? Kan det exempelvis bli aktuellt att införa lärarassistenter och anställa administratörer som gör att lärarna kan lägga mer tid på undervisning och andra liknande åtgärder som underlättar för lärarna, eller finns det tillräckligt med legitimerade lärare, Olle Burell?

Anförande nr 3

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Tack för interpellationen som jag har svarat på! Det är alltid roligt att få anledning att berätta om det fantastiska arbete som görs på Stockholms skolor tack vare engagerad och kunnig personal under ledning av skolledare som jag är väldigt stolt över.

Hela Sverige och Stockholm ställdes inför en organisatorisk utmaning för en tid sedan när många människor sökte skydd i vårt land undan förföljelse, våld och tortyr. Jag vill även denna gång passa på att tacka alla som har medverkat till att på ett väldigt bra sätt hantera den situationen och som tar fasta på den förmån det är för Stockholm att unga människor kommer hit och vill starta en ny fas i sitt liv, en ny fas som präglas av fred, demokrati och utveckling, där vi arbetar tillsammans för grundläggande mänskliga rättigheter och värden som vi håller väldigt högt här i Stockholm.

Skolan har under många år här i Stockholm hållit hög kvalitet, och vi har klättrat betydligt i olika rankningar som inte minst Sveriges Kommuner och Landsting har gjort. De utmaningar som finns är välkända. Det handlar om att bygga skolor. Vi behöver fler lokaler, och det har vi behövt under lång tid. Det fanns ett eftersatt utbyggnadsprogram som vi har förstärkt. Vi har en samordnad skolplanering, och Sisab arbetar för högtryck och har alltså mer än fördubblat investeringstakten för att

kunna bygga skolor och förskolor så att vi får 55 000 nya elevplatser till 2040. Det finns strategier för detta.

Det finns också strategier för att rekrytera personal. Vi vet att vi behöver ungefär 1 000 nya lärare per år, och det är någonting som var välkänt redan tidigare. Den utmaningen har naturligtvis ökat, men det är fortfarande bara på marginalen. Vi har en grundläggande utmaning i ett växande Stockholm att dra till oss den personal som behövs, och vi ligger också på regeringen för att de ska ta chansen nu när söktrycket ökar till exempel till förskollärarytbildningen på lärosäten att också utöka antalet platser. Regeringen gör också många satsningar som vi lokalt förstärker.

Det finns väldigt mycket att säga om skolans utvecklingspotential och utvecklingsbehov, och det skulle lätt kunna bli en stor skoldebatt om det här. Men det jag vill ha sagt apropå den här interpellationen är att de utmaningar vi ser och jobbar med har funnits under många år. Mottagandet av nyanlända har skett på ett sätt som har rönt uppskattning och fått beröm både av statliga myndigheter och av andra kommuner som har kommit till Stockholm för att se hur vi på ett sådant bra sätt har lyckats ta vara på den här chansen och också se till att skolor i hela staden tar emot nyanlända, vilket har varit väldigt uppskattat av dem som jobbar på skolor där det förut inte fanns nästan några nyanlända.

Anförande nr 4

M a r g a r e t a H a g l u n d (-): Det där är nog mer önskedrömmar än vad det är med verkligheten överensstämmande.

Rekryteringsbehovet kan räknas om till examinationsbehov. Prognosen visar att vi behöver 84 000 nyexaminerade lärare till 2019. Behovet beror på att lärare går i pension och lämnar yrket, oftast på grund av vantrivsel, låg lön och att det i dag finns många obehöriga lärare som undervisar i skolan. Lärarbristen är akut.

Av det totala rekryteringsbehovet på ungefär 70 000 heltidstjänster fram till 2019 beräknas var fjärde, 23 procent, beröra Stockholm. För att integrationen över huvud taget ska fungera krävs en grundläggande utbildning för alla nyanlända elever om de ska nå en baskompetens som på sikt kan ge möjlighet till högre studier och därmed också inkluderas och bidra till samhället. Får man den baskompetensen som det ser ut i dag med denna brist på lärare och kompetent ledning?

Mitt svar är nej. Vi går in i en ny katastrof för Sverige och dess folk. Vad tror Olle Burell om det här?

§ 3 Interpellation om tryggheten på stadens skolor (nr 2016:48)

Anförande nr 5

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 6

Margareta H a g l u n d (-): Ordförande, ledamöter! I dag är det nära nog på dagen ett år sedan jag lämnade in den här interpellationen, och det är faktiskt på dagen elva månader sedan borgarrådet Burell gav sitt svar. Jag vill uttrycka min uppskattning och mitt beröm för denna respons.

Interpellationen skrevs våren 2016 då vi nyligen fått veta att Ross Gymnasium skulle läggas ned på grund av att allt stök i skolan hade gått så långt att man inte bedömde det möjligt att åtgärda problemet, i varje fall inte utifrån de krav som Skolinspektionen ställt.

Detta är ett exempel som visar på att situationen i skolorna i Stockholms stad inte är fullt lika ljus som Olle Burell vill påskina. Vid ungefär samma tid började Stockholms stad på allvar ta emot nyanlända som en följd av asylvågen hösten 2015. Då undrade man hur det här skulle gå. I april 2016 var oron stor, inte minst för att vissa skolor skulle få ta emot ett orimligt stort antal nyanlända som ett resultat av den koncentration av individer som modulhusbyggen skapar. Strax innan jag skrev denna interpellation uttryckte många föräldrar sin oro för att Sundbyskolan i Spånga, i vars omedelbara närhet man planerade för ett större modulbygge, skulle försämrats.

Som jag tidigare sagt: 28 procent av flickor i åttan känner sig mycket otrygga i skolan. Hur skulle det gå först och främst under läsåret 2016/17 när Stockholms skolor skulle bli föremål för omfattande inskrivning av nyanlända elever med start under augusti månad inför ht-16?

Borgarrådet svarade som sagt mig i maj, och svaret kan sammanfattas med att det kommer att gå bra, för Stockholms stad och Stockholms skolor har god kompetens och vana att ta emot nyanlända.

Nu har ett år gått, och vi har i någon mån facit i hand. Därför finns det anledning för mig att också fråga Olle Burell hur han tycker att det har gått så här långt.

Anförande nr 7

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Det var ju väldigt bra att interpellationen kunde besvaras snabbt med en prognos kring hur det skulle gå så att vi något kan utvärdera det i dag.

Jag vill påstå att det har gått väldigt bra. När vi sitter här i kväll tänker jag på att en gång per år, bland annat tack vare ordförande Margareta Björk, kan ungdomsparlamentet samlas i denna sal för att i en slutdebatt, som har föregåtts av ett arbete runt om på stadens skolor utifrån teman som eleverna själva har valt, ha en diskussion kring motioner och propositioner som de har tagit fram kring ämnen som de tycker är speciellt relevanta. Jag har passat på att besöka dessa ungdomsparlament och även det senaste.

Det som våra egna ungdomar tar upp är inte interpellantens tongångar och tankar utan snarare en oro för att det finns en ökade främlingsrädsla i samhället – en rasism och en oförmåga att se möjligheterna. Det handlar om alltför många vuxna inom vissa partier som målar någon på väggen som man inte vill ha där. I stället borde man lämna plats, kanske inte för skolkartor numera, men någonting som är framåtsyftande och som betonar alla människors lika värde. Det är det som våra egna ungdomar tar upp. De är rädda för oförsonliga, hatväckande krafter som slår sönder och splittrar i stället för att förena.

Mottagandet av nya stockholmare har pågått i hundratals år i den här staden och har hanterats på ett bra sätt, naturligtvis med utmaningar och upp- och nedgångar, men vi kan konstatera att Stockholm är en fantastisk stad som jättemånga vill bo i och ännu fler vill flytta till.

De nyanlända eleverna som har kommit både till grundskolor och gymnasieskolor har fört med sig en kunskap och erfarenhet som har tagits emot av jämnåriga, lärare och annan personal. Det här är väldigt skolmotiverade elever med en stark drivkraft att starta på nytt i ett fredligt land för att kunna bidra till vårt samhälle.

Jag är därför glad att stå här, ett år efter att interpellationen skrevs och vi kunde svara på den, och konstatera att genom ett gediget arbete från vår personal i Stockholms skolor och även friskolor som har kommit och sagt att de också vill hjälpa till och vi då har hittat former för det, och kunna konstatera att Stockholm har genomfört ett mycket gott mottagande av nyanlända elever i olika åldrar.

Anförande nr 8

R i c k a r d W a l l (–): Ordförande, fullmäktige! Så här skriver Olle Burell skriver i sitt svar: År 2010 beslutade utbildningsnämnden om riktlinjerna Trygghet och studiero.

Det är ett direkt svar på fråga två i interpellationen, och så är det ju. Man har riktlinjer, och så måste de revideras när verkligheten förändras och det händer saker och ting.

Innan jag spinner vidare på frågan vill jag hänvisa till SVT Nyheter den 6 september 2016. Det är alltså inte Steve Bannon eller så, utan det är SVT Nyheter som jag refererar till. De utgår från en SKL-rapport och skriver så här: ”SKL varnar: Vuxna kan placeras på högstadiet. Svårigheten att åldersbestämma asylsökande gör att vuxna personer kan placeras i högstadiet. Det varnar SKL för – som har hämtat in uppgifter från många kommuner runt om i landet. ’Det blir ju spänningar’, säger sektionschef Åsa Furén-Thulin till Aftonbladet.” Det är alltså inte Steve Bannon som säger det, utan det är en sektionschef på SKL.

Margareta Haglund har ställt en fråga om tryggheten på stadens skolor. Enligt SVT och SKL har man problem med att överåriga går i grundskolan. Då blir förstås frågan: Känner Olle Burell till att sådant förekommer i Stockholm eller utgör Stockholm ett undantag härvidlag gentemot andra kommuner i Sverige? Och om man skulle ana att sådant här förekommer, vad gör i så fall Olle Burell åt saken? Om det skulle förhålla sig på det här sättet, ser Olle Burell det som ett problem eller är alla bara jättegglada i alla fall? Om Olle Burell ser att problemet existerar, vill han då göra

någoting åt det och i så fall vad? Det finns ju motioner nu från Sverigedemokraterna och även från mig om att kommunen till exempel skulle driva på för en åldersbestämning, men det är något som har fått tummen ned av Olle Burells borgarrådskollegor.

Jag skulle vilja få några ord kring den påstådda problematiken, det vill säga att det går vuxna karlar på högstadieskolor i Sverige.

(O r d f ö r a n d e n : Interpellationen handlar om tryggheten på stadens skolor, och det är den vi debatterar i dag.)

Anförande nr 9

M a r g a r e t a H a g l u n d (-): Ordförande, ledamöter! Vi får väl se vad framtiden har i sitt sköte. Jag tror att det är mycket svart.

Jag tackar Olle Burell för hans svar, och jag noterar att Burell tecknar en i huvudsak ljus bild av situationen i Stockholm. Även om läsåret 2016/17 går emot sitt slut lär det dröja ytterligare ett tag innan verksamheten har hunnits utvärderas. En typ av sådan utvärdering gör SKL med sina öppna jämförelser som just nämndes.

Den senaste öppna jämförelsen för grundskolan avser läsåret 2015/16 och kom ut förra året. Där rankar SKL Sveriges kommuner vad avser läget i grundskolan. Stockholms stad, som har klättrat uppåt på den listan, placerades för läsåret 2015/16 på plats 15 av landets 290 kommuner.

Vad som händer i stadens skolor under innevarande läsår säger SKL inget om. Däremot kommer vi att ha SKL:s öppna jämförelser med läsåret 2016/17 på bordet om ett år, och jag kan redan nu berätta att jag ser fram emot en förnyad debatt då det rimligen finns mer fakta på bordet och vi dessutom har en valrörelse framför oss.

SKL:s jämförelse i all ära: Vi kan också konstatera att den som bevakar massmedier kan få intrycket att det mesta är lugnt och fint på våra skolor, liksom Olle Burell tycker. Nu är det emellertid inte så att bara för att något inte står i tidningen eller sägs i stadshuset så betyder det inte att det inte finns. Men eftersom mina tre minuter snart är slut får jag återkomma till dessa aspekter i mitt sista inlägg.

Anförande nr 10

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Olle Burell vill inte svara på min fråga. Å andra sidan tycks det mig som om ordföranden fyllde ut det hela. Min fråga var: Är det ett trygghetsproblem om eventuellt vuxna karlar går i grundskoleklasser?

Jag tolkar inte tillrättavisningen från ordförandes och presidiet på annat sätt än att nej, det påverkar inte trygghetssituationen alls i Stockholms skolor om det går vuxna karlar som elever i högstadieskolor. Då har jag fått etablissemangets svar på den frågan!

Anförande nr 11

M a r g a r e t a H a g l u n d (-): Ordförande, ledamöter! Tydligen tycker i alla fall riksdagen att det är viktigt med åldersbestämning.

För inte så länge sedan hade Sverige en av världens tryggaste och bästa skolor. Så är det verkligen inte längre. Nu är den otrygg och stökig. Klasserna är för stora och består av många elever som inte pratar svenska. Dessutom uppfyller många av dessa elever inte de kunskaper som krävs i svenska skolor. Kulturella skillnader leder till oacceptabla beteenden som i sin tur leder till stökighet i klassrummen, ja, i hela skolan och runt omkring.

Skolan borde och ska vara en plats där eleverna kan förbereda sitt vuxna yrkesliv, en plantskola för människor som ska föra Sverige framåt i utvecklingen och berika vår välfärd. Det är inte en plats att lära sig hur man *inte* betar sig i Sverige. Förstår man inte det har man inte på en svensk skola att göra. Om man dessutom inte har den rätta underbyggnaden för den klass man är placerad i och inte pratar svenska är och blir man en stor störning för de övriga i klassen.

Vi behöver en skola och klasser efter individuella behov, ingenting annat. Man får särskilja. Vi ser en kris växa fram i samhället. Vi har prioriterat totalt fel och blundat för verkligheten. Jag säger som moderaten Tobias Billström: Vi klarar inte av skolan, sjukvården, bostäderna, rättsväsendet, arbetslösheten på grund av en alldeles för hög tillströmning av invandrare. Vi har tagit oss vatten över huvudet, och det är överfullt och övermättat för länge sedan.

Jag håller helt och hållet med honom om detta. Vi måste inse att en välfärdsstat har sina begränsningar och fungerar som ett företag. Enorma felprioriteringar leder till konkurs, och därmed är det adjö med all välfärd. Jag kan gå så långt som att säga att det är för sent. Vi kommer nu att sjunka ned oavbrutet om inte drastiska åtgärder sätts in. Hur och vad får bli en senare fråga, men en sak är säker: Sverige och Europa kan inte fortgå att vara en plats dit man flyttar för att höja sin välfärdsstandard. Det finns ungefär 4 miljarder människor i världen som gärna vill ha den, och det måste bli upp till varje land att utvecklas så att det kan erbjuda sina medborgare det. Detta ska västvärlden hjälpa till med och har också gjort det i många år. Flyr man från krig gör man det till närmast säkra plats, och där ska västvärlden hjälpa till med förnödenheter och allting annat. Det ska inte behöva bli hela folkförflyttningar för att kriser bryter ut i vissa regioner. Det gagnar ingen i det långa loppet och allra minst hoppet för att det egna hemlandet ska kunna utvecklas och berikas till en egen demokrati och välfärd.

(O r d f ö r a n d e n : Den interpellation som vi debatterar handlar alltså om tryggheten på stadens skolor och ingenting annat. I vederbörlig ordning finns det frågor som interpellanten ställer i interpellationen och som också ansvarigt borgarråd svarar på. Det gäller alla interpellationer.)

Anförande nr 12

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Min salig far försökte ibland uppmuntra mig till att tänka att när man möter en politisk motståndare som har väldigt annorlunda åsikter så ska man inte se dem som motståndare utan som pedagogiska utmaningar.

Efter den här debatten inser jag dock att min förmåga inte räcker till. Jag börjar fundera på om det inte är så att ett helt politiskt parti egentligen baserar sitt väljarstöd eller sina sympatier på en massa obehandlade depressioner och fobier. Jag rår inte på

dem. Jag har inte den psykologiska sakkunskapen att jag tror att jag kan häva de tillstånden.

Det enda jag kan fortsätta att säga är att när jag är ute på våra förskolor och skolor och träffar elever, föräldrar, skolledare, lärare, förskollärare och en massa annan personal och kamratstödjare så möter jag faktiskt ingenting av den eländesbeskrivning som ledamöterna ägnar sig åt här. Tvärtom finns det en intellektuell förmåga att skilja på vad som är problem och utmaningar, vad som är styrkor och svagheter och på olika forsknings-, fakta- och kunskapsbaserade sätt att ta sig an dessa utmaningar.

Det gör man genom ett ambitiöst pedagogiskt utvecklingsarbete och ett demokratiarbete som tar fasta på skollagens portalparagrafer om kunskap för alla, demokrati för alla och av alla. Jag hoppas, fru ordförande, att vi ska fortsätta att i den här rådssalen ha en stor, förkrossande majoritet som tillsammans vill jämföra olika idéer och förslag på hur vi ska ta Stockholm och Sverige framåt.

Det som har sagts hittills i denna debatt tycker jag bidrar till att skapa oro och missämja hos dem som lyssnar, och jag är väldigt glad att läktaren i kväll inte är full av skolelever som skulle sitta här och förstå att det finns vuxna här i salen som lever i en helt annan verklighet, långt från den verklighet som de upplever i sin vardag och på sina skolor där det händer så mycket bra och där man jobbar tillsammans, där unga människor har efterfrågat en möjlighet att också i sin skola få mötas i mer blandade sammanhang än vad skol- och bostadssegregationens Stockholm har gett dem möjlighet att göra.

Det är det som vi arbetar för: att bryta segregation, skapa mötesplatser och förstå att vi är alla människor. Det kan man kanske tänka har olika kopplingar till våra individuella trosuppfattningar och livsfilosofier, men vi har en uppgift allihop, och det är att älska varandra och bära varandras bördor.

Anförande nr 13

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Jag läser den andra frågan i Margareta Haglunds interpellation: Vilka trygghetsskapande åtgärder har vidtagits? Så läser jag Olle Burells svar en gång till: År 2010 beslutade utbildningsnämnden om riktlinjerna Trygghet och studiero vilka reviderades år 2012.

Utifrån de här frågorna och det här svaret tog jag upp en annan trygghetsfråga. Hur det nu är med risken eller förekomsten av vuxna karlar som går i högstadiet? Är det en trygghetsfråga? Då fick jag en tillsägelse från ordföranden. Sedan hörde vi alldeles nyss hur Olle Burell tog en lång filosofisk diskussion om huruvida meningsmotståndarna var pedagogiska utmaningar och så vidare. Han fick ingen som helst tillsägelse om att hålla sig till interpellationens ämne.

Jag hävdar inför er alla, och inför Gud, att mina anföranden låg närmare interpellationens frågeställningar än Olle Burells sista inlägg!

Anförande nr 14

Borgarrådet B r i n c k (M): Med tanke på att interpellanten talade väldigt lite om sin interpellation och väldigt mycket om andra saker kanske man ska återgå till att tala om interpellationen.

Det händer ibland att jag håller med skolborgarrådet, och det ska jag göra nu. Skolan är inte det katastrofområde som det uppenbarligen ligger i somligas intresse att utmåla den som. Det är en bild av skolan som de som arbetar i den, liksom eleverna i rätt många fall, faktiskt inte alls känner igen sig i. Tvärtom känner de sig en liten aning störda av den, eftersom de gör sitt allra bästa och känner att den mediebild som sprids inte hjälper dem att göra sitt bästa utan sätter käppar i hjulet för deras ansträngningar att förbättra sina liv.

Det finns utmaningar när det gäller tryggheten i skolan. Det finns utmaningar när det gäller den fysiska tryggheten. En del av dem beror på att samhällsklimatet har förändrats. Det handlar också om att vi byggde skolor för 30 år sedan på ett sätt som gör att de i dag är svåra att hantera. Det är enplansskolor som är byggda över ett stort område med väldigt många ingångar.

Detta innebär utmaningar när det gäller att garantera den fysiska tryggheten och säkra miljöer för dem som är inne i skolan, både lärare, elever och andra medarbetare. Det måste vi hantera, och det gör vi också i samarbete med till exempel Sisab som äger skollokaler eller andra fastighetsägare.

Det handlar även om att hela tiden ha en dialog och ett samtal på skolorna: Vad är det som gäller här? Vilka regler ska vi följa? Jag ogillar ordet ”värdegrund”, för jag vet inte riktigt vad det betyder, men ibland måste man ändå använda det. Vilka villkor gäller? Hur uppför vi oss mot varandra? Det handlar om att skolorna jobbar med sina likabehandlingsplaner och inte bara har dem som hyllvärmare utan faktiskt engagerar sig i dem och ser till att omsätta dem i praktisk verklighet, där elever inte får lov att kränka varandra, där medarbetare och lärare iakttar respekt gentemot varandra och gentemot eleverna och där alla trivs – en skola som ingen behöver ha ont i magen för att gå till på morgnarna.

Så är det inte ännu överallt, men vår ambition är naturligtvis att det ska vara så. Att försöka skylla de uppenbara problem som finns på en enda enkel orsak, till exempel den stora mängden nyanlända, är att göra det väldigt enkelt för sig, för det är inte det som är problemet.

*§ 4 Interpellation om underskotten i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
(nr 2016:52)*

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

B o A r k e l s t e n (M): Jag vill börja med att tacka finansborgarrådet för svaret. Det hade varit lite bättre om jag hade fått svar på alla frågor som stod på baksidan av min interpellation. Jag måste även vända mig till ordföranden, för sista frågan i interpellationen handlar nämligen om år 2017. Men jag lovar att huvuddelen av mitt anförande handlar om fjolåret, alltså 2016.

Det har gått en tid sedan den 8 juni förra året när interpellationen skrevs tills svaret kom den 31 oktober. Den som har varit uppmärksam och läst interpellationerna har sett att det finns tre stycken som är nästan likalydande och som handlar om de underskott som finns i tre stadsdelsnämnder, nämligen Farsta, Hägersten-Liljeholmen och Hässelby-Vällingby. Alla dessa stadsdelsnämnder är belägna i Stockholms ytterstad.

De underskott som åsyftas i interpellationen finns i huvudsak inom äldreomsorg, funktionsnedsättning och individ och familj. Här finns det stora underskott som inte verkar försvinna trots skattehöjningar och extra tillskjutna medel. Om jag får hänvisa till finansborgarrådets svar så sägs det att det inte finns några underskott. Jag tror dock att vi menar olika saker med underskott. Jag menar alltså underskott inom olika verksamhetsområden, medan finansborgarrådet ser i lite större cirklar och hugger underskottet på hela bokslutet. Det är väl det som gör att vi skjuter lite över målet.

I svaret konstateras att det finns underskott men att det troligen ska bli ett positivt bokslut. Med detta klappar majoriteten sig för bröstet. Det kan tilläggas att bokslutet faktiskt landade med ett överskott totalt på en halv miljon, men det var ingen förklaring till de underskott som jag menade, det vill säga 23 miljoner på individ och familj, 7 miljoner på funktionshinder och 13 miljoner på äldreomsorgen.

Det är självklart så att pengarna dras från andra verksamhetsområden för att hålla totalbudgeten. Jag har två exempel på detta, men eftersom min tid är ute nu så väntar jag med dem tills finansborgarrådet har svarat på det här.

Anförande nr 17

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket till interpellanten Bo Arkelsten för interpellationen! Om jag tolkar interpellanten rätt hade han önskat en mer prognossäker budget. En budget är ju just en framtidsprognos uttryckt i monetära termer, och det måste vi alla känna till när vi diskuterar de här delarna.

Det är mycket riktigt så att jag tittar på sista raden: Hur ser det ut för staden? Om vi pratar om 2016 så gick staden med ett överskott på 4,6 miljarder kronor. Grottar vi sedan ned oss i olika delar av stadens budget och slutligen kommer till Hässelby-Vällingby som vi ska debattera här i dag så handlar det om hur det gick för Hässelby-

Vällingbys budget. Ja, och då kan vi konstatera att det till och med gick med ett litet överskott i budgeten där.

Kollar vi sedan på alla verksamhetsområden är det mycket riktigt så som interpellanten påpekar att det är tre områden som sticker ut utifrån ett negativt resultat, och det handlar mycket riktigt om individ- och familjeomsorg, vilket inte är jättekonstigt. Vi har en del avtal som kostar väldigt mycket. Vi har dyra konsulter inne som vi naturligtvis försöker avveckla och i stället anställa egen personal och vidareutveckla. Vi har äldreomsorgen där det finns avvecklingskostnader eftersom färre behöver boende i stadsdelen. För funktionsnedsättningar handlar det om dyra avtal om omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Allt det här jobbar naturligtvis stadsdelsnämnden med för att spara kostnader. Man försöker så gott det går att följa de budgetramar som vi sätter upp, och jag vill vara tydlig och säga till kommunfullmäktige att stadsdelsnämnden arbetar mycket, mycket aktivt med de fördyringar som vi har sett i verksamheterna just för att följa upp i respektive resultatenhet.

Det finns alltså en förklaring på detta. Mycket riktigt gick inte Hässelby-Vällingby med underskott under 2016, utan man levererade till och med ett resultat för staden, bara så att ni känner till detta.

Anförande nr 18

B o A r k e l s t e n (M): Ordförande, fullmäktige! Det där var faktiskt ett uttömmande svar. Det hade varit jättebra om det hade stått i det första svaret så att den här interpellationsdebatten hade gått lite snabbare. Jag tycker dock att det känns bra, och då vet vi också hur finansborgarrådet tänker när vi debatterar frågor om den totala budgeten respektive budgeten för verksamhetsområden.

Jag tänker i alla fall ta ett litet exempel som handlar om individ och familj och den arbetssituation som finns där. Det är så att det fattas socialsekreterare, och detta gör att utredningstiderna måste förlängas. Man har till och med uppfunnit en ny blankett, en avvikelseblankett, där man skriver skälet till att man inte hinner göra utredningarna färdiga i tid utan måste förlänga. Detta är typiskt för att det fattas folk. Arbetssituationen är alltså jättehard.

Tittar vi på förskolan, och jag pratar nu om 2016, ser vi att det fattas förskollärare. Och även om det finns fysiska personer att anställa så görs inte det eftersom budgeten inte tillåter för många förskolläranställningar. Så är det fastän det finns ett överskott på förskolorna på 23 miljoner. De pengarna behövs naturligtvis för att täcka de övriga underskotten.

Vad gäller de äldres ansökningar till annat boende upplevs avslagen ha ökat, och det tycks bero på att budgeten ska hållas. I stället vill man att de äldre ska bo kvar hemma med en högre insats i hemtjänsten.

Då uppkommer frågan: Var 2016 en engångsföreteelse? Det är väl det som är den sista frågan i den skrivna interpellationen.

Nej, det är ingen engångsföreteelse, för om vi tittar på den senaste budgetprognosen för 2017 ser vi alltså att vi nu har ett underskott på 50 miljoner. Inom parentes kan jag säga att det var 70 miljoner i februari men att det nu är nere på 50 miljoner. Om man ser på den budgeten med en hastig blick säger man alltså, trots de underskott som finns, att prognosen för att hålla budgeten är noll, för efter åtgärder så försvinner de här pengarna.

Just när det gäller ”efter åtgärder” får jag väl erkänna att ordföranden har rätt, för detta är 2017.

Anförande nr 19

K a d i r K a s i r g a (S): Ordförande! Tack för interpellationen, Bo Arkelsten! Jag är ordförande för stadsdelsnämnden i Hässelby-Vällingby, där jag och Bo brukar debattera om de här frågorna.

Bo Arkelsten pekar på viktiga frågor. Enheten för individ- och familjeomsorg är en enhet där vi har haft utmaningar även under er tid. När det gäller konsultkostnaderna kan jag meddela Bo Arkelsten att från den 1 juli kommer vi att avveckla konsulterna, och då har vi alltså en komplett bemanning. Vi har socionomer och socialsekreterare i den enheten som kommer att täcka och tillgodose servicen. Detta har varit en stor kostnad på ca 4-5 miljoner kronor.

När det gäller platserna vet Bo Arkelsten att de är dyra på grund av en brist på platser. Nu har vi i alla fall inrättat ett team som ska arbeta utifrån en ny metod, en lösningsfokuserad, intensiv hemmabaserad familjebehandling. Ambitionen är att barn och unga genom dessa insatser ska få stödet medan de bor kvar hemma. De behöver alltså inte placeras utanför hemmet. Vi får se vad det kommer att ge för effekt, för det är någonting nytt. Detta har Bo Arkelsten fått information om.

Utöver det som är negativt måste vi också tänka på det positiva som händer i vår stadsdel. Vi har fler som går till egen försörjning, det har Bo säkert också sett i rapporten. Nu är det 801 familjehushåll som har försörjningsstöd. Det innebär att det är 105 hushåll som sedan förra året har gått från försörjningsstöd till egen försörjning, och det arbetet är någonting som vi bör lyfta upp och faktiskt berömma den rödgrönrosa majoriteten för.

Vi har glädjande nog också sett att försörjningsstödet minskar även bland dem som är mellan 18 och 24 år gamla, och det är fler som går till ett arbete.

Anförande nr 20

B o A r k e l s t e n (M): Vi ska även tacka Kadir, för självklart finns det positiva delar i det här. Nu hade jag inte tänkt ta upp de bitarna eftersom det här handlar om underskotten. Jag ville vara med och tycka till om att man inte kunde få ett positivt resultat på de här tre stora posterna som även i år börjar att ge ett underskott.

Det jag däremot funderar lite på är det här med att man gör sig av med konsulter. Det är väl bra om vi nu har lyckats få tag på socionomer som kan vara med och arbeta, absolut. Men det kan ju inte vara hela kostnaden i underskottet för individ och familj utan det är klart att det är andra saker.

Förra året handlade det om att man fick sätta igång de här åtgärderna som man kallade för resultatdispositioner och då dra ned annan verksamhet, till exempel fältassistenter. I stället för fyra fältassistenter hade vi två. Det valdes då till exempel att man skulle satsa på demokratiråd. Nu tar man bort dem igen, och det är väl en fördel, och vi hade ju diskussioner om att det fanns andra trygghetsfrågor som var klart viktigare. Trygghetsfrågorna ligger dock under ett annat konto, så där var det plus.

När det gäller sjukskrivningarna hos oss – ”oss” säger jag, eftersom jag är vice ordförande under Kadir Kasirga – har de ju ökat, vilket beror på att arbetsbelastningen har varit väldigt hård. Hur ska man då få ihop de här pengarna för att klara budgeten, vilket man gjorde 2016? Min farhåga med den sista frågan är ju att det ska bli likadant 2017. Jag menar, att ta bort lite konsulter och tala om att vi har det bra räcker ju inte. Vi hörde kommentaren att nu är vi nere på bara 50 miljoner.

Hur kommer det här året att gå när det gäller förskollärare, när vi vet att förskollärarna dessutom har fått mer att göra eftersom man har utökat så att de som får barn kan skicka syskon till förskolan? Vi har 54 barn som i stället för 30 timmar i veckan går 50 timmar i veckan, och det ställer ju ännu högre krav på personalen.

Jag tror att man får ta och titta lite mer noga från majoritetens sida på de här småbudgetpapperen och se till att man gör en bättre prognostiserad budget, precis som finansborgarrådet sa.

Anförande nr 21

K a d i r K a s i r g a (S): Vad synd att Bo Arkelsten inte har några fler inlägg, för jag vet ju att han brinner för Hässelby-Vällingby precis som jag. Men jag vill också säga, även om jag vet att Bo inte kan svara, att den budget som ni har presenterat till Stockholms stad slår mest mot barn och unga. Det finns utmaningar i vår stadsdel. Det sticker vi inte under stol med. Vi arbetar med de utmaningarna, och vi tillämpar nya metoder för att dra ned kostnaderna just i den enhet som Bo Arkelsten har lyft upp. Samtidigt fortsätter vi att satsa på det förebyggande arbetet.

Vi har ingen brist på fältassistenter. Vi har inte sparat på fältassistenter. Vi har fyra fältassistenter plus medborgarvärdar, sex stycken, som jobbar med de här frågorna varje dag i vår stadsdel.

Till sist vill jag säga att det går generellt åt rätt håll om man ser på helheten. Det är fler som går till egen försörjning i vår stadsdel, och det gäller även ungdomar. Det finns dock utmaningar, och dem kommer vi att fortsätta arbeta med.

§ 5 Interpellation om uppföljning av familjehemsplaceringar (nr 2016:54)

Anförande nr 22

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 23

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Ordförande, ledamöter! Tack, Åsa Lindhagen, för svaret på min interpellation! Den tar upp den viktiga frågan om stadens mottagande av ensamkommande flyktingbarn och barnens placering i olika jour- och familjehem.

Som vi alla vet har det framkommit stora brister när det gäller familjehemsplaceringar, och inte sällan har barnen placerats i boenden som inte är utredda. Familjehemmen saknar ofta tillräckligt stöd från socialtjänsten för att kunna utföra sitt arbete på ett bra sätt.

Nu har det gått en tid sedan interpellationen skrevs, och det har gått mer än ett år sedan flyktingkatastrofen ställde Stockholms socialtjänst inför stora utmaningar när det gällde att ta emot barnen som var på flykt från krigets fasor. Arbetsbördan för att hitta en trygg placering för barnen var inom socialtjänsten väldigt omfattande. Inte sällan tvingades man ta till nödlösningar för att hitta en familj att placera barnen hos. Nödlösningar kan ibland vara lyckosamma, men inte sällan leder de till allvarliga konsekvenser såsom felplaceringar och en bristande uppföljning, vilket har hänt.

Det är stadens ansvar att tillhandahålla boende och stöd för de ensamkommande barn och ungdomar som söker asyl, och det är av största vikt att vi ser till att det ansvaret följs upp. Jag har ställt en rad frågor till borgarrådet Åsa Lindhagen. En del av dem har jag inte fått svar på, och jag tänker då främst på vilka former av tillsyn som i dag tillämpas vid jour- och familjehemsplaceringar. Vi vet, och jag vet även av min erfarenhet som god man med ganska god insikt i det här, att socialsekreterarna ofta inte hinner följa upp sina placeringar.

Min fråga är alltså: Vilken form av insyn tycker borgarrådet Lindhagen att det ska vara?

Anförande nr 24

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill börja med att tacka interpellanten för att hon lyfter upp barns och ungas situation. Det är frågor som jag tycker är oerhört viktiga och som jag alltid har jobbat med. Detta handlar om några av de mest utsatta barnen, där socialtjänsten har ett ansvar för att säkerställa att barnen är trygga och har en god omvårdnad.

Det som vi såg hösten 2015 och som vi alla är medvetna om var att det kom väldigt barn på en gång, och det satte som sagt socialtjänsten i ett läge där man på väldigt kort tid behövde hitta hem till dessa barn. Det är ett ansvar vi har, och där kunde den tvåveckorsuppföljning av varje placering som Stockholms stad har bestämt att vi ska ha för varje barn som placeras inte hållas.

Därför har det också varit allra högsta prioritet att följa upp de placeringar som har gjorts under våren 2016 när socialtjänsten började komma ikapp i arbetet för att så

fort som möjligt säkerställa att barn är trygga i sina placeringar, för det finns inget som är viktigare.

Om vi ska gå in på den konkreta frågan om tillsyn är det så att Stockholms stad för det första har en tvåveckorsregel som innebär att varje placering ska följas upp inom två veckor efter att placeringen har gjorts. Det är också lagstadgat att varje placering ska övervägas var sjätte månad: Ska barnet stanna kvar i den här placeringen eller ska någon förändring göras? För det andra har vi också bestämt i Stockholms stad att socialtjänsten ska besöka varje barn minst fyra gånger per år.

Jag tänker att den stora frågan i det som hände var just att ha tillräckligt med resurser för att klara av att göra dessa uppföljningar. Där är vi i kapp i dag. Vi var i ett helt annat läge för drygt ett år sedan, och jag skulle säga att det som var kärnan i de utmaningar vi såg var att vi hade väldigt många barn som skulle placeras på kort tid snarare än just formen av insyn. Det var att vi i det initiala skedet inte klarade att utöva den form av insyn som vi har beslutat om, och den absolut viktigaste frågan i början av året var därför att så fort som möjligt göra de uppföljningar som vi behöver göra för att i så stor utsträckning som möjligt säkerställa att barnen hade en trygg placering.

Anförande nr 25

Christina Elffors Sjödin (M): Det verkar ju betryggande att socialborgarrådet säger att det ska vara en tät kontakt med familjehemmen. Nu såg inte riktigt verkligheten ut så, och vi får väl hoppas att det har blivit bättre.

Det har blivit bättre, och det verkar gå åt rätt håll lite grann. Men det finns fortfarande stora brister i detta. Det jag tänker på är att majoriteten under den här allra mest hektiska perioden också drog ned på utbildningstiden för jourhem med motiveringen att barnen bara skulle bo där en kortare period, och den grundutbildning som alla jour- och familjehem tidigare skulle genomgå togs bort och ersattes med en heldagsutbildning. Tanken var att grundutbildningen skulle jour- och familjehemmen få om de efter ett år ville fortsätta att driva familjehem, något som rimmar lite konstigt för mig. En grundutbildning är ju någonting man får i början och inte i slutet eller mitt i av ett uppdrag som man har.

Hur ser ni på det här med utbildningen för jour- och familjehem i fortsättningen? Hur ser det ut med utbildningsinsatserna?

Anförande nr 26

Borgarrådet Lindhagen (MP): Jag kan börja med utbildningsfrågan. Vi såg att vi behövde få fram placeringar så snabbt som möjligt för att stötta stadsdelarna som sliter sitt hår för att hitta bra placeringar för de här barnen. Det är otroligt viktigt att socialnämnden tar ett ansvar, och det gjorde vi också när det gällde att vara med och bidra och se till att vi hittade bra jourhem för dessa barn.

När det gäller utbildningsfrågan beslutade vi i socialnämnden, och det tyckte jag var väldigt bra, att utbildningen ska specialiseras mot jourhem som tar emot just ensamkommande barn. Tidigare har ju utbildningen varit generell för alla familjehem, men vi vet att barnen kan ha olika behov och att det finns goda skäl att anpassa utbildningen utifrån vad ett jourhem som tar emot ett ensamkommande barn behöver.

Jag tycker att det var ett bra steg som vi tog för att förbättra utbildningen och anpassa den för dessa jourhem så att de kan göra ett ännu bättre jobb i att ta hand om de här barnen.

När det gäller de brister som interpellanten lyfter upp kring socialtjänsten tänker jag att den grundläggande frågan i vad vi kan göra för att förbättra både för utsatta barn generellt och för exempelvis de ensamkommande barn som socialtjänsten har ett ansvar för är att stärka upp socialtjänsten generellt, och då pratar jag om barn- och ungdomsvården. Det har varit en oerhört prioriterad fråga för vår majoritet från dag ett, och det handlar om två delar. Den ena delen är resursfrågan. Barn- och ungdomsvården hade ett oerhört stort behov av mer resurser för att kunna ge det stöd som varje barn som socialtjänsten möter har rätt att få. Jag tänker att det är oerhört viktigt att fortsätta på den vägen och verkligen se till att stärka upp barn- och ungdomsvården, vilket vi också har gjort under tre års tid. Det är oerhört prioriterat för att kunna ge ett bättre stöd till utsatta barn.

Den andra delen för att stärka upp socialtjänsten är ju den handlingsplan som majoriteten har beslutat om som handlar om att på olika sätt jobba med socialsekreterarnas arbetssituation för att förbättra och stärka den. Vår ambition under de här fyra åren har varit att börja vända utvecklingen i socialtjänsten, för det absolut viktigaste vi kan göra är att stärka upp socialtjänsten generellt så att de socialsekreterare som brinner för att göra sitt jobb varje dag får bättre förutsättningar att också ge det stöd till de människor de möter som dessa har rätt att få.

Anförande nr 27

Christina Elffors - Sjödin (M): Jag kan verkligen instämma med borgarrådet i att det behövs resurser till den här typen av verksamhet. Det är också därför vi satsade nästan 50 miljoner mer i vår budget till just de här verksamheterna inför 2017. Visst behövs det resurser för att få det här att fungera ännu bättre.

Sedan finns det också en del olika åtgärder man kan vidta. Visserligen gör socialsekreterarna och socialtjänsten ett bra arbete, men det måste också finnas en rad verktyg. Där föreslår vi moderater bland annat att vi ska införa en tillsyns- och tillståndsplikt som ska kunna utföras av IVO för att bättre kunna utöva tillsyn över de här hemmen. Vi föreslår också ett inkomst- och ålderskrav eftersom vi ser en omfattande utveckling där familjer som tidigare levt på försörjningsstöd nu övergått till att bli familjehem. Deras enda inkomstkälla blir att agera familjehem. Dessutom vill vi inrätta en obligatorisk utbildning för blivande familjehem och begränsa antalet mottagna barn i familjen.

Till sjuende och sist handlar det om barnens bästa. Vi kan aldrig acceptera en verklighet där barnen får betala i ett samhälle som inte tar sitt ansvar. Jag ser med tillförsikt fram emot de ytterligare åtgärder som socialtjänsten kan vidta för att säkerställa att de här barnen aldrig mer blir placerade i ett hem där det inte finns tillräckliga resurser för att ta hand om dem och att de här asylsökande barnen aldrig placeras i ett hem där vi aldrig någonsin skulle placera våra egna barn.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Löftessveket om skolan.*

Anförande nr 28

J o h a n N i l s s o n (M): Herr ordförande, ledamöter i fullmäktige, åhörare! Socialdemokraterna gick till val på att Stockholms skolor skulle prioriteras och lovade Stockholms väljare stora satsningar på skola och lärarlöner. Finansborgarrådet och majoriteten har drivit igenom att skatten ska höjas, och det sades vid den senaste höjningen inför 2016 att de här pengarna oavkortat skulle gå till Stockholms skolor. I artikel efter artikel kunde vi läsa att finansborgarrådet Karin Wanngård garanterade att skatthöjningen på 22 öre skulle gå oavkortad till skolan. Det har sedan gång på gång visat sig endast vara en retorisk bluff.

I budgeten för 2017 gjorde Socialdemokraterna den lägsta höjningen av schablonbeloppet, det vill säga den peng som skolorna får, på tolv år. Höjningen täcker knappt inflationstakten och ger inte heller utrymme för löneökningar för de anställda inom förskolan och skolan.

Nu har tertialrapport 1 för utbildningsnämnden kommit, och där kan vi se röda siffror som visar ett underskott på 121 ½ miljoner kronor. Då undrar jag: Vad vill finansborgarrådet säga till de väljare som trodde på era tomma löften? Vad vill ni säga till elever och föräldrar som nu drabbas av neddragningar?

Anförande nr 29

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag kan stå här än en gång och konstatera att vi har gjort precis det som jag har sagt i valrörelsen och som jag därefter också har lovat från denna talarstol. Det sista året ni styrde var utbildningsnämndens budget på 15,1 miljarder. Budgetanslaget för 2017 var på 17,8 miljarder. Det är alltså 2,6 miljarder högre det här budgetåret som vi styr över än när ni styrde.

22 öre i skatt blir ungefär 300 miljoner kronor, och det är mer än det som har gått till skolan. Våra skatteökningar har gett ungefär 1,2 miljarder till staden, och de har gått till skolan. Men vi har också lyckats prestera mer på flera andra områden i staden. Det behövs mer resurser till skolan. Vi har ett rekryteringsbehov. Vi behöver få fram ännu fler lärare på Lärarhögskolan i Stockholm för att säkerställa rekryteringen framöver. Vi får aldrig tappa greppet när det gäller att hela tiden ligga på i utvecklingen av skolan. Bara under den här mandatperioden kommer vi att ha anställt 1 000 nya lärare i Stockholm. Det är 1 000 nya lärare som också måste utbildas på Stockholms universitet. Det är många satsningar som görs på skolan, och vi kommer att följa detta oerhört noga hela tiden. Skolan är viktig för vår gemensamma framtid.

Anförande nr 30

J o h a n N i l s s o n (M): Tack, Karin! Du jämför här och talar om pengar och om att anställa lärare. Du pratar om absoluta tal, men vi måste också tänka på antalet nya elever. Det är enorma ökningar som skolorna har tagit hand om. Då är det inte så konstigt att budgeten har ökat.

Ni har gjort den lägsta skolsatsningen på tolv år. Den peng som skolorna fick i ökning för 2017 som alltså ska gå till lokaler, elever, löner och allt möjligt är den lägsta som har getts på tolv år, och nu räcker inte pengarna till. Skolorna i egen regi går med ett minus på 121 ½ miljoner enligt tertiärrapporten för utbildningsnämnden. Dessutom prognostiseras verksamheten för skolskjuts att gå med ett underskott på 88 miljoner. Det är enorma pengar.

Jag undrar fortfarande en sak. Ni lovade att prioritera skolan. Ni gör inte det när det blir sådana här underskott. Det måste ju skäras någonstans. Vad kan ni säga till de elever, föräldrar och lärare som finns i skolor där man nu måste vidta åtgärder och göra nedskärningar?

Anförande nr 31

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Vi kunde snabbt konstatera att utbyggnaden av antalet skolor låg efter. Där har vi gjort enorma satsningar på investeringssidan för att säkerställa att alla de barn och elever som vill gå i Stockholms skolor ska ha möjlighet att göra det. Det är en enorm satsning. Vi har också säkerställt att vi anställer fler lärare, och vi har åstadkommit en höjning av resultatet.

Vi är inte färdiga förrän 100 procent når behörighet till gymnasieskolan. Frågan är om vi någonsin kommer att nå dit, men det är målsättningen. Vi ska hela tiden ha detta att kämpa för. Men att påstå att skolan inte är prioriterad när budgeten för skolan har ökat med 2,6 miljarder och utbildningsnämnden har en budget på 17,8 miljarder av en total på ungefär 43 miljarder visar verkligen att man vill kritisera skolan och inte ser de positiva förbättringarna.

Anförande nr 32

J o h a n N i l s s o n (M): Det är jättebra att vi bygger ut Stockholms skolor. Det är jätteviktigt, och det stöder vi fullt ut. Men det handlar till stor del om investeringspengar. Vi får inte blanda ihop drift och investering. Du nämner återigen satsningar som görs på skolan och jämför hur budgeten har ökat, men 70 procent av ökningen beror på volymförändringar, det vill säga att det har blivit fler barn. Det är inte så att ni skjuter till mer pengar.

I budgetunderlaget för 2018 skriver utbildningsnämnden att om de framtida schablonhöjningarna kommer att ligga kvar på samma nivå som i år kommer skolorna helt enkelt att behöva effektivisera sin verksamhet. Vi vet att effektivisera sin verksamhet i praktiken innebär att spara.

Ni säger att ni satsar på skolan, men det blir nedskärningar i verksamheterna när anslagen blir så låga som 1,2 procent eller vad det nu var för det här året. Vad är det du tänker spara på i skolan? Är det barn med särskilda behov eller är det lärarlönerna?

Anförande nr 33

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Vi har höjt schablonerna för varje år. Vi har totalt utökat budgeten med 2,6 miljarder. Vi har säkerställt att skolans verksamhet blir allt bättre. Men det sagt ska jag inte sticka under stol med att vi har utmaningar. Det är precis det jag har sagt. Vi behöver anställa fler lärare, vi behöver bygga fler skolor och vi måste hela tiden följa upp betygsresultaten och hur det går i de nationella

proven. Det är ett arbete som vi gör i och med att skolans verksamhet just är prioriterad. Att vi lägger så pass mycket mer pengar på skolan är en del, men vi måste hela tiden kunna rekrytera mer personal. Vi måste ha de duktiga rektorerna på plats och säkerställa att verksamheten är bäst. Det är hela tiden upp till oss politiker att lägga pengarna där och noga följa verksamhetens mål.

Fråga nr 2. Skolans ekonomi

Anförande nr 34

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Jag väljer att ställa den här frågan till ett borgarråd som förhoppningsvis har lite kunskaper. Precis som föregående talare sade aviserar nu ungefär 50 grundskolor i Stockholms stad underskott. Det är ungefär en tredjedel av alla grundskolor. Utbildningsförvaltningen skriver så här: Samtliga grundskolor som redovisar ett underskott i prognoserna ska lämna in åtgärdsplaner med specificerade åtgärder för att komma i balans.

Jag skulle vilja fråga Olle Burell, skolborgarrådet, vilka de specificerade åtgärderna är eftersom det är Olle Burell som har medverkat till de lägsta påslagen på grundskolan på tolv år.

Anförande nr 35

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Tack för frågan, Lotta Edholm. Lotta Edholm vet säkert, eller kan i alla fall läsa på, att på våra skolor runt om i staden finns det resultatfonder på många håll. I de här resultatfonderna ligger det ungefär ¼ miljard och väntar på att användas till det som de ska användas till, nämligen undervisning för våra elever.

Det underskott som nu är prognostiserat är före användandet av några pengar som ligger i de här resultatfonderna. Ungefär 50 miljoner gäller grundskolorna där de mesta av de här pengarna ligger. Och 50 miljoner lite drygt har att göra med yrkesprogrammen. Lotta Edholm vet också att yrkesprogrammen är en utbildningssektor som kämpar runt om i Sverige och i Stockholm. Där har vi, och där inkluderar jag Lotta Edholm och mig själv, jobbat under många år med att stärka attraktiviteten och få full beläggning. Varje gång som det inte är fullt i ett klassrum kostar det mer pengar, och det orsakar underskott. Det billigaste vore naturligtvis att lägga ned alla de här yrkesprogrammen och låta någon annan sköta dem, men det skulle vara ett svek mot eleverna och ett svek mot arbetsmarknaden som skriker efter utbildade yrkespersoner.

Vi kommer att få ihop vår budget i år genom att ta i anspråk en del av de här pengarna i resultatfonderna. Det är inte brist på pengar generellt i våra grundskolor runt om i Stockholm som är den stora utmaningen, utan det är att få arbetsro, att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, att fortsätta stärka det goda ledarskapet, det kollegiala lärandet och den metodutveckling som ökar elevernas kunskap och resultat. Det är inför 2018 som vi tillsammans måste diskutera hur mycket nya pengar som behöver tillföras.

Anförande nr 36

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Min fråga rörde grundskolan och inte yrkesprogrammen på gymnasieskolan. De här stora underskotten riskerar att drabba

framför allt grundskolan. Det är ungefär en tredjedel som nu redovisar underskott. Om det vore så enkelt att man bara kunde använda de här resultatfonderna och sedan visste man att allting blev bra skulle naturligtvis inte utbildningsförvaltningen både i tertialrapport 1 och även i tertialrapport 2 för 2016 säga till skolorna att de måste komma tillbaka med åtgärdsplaner med specificerade åtgärder för att komma i balans.

Min fråga är fortfarande: Vilka är de specificerade åtgärderna för att komma i balans? Det finns egentligen bara två sätt att spara pengar på i skolan. Det ena är att ta in jättemånga fler elever i klassrummen och det andra att sparka lärare.

Anförande nr 37

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Den politiska avsikten och förvaltningsledningens avsikt med att begära in de här specificeringarna är inte att det ska leda till personalneddragningar. Däremot vill vi se vad de olika rektorerna, som nu har behövt använda resultatfonder eller på annat fått underskott, tycker är det lämpligaste sättet att komma till rätta med de här underskotten. Det viktiga för kommunfullmäktige är till syvende och sist att vi håller vår budget på totalen. Det finns en solidaritet mellan våra skolor och möjlighet att jämna ut de underskott som uppstår på vissa skolor av olika anledningar. Vi har ju ett år bakom oss som har inneburit exceptionella utmaningar där man har löst det på lite olika sätt.

Jag är alldeles övertygad om att det finns rimliga förklaringar till de flesta underskotten. Personalneddragningar är alltså inte aktuella. Att ni vevar runt om detta skapar bara oro hos personal, föräldrar och elever. Jag tycker att ni skadar Stockholms stads rykte helt i onödan.

Anförande nr 38

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Nu är det inte jag som har skapat den oron. Den här oron kommer från facket, och det är klart att oron växer när man efterfrågar specificerade åtgärder för att komma i balans. Såvitt jag vet finns det egentligen bara två sätt för en skola att göra det. Det ena är att öka klasstorlekarna och det andra är att sparka personal. Då utgår jag ifrån att det inte blir någonting av detta. Men i så fall förstår inte jag varför utbildningsförvaltningen över huvud taget väljer att flagga för detta. Känner man inte oro borde inte de här meningarna över huvud taget inte ha förekommit i tertialrapport 1, men sanningen är att ni, trots alla löften i valrörelsen, valde att lägga de minsta påslagen på tolv år för 2017. Inte på tolv år har påslagen varit så små per elev som de är för innevarande år. Det är klart att då kommer också besparingarna som ett brev på posten.

Anförande nr 39

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Vi har pratat om detta förut i denna sal. Om man tittar på de satsningar av tillkommande, friska pengar som Lotta Edholm och hennes allianskollegor gjorde under sina sista tre år vid makten här och den rödgrönrosa majoritetens satsningar under våra första tre år vid makten i Stockholm har vi i genomsnitt satsat betydligt mer på skolan. Finansborgarrådet har också talat om att det är ungefär 2,6 miljarder som det handlar om sammanlagt. Det är alltså väldigt många kommuner i landet som inte har möjlighet att bara per automatik tillföra nya medel för varje elev. Att stå här och raljera över den logiken tycker jag är att vara lite väl Stockholmsfixerad. Jag undrar om vissa ledamöter har

rört sig utanför Stockholms gränser. Vi är verkligen förunnade att kunna satsa på skolan även i lägen då antalet elever växer.

Vi har alltså ungefär ¼ miljard kronor som ligger oanvända i resultatfonder. Ungefär en femtedel av dem kan nu användas, och det är ju jättebra att vi gör det under 2017. Inför 2018 vet vi att vi måste ta höjd för ytterligare ökning av kostnaderna.

Fråga nr 3. Hur blir det med sopstationen i Vanadisberget?

Anförande nr 40

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! I Stockholms stad finns det ett antal återvinningscentraler, bland annat i Bromma, Lövsta, Sättra och Vantör. Som ni alla hör ligger de här centralerna utanför tullarna. Innanför tullarna har vi tidigare haft en återvinningscentral, nämligen den i Vanadisberget. Där finns nu sedan en tid en nedklassad institution som kallas Roslagstulls återbruk. År 2014 lovade majoriteten, däribland Miljöpartiet, att man skulle öppna den stora återvinningscentralen i Vanadisberget. Den har ju varit stängd på grund av vissa juridiska tvister. Nu har staden vänt, och man tänker fortsätta att använda berget som garage och delvis för viss återvinning. Resultatet blir att hundratusentals innerstadsbor återigen blir utan en ordentlig återvinningscentral. Hur har det kunnat gå så illa, Katarina Luhr?

Anförande nr 41

Borgarrådet L u h r (MP): Jag vill tacka Per Ossmer för frågan. Jag fick samma fråga av Jonas Naddebo för två veckor sedan, så vi kör väl lite återvinning eller återbruk, som vi brukar kalla det nu när vi satsar mer på återbruk.

Som du nämnde öppnade vi återbruket i Roslagstull för två år sedan ungefär. Här kan man egentligen ta emot allting som man kunde lämna på den gamla återvinningscentralen förutom byggavfall och trädgårdsavfall. När vi öppnade detta var tanken att satsa mer på återbruk och satsa mer på att man skulle kunna ta sig dit utan bil. Vi har bland annat det systemet att man kan gå dit och låna en lastcykel om man har mycket grejer som man vill lämna. Eftersom den ligger så pass centralt är det bra om man kan satsa på att fler människor kan få tillgång till den, och det gäller även de som inte har bil.

Nu har vi byggt ut återvinningscentralen i Bromma. Jag invigde ett nytt återbruk där för två veckor sedan ungefär. Dessutom satsar vi också på nya återvinningscentraler i Norra Djurgårdsstaden. Där tittar vi på återbruk och återvinningscentraler. Det är någonting som vi bygger vidare på nu. Sedan är det så i staden att människor har svårt att lämna sitt avfall. Därför har vi också lagt in den här nya popup-återbrukscentralen som också kommer att gå runt på olika ställen under året. Enligt de uppgifter jag har fått kommer den att finnas i Vällingby och Bagarmossen. Jag tror att den nu i helgen står i Norra Djurgårdsstaden. Det är några av de system som vi satsar på nu för att det ska bli enklare för människor att återbruka och att återvinna.

Nu har vi fått tillgång till hela berget, så det är inte omöjligt att vi i framtiden kommer att bygga ut och bygga vidare, men i dagsläget anser både vi och Stockholm Vatten att det räcker.

Anförande nr 42

P e r O s s m e r (SD): Jag ber om ursäkt för min minnesförlust, men den här frågan är så viktig, och det har inte hänt så mycket ännu. Därför är det bra om vi tar upp den en gång till. Jag ska inte ge mig in på frågan varför man har kommit fram till det här inom Miljöpartiet och vilka, som jag förmodar, motstridiga viljor som har funnits där. Det är deras problem.

En återvinningscentral är, om jag ska vara lite vitsig, en central fråga för alla stockholmare, och framför allt för dem som bor inom tullarna. Sakförhållandet är att det inte finns någon. Det har funnits en. Man kan kanske köra med sin flakmoped, men det måste finnas möjlighet att ta stora saker när man rensar ett dödsbo och så vidare. Trycket på att vi ska ha en återvinningscentral ökar. Nu får vi 6 000 lägenheter i Hagastaden 700 meter längre bort. De måste ju få en lösning på detta problem.

Anförande nr 43

Borgarrådet L u h r (MP): Man kan inte bara köra flakmoped dit, utan det finns en bilväg in i berget dit man kan köra de saker som man vill lämna till återbruk. Man kan också lämna brädor, madrasser, tidningar, glas, elektronik och farligt avfall. Jag håller med om att vi måste hitta lätta sätt att återvinna, men som det ser ut i dagsläget är det bara byggavfall, trädgårdsavfall och matavfall som man inte kan lämna in i berget. Vi ser vad det är för människor som kommer dit och lämnar och vad det är för avfall eller resurser som man lämnar. I dag fungerar det väldigt bra med det som lämnas där. Vi har också resurser ta emot många fler människor som kommer och lämnar sitt avfall i den sopstation som finns i dag. Därför bedömer vi att det räcker i dagsläget när vi fortsätter att bygga ut i Norra Djurgårdsstaden, när vi fortsätter att bygga ut i Bromma och när vi kör med de mobila varianter som finns.

Anförande nr 44

P e r O s s m e r (SD): Jag tycker att jag får hyggliga förklaringar från borgarrådet. Jag menar självfallet att man ska kunna köra dit med bil och inte bara med flakmopeder. Det är så de flesta arbetar här i staden. Jag respekterar att man inte tar emot trädgårdsavfall och kanske byggmaterial här i innerstaden. Det hör hemma någon annanstans. Men det är viktigt att denna finns och att den verkligen fungerar. Jag gick in på hemsidan och såg att det är ganska begränsade öppettider där. Då får man i alla fall be om att det blir längre och bättre öppettider så att alla kan komma dit och fullgöra vad de har tänkt sig.

Det är naturligtvis olyckligt att borgarrådet Helldén i dagsläget har tillskansat sig plats där för de fordon som tillhör staden. Det är en olycklig lösning. Det måste vara en förhoppning att det kan bli en full verksamhet och att en full expansion kan inträda där.

Anförande nr 45

Borgarrådet L u h r (MP): Vi verkar vara överens om att det kanske inte är det mest överhängande behovet att kunna lämna just byggavfall och trädgårdsavfall inne i berget.

Öppettiderna är faktiskt skruvade för att passa alla som arbetar. Eftersom det är många som har frågat mig om öppettiderna i centralen kan jag säga att det är öppet

måndag, tisdag, onsdag och torsdag 16–21, stängt på fredagar och öppet på lördag och söndagar 10–16 för att passa dem som jobbar och är lediga på kvällstid. Det är öppet väldigt mycket, och vi tar emot det mesta som de som bor i innerstaden vill lämna. Det är anpassat till gående och cyklister, och det finns även hjälpmedel för dem som behöver lämna annat. Dessutom siktar man ganska hårt på just återanvändning. Man kan lämna saker som kan återanvändas, vilket passar mycket bra in i stadens avfallshierarki.

Fråga nr 4. Följer staden framkomlighetsstrategin?

Anförande nr 46

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill börja med att säga att jag är glad att den styrande majoriteten har fortsatt vår ambitionsökning när det gäller cykelinvesteringar. Under vår tid tog vi stora kliv med en cykelmiljard och ett ökat fokus på att styra om planeringen enligt framkomlighetsstrategin. Jag kan bara erkänna att ni har gjort ett bra jobb på den nivån, och ni har tagit cykelsatsningen till en helt ny nivå. Det ska ni ha heder för.

Men allt är inte guld och gröna skogar. Jag har under en tid studerat det superlokala cykelombudets blogg som lyfter fram en massa misstag, felaktigheter och dålig hantering när det gäller hur staden hanterar cyklar i förhållande till bilar. Vid omledningar vid byggen får cykeln en orimligt liten prioritering. För bilarna blir det sällan någon påverkan alls, men cykelbanor går att stänga av hur som helst, och Gud förbjude om man skulle behöva inkräkta på en del av bilarnas körbana.

Min fråga till dig, Daniel, blir: Tycker du verkligen att staden följer framkomlighetsstrategins prioriteringar när det gäller omledning av cykel?

Anförande nr 47

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Tack, Jonas! Vi har fortsatt med den cykelmiljard som ni började med även om den inte fanns under hela er mandatperiod och ni därför inte kunde bränna några pengar egentligen, men det är en annan sak.

Följer vi framkomlighetsstrategin? Det är inte klockrent i den här staden när det gäller omledning av cykelbanor eller gångbanor, och även i vissa fall bilar, vid byggen. Jag följer också de här olika bloggarna, bland annat cykelombudet, och tittar på hur man presenterar det här. Många gånger gör inte de som är ute i staden och gräver rätt helt enkelt. Vi har fall där cykelbanor är avklippta och det egentligen inte finns några omledningar. I andra fall finns omledningen, men den leder till något konstigt ställe där men egentligen inte kan cykla utan måste kliva av. I andra fall kommer man visserligen fram, men kommer det en cykel från andra hållet sitter man fast där.

Det här är inte bra, och därför har vi fört diskussioner med entreprenörerna. Trafikkontoret för diskussioner och tittar aktivt på det här arbetet. Det har man gjort ett tag. Det tar tid. Trafikkontoret upprättar en så kallad TA-plan som talar om hur omledningarna ska ske när det gäller ett känt arbete. Ibland handlar det om akutären- den, och då hinner man inte med sådant. Men när det finns en sådan TA-plan ska den tala precis hur man ska göra för de gående, för cyklarna och för bilarna och allt annat som ska fram. Det har inte alltid följts. Det är jag fullt medveten om. Trafikkontoret

arbetar hårt för att rätta till det här, få entreprenörerna att förstå att det här är viktigt för trafiksäkerheten, för folks framkomlighet och för Stockholm som en riktig cykelstad.

Anförande nr 48

J o n a s N a d d e b o (C): När man tittar på de här olika ärendena får man nästan känslan av att det sitter en massa bilkramande tjänstemän på trafikkontoret som inte riktigt gör det som politiken med de vackra orden säger. Nu lägger Daniel Helldén skulden på entreprenörerna och säger att det är de som inte följer detta. Det låter som om trafikkontoret sköter sig, och att det är entreprenörerna som inte följer föreskrifterna. Då måste trafikkontoret följa upp det så att vi också lägger tyngd bakom de regler och rutiner som vi sätter upp och som ska följas.

Det här är faktiskt ingen liten fråga. Ska vi bygga 140 000 bostäder fram till 2030 och en massa infrastruktur till detta tror jag att alla dessa ständiga brott och omledningar gör att det blir mindre attraktivt att cykla. De här fina politiska orden måste också leda till handling. Hur ska du få det här att genomsyra trafikkontorets verksamhet så att vi får ordning på detta, Daniel?

Anförande nr 49

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det sitter numera mycket cyklande i väggarna på trafikkontoret som gör att det här kommer att bli bättre. Tidigare har det kanske varit bilar och bilkultur som har suttit där. Det vi har gjort är att ha styrt upp TA-planerna, de här planerna som talar om hur man ska omleda. Jag är medveten om att det tidigare inte alltid har varit helt korrekt och följt framkomlighetsstrategin. Nu gör man det såvitt jag vet. Vi har pratat mycket om de här frågorna. Vi har också sett till att trafikkontoret i högre utsträckning följer upp och tittar på vad som faktiskt händer när man gör detta. Det är ett papper som talar om hur det borde vara, och sedan är det frågan om de som är ute på gatorna verkligen gör på det sättet. Det gör man i mycket högre utsträckning än vad man har gjort tidigare eftersom det här är ett avsevärt problem. Det är inte nog med att det kan vara svårt att komma fram, utan när det är mörkt kan man också slå sig ordentligt.

Anförande nr 50

J o n a s N a d d e b o (C): Tack, Daniel! Det är jättebra att det finns en massa cyklande tjänstemän nu på trafikkontoret, men det är ändå bilen som är norm och bilen som har prioritet. När den här cykelombudsmannen ringde till Trafik Stockholm för att anmäla en helt blockerad cykelbana blev det väldigt tydligt att hade det rört framkomligheten för bil hade man undanröjt det problemet direkt, men när det gällde en cykelbana hände det nästan ingenting utan man fick höra av sig till trafikkontoret. I detta fall gällde det ju Big Bags, och vi vet att de är nästan omöjliga att flytta på i den här staden. De får stå ungefär hur länge som helst och var som helst. Det blir väldigt tydligt att när det gäller bilens framkomlighet är det omedelbar hantering som gäller, och när det gäller cykeln kommer det lite i andra hand.

Jag skulle vilja veta om du har fått några svar på det du sade om att rutinerna kring det här ärendet med Big Bags skulle flyttas. Har du fått något svar från trafikkontoret? Har man lyckats få till det här arbetet på ett bättre sätt?

Anförande nr 51

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det var ungefär två veckor sedan som de där säckarna låg och blockerade en hel cykelbana. Det var helt vansinnigt. Svaret som kom från Trafik Stockholm var väl inte klockrent. Som jag förstår det har rutinerna varit sådana att man huvudsakligen har hanterat biltrafiken på Trafik Stockholm. Jag har sagt att vi måste se till att också frågor som gäller cyklar och om det ligger något på cykelbanorna måste justeras. Jag har inget mer svar i just det specifika fallet om hur man ska göra nu.

Generellt är dessa Big Bags ett jätteproblem eftersom man inte vet vems de är. Vi får inte flytta saker och ting som inte är fordon hur som helst. Det är jättemärkligt. Är det ett fordon får vi flytta bort det, men är det någonting annat blir det egenmäktigt förfarande om vi flyttar det på fel plats. Jag skulle vilja att det stod ett serienummer på dessa Big Bags. Då kunde vi ringa till dem som har lämnat ut dem och fråga vem som har fått ut dem och se till att man tar bort dem. Det kan vi tyvärr inte göra i dag, men jag jobbar på det.

Fråga nr 5. Rio vård- och omsorgsboende

Anförande nr 52

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! På onsdag väntas Östermalms stadsdelsnämnd fatta beslut om att kommunalisera Rio vård- och omsorgsboende på Gärdet. Boendet drivs i dag av Attendo, och kundnöjdheten är mycket hög och slår genomsnittet på nästan alla områden. Ingenting pekar på att kommunen skulle sköta det här bättre eller att kundnöjdheten skulle öka om kommunen tar över Attendos boende.

Jag vet att det här är en fråga för Östermalms stadsdelsnämnd och att fullmäktige inte fattar beslut om det. Men jag undrar ändå vad som är finansborgarrådets principiella uppfattning om att man utan upphandling återkommunaliserar en populär verksamhet. Vad är finansborgarrådets principiella uppfattning om detta?

Anförande nr 53

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Tack för frågan, Erik Slottnér! Jag kan börja med att fastställa att Attendo har drivit Rio väldigt bra. Det har varit upphandlat av staden i närmare ett decennium. Vi har förlängt avtalen, men nu är avtalsperioden slut. Nu måste stadsdelsnämnden på Östermalm fatta ett beslut om hur man ska göra i fortsättningen. Enligt lagstiftningen får man inte förlänga avtalet med Attendo, utan man måste ta ställning till hur man ska gå vidare med Rio äldreboende.

Jag kan se att det här systemet inte är optimalt. Du frågar om min principiella uppfattning. Problemet med detta är just att vi inte kan förlänga avtalet med en entreprenör som levererar god äldreomsorg till medborgarna och har hög kundnöjdhet, utan nu måste vi ta ställning till om detta ska gå ut på ny upphandling eller om kommunen ska driva detta själv. Det är inte optimalt.

Jag har sagt många gånger från den här talarstolen, och jag står för det, att jag inte anser att organisationen bakom, huruvida den är privat eller kommunal, är det viktigaste att ta ställning till, utan det absolut viktigaste är ju just kvaliteten. Och här kan vi se att kvaliteten är god, men vi kan inte garantera att Attendo får driva vidare Rio. Vi har också sett en annan verksamhet som Attendo har drivit med goda resultat

inom Östermalms stadsdelsnämnds område, och sedan har man förlorat upphandlingen. Det är kanske inte det mest optimala sättet att få kontinuitet och fastställa just det som jag är ute efter, nämligen att god kvalitet ska löna sig. Nej, vi har inte en optimal lagstiftning på det här området i dag.

Anförande nr 54

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Jag tycker att det är lite fegt av finansborgarrådet att gömma sig bakom lagstiftningen. Detta har inte med lagstiftningsfrågor att göra. Det är helt sant att man inte bara kan förlänga automatiskt, men stadsdelsnämnden kunde ju välja att göra en ny upphandling. Där skulle man kunna lägga fram ett eget-regi-anbud om man vill och konkurrera med andra privata aktörer, men det valde man att inte göra, förmodligen på grund av att man vet att man skulle förlora en sådan här upphandling gentemot andra aktörer.

Även om Wanngård nu säger att det inte spelar någon roll om det är privat eller kommunal drift av äldreboenden verkar faktiskt driftsformen vara väldigt viktig för majoriteten i Östermalms stadsdelsnämnd. Ordföranden, Maria Antonsson, som är miljöpartist sade att det är väldigt viktigt att Östermalm nu får ett kommunalt äldreboende eftersom det saknas en kommunal ägare. Då tar man över Rio vård- och omsorgsboende som kanske är det populäraste av alla. Det kan man tycka är smart att göra, men det saknas ett äldreperspektiv. Det saknas ett kundperspektiv, och det tycker jag är väldigt illa.

Anförande nr 55

Borgarrådet Wanngård (S): Jag tror att vi kan ha en väldigt bra diskussion om de här frågorna just därför. Det vi vill garantera är en god kvalitet och kontinuitet när man driver ett äldreomsorgsboende, och det har vi sett att Attendo har kunnat göra på Rio. Men nu står vi vid ett vägskäl eftersom vi inte får förlänga avtalet. Du kan ju uttrycka dig så att jag gömmer mig bakom lagstiftningen, Erik Slottnér, men jag skulle vilja visa mycket tydligt att det är ett problem med den lagstiftningen. Detta är en bra utförare som levererar med hög kvalitet, och de boende här nöjda, men Stockholms kommun får inte förlänga avtalet. Många måste väl se det absurda i den lagstiftning som finns. Vi vet också att det finns ett tidigare exempel som har gått ut på ny upphandling där Attendo förlorade upphandlingen. Det var oerhört olyckligt.

Anförande nr 56

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Vad som inte är olagligt är att gå ut med en ny upphandling. Det hade varit fullt möjligt att göra. Då hade Attendo, tillsammans med många andra, fått lägga fram bud. Då skulle Östermalm också kunnat lägga fram ett eget-regi-anbud om man hade velat det. Men det valde man att inte göra, utan man valde att roffa åt sig Rio vård- och omsorgsboende på egen hand i stället enbart av ideologiska skäl eftersom man tycker att det är så viktigt att det finns en kommunalt driven verksamhet.

Det är synd att Wanngård inte är miljöpartist, för det hade varit intressant att ha den ideologiska diskussionen med en miljöpartist, men det får jag väl ha i ett annat sammanhang. Det viktigaste är att man har den äldre, den boende, i fokus, och det tycker inte jag att man har haft i det här fallet. Nu har man valt att prata om driftsform och om vem som äger i stället för att ha ett äldreperspektiv, och det tycker jag är mycket olyckligt. Det är en stor oro nu på Rio vård- och omsorgsboende för

vad som ska hända framöver. Man vill inte att kommunen tar över ägandet av detta, men tyvärr är det så ni har valt att göra. Det är bara att beklaga.

Anförande nr 57

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag tror att varken Miljöpartiet eller jag tycker att det är synd att jag inte är miljöpartist, men det kan vi diskutera i ett annat forum. I den här frågan handlar det mer om kontinuiteten för de äldre. Stadsdelsnämnden på Östermalm ska helt riktigt fatta det här beslutet om vad man ska göra och hur man ska komma vidare på onsdag. Här måste vi börja diskutera hur vi kan säkerställa att vi har en kontinuitet där goda utförare som levererar en hög kvalitet, och där kan också kommunen vara en del, faktiskt är de som driver våra äldreboenden. Och här är inte lagstiftningen optimal i dag. Där måste vi trycka på den lagstiftande församlingen på andra sidan vattnet så att vi kan få gehör för att god kvalitet och kontinuitet ska råda i våra verksamheter.

Fråga nr 6. Spräckta investeringsramar

Anförande nr 58

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! På onsdag ska vi behandla det så kallade konjunkturärendet i kommunstyrelsen. Där framgår det att Socialdemokraterna har tappat greppet helt om stadens finanser när det gäller investeringar, och vi kan konstatera att detta handlar om en enda sak, och det är att nämndernas investeringsplaner för 2018–2022 överskrider fullmäktiges plan med i genomsnitt 1,3 miljarder kronor per år. Och det är under förutsättning att man håller sig till de ramar som man sätter i respektive nämnd. Hittills har fastighetsnämnden överskridande i investeringar på närmare 2 miljarder sedan Socialdemokraterna tog över, och det är hittills. Ett överskridande av fullmäktiges plan på 1,3 miljarder per år är vad man räknar med.

Då är min fråga till finansborgarrådet: Delar hon stadsledningskontoret bedömning att detta är en risk för stadens finansiella förvaltning?

Anförande nr 59

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack för frågan, Joakim Larsson! Det som är spännande i din frågeställning är just att du går på worst case scenario. Vi för den här diskussionen med jämna mellanrum om hur man läser prognoserna och hur det de facto kopplar till bokslutet. Något som är ännu mer spännande är att vi fick ett litet uns av en tillsägelse, jag ska inte kalla det för kritik, från revisorerna för att vi inte upplevs gå igång med alla de investeringar som vi tar upp i budgeten. Hela fullmäktige har i dag fått årsredovisningen för staden på sitt bord. Och ni har också fått en populärversion som bara är på ett fåtal sidor. Där kan ni läsa om investeringarna för 2016 som uppgick till 5,8 miljarder kronor. Hälften av investeringarna är kopplade till den ökade bostadsbyggnadstakten.

Jag skulle vilja veta om du inte vill bygga alla dessa bostäder. Vi ser i era reservationer att ni hela tiden säger att ni reserverar er mot investeringar men inte är emot projekten i sak. Och tacka tusan för det, för det som är stadens största infrastrukturprojekt är nyanläggningen av Slussen, och där är vi helt överens.

Er politik, Joakim Larsson, innebär att du vill gräva ned Centralbron för 12 miljarder kronor, men du kritiserar oss för investeringar. Det är inte sanningsenligt. Ni måste börja ta ansvar och vara med och fatta de viktiga politiska besluten.

Anförande nr 60

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är intressant med ett finansborgarråd som pratar om bostadsbyggande när jag pratar om fastighetsnämnderna, och de nämnderna har mig veterligen inte byggt en enda bostad. Här står finansborgarrådet och pratar om någonting helt annat. Det står så här: Nämndernas investeringsplaner 18–22 överskrider fullmäktiges plan med i genomsnitt 1,3 miljarder kronor per år. Är detta ett problem? Jag får inget svar. Då går vi vidare.

Den enda nämnd som har investeringsprojekt utanför ram på mellan 1 och 2 miljarder från och med 2019 är fastighetsnämnden, och detta går inte ihop. Stadsledningskontoret säger att man måste prioritera bland projekten, annars kommer det här att bli ett fullständigt haveri. Då frågar man naturligtvis finansborgarrådet: Vad tänker finansborgarrådet om detta? Då börjar du prata om bostadsbebyggelse. Fastighetsnämnden bygger inga bostäder. Nu pratar jag om nämnderna. Hur ska du hantera prioriteringsfrågan?

Anförande nr 61

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Vi måste ju diskutera investeringarna i stort. Antingen ska vi diskutera investeringarna eller också ska vi inte göra det. Du väljer att dra ut en del, fastighetsnämnden. Fastighetsnämnden bygger och renoverar idrottsanläggningar och våra badhus som ligger kraftigt efter med ett enormt investeringsbehov. Det handlar också om utbyggnaden av exempelvis Liljevalchs och en spännande saluhall på Östermalm som kostar närmare miljardbelopp och som den tidigare majoriteten fattade beslut om. Vi måste hela tiden se vad de här investeringarna går till.

Det du måste svara på, Joakim Larsson, är var du inte vill investera. Du tycker att det är fel att vi investerar. Det har jag förstått. Du vill inte ta bort några projekt, utan du vill tillföra en nedgrävning av Centralbron för 12 miljarder kronor.

Anförande nr 62

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag återkommer när det gäller Centralbron. Nu är det jag som ställer frågor till finansborgarrådet och inte tvärtom, men det är trevligt att du vill prata om Centralbron, för den ska vi försöka gräva ned om vi vinner valet.

Ni har med ert vidlyftiga prat när det gäller investeringar och er lättsinniga inställning till den skenande skuldsättningen skapat väldigt många falska förutsättningar och förväntningar inom våra förvaltningar och bolag. Ni håller faktiskt på att fullständigt tappa kontrollen. Man kan också lägga till den debatt som vi hade tidigare om den fullständiga bluffen om skolsatsningen där ni pratar om att fler barn automatiskt leder till en ökad budget per barn. Det stämmer inte. Det är den lägsta skolsatsningen i stadens historia på tolv år. På tolv år har ökningen till skolan aldrig varit mindre, och det har varit under ert styre. Ni påstår att ni prioriterar och satsar på allting.

Nu pratar vi investeringar, och här blir det samma sak. Ni kan inte prioritera. Det är så jag tolkar ditt svar.

Anförande nr 63

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är trist att du väljer att feltolka mitt svar när det gäller skolan. Vi kan också gå in på skolan. Det är en debatt som vi hade tidigare. Jämfört med den senaste budgeten som ni lade i den här staden har vi i vår senaste budget lagt till 2,6 miljarder på utbildningsförvaltningens budget. Då är vi inne på driftsbudgeten, och din inledande fråga handlade om investeringsbudgeten. Oavsett hur man ser på vad som ska gå på investeringssidan och vad som ska gå på driftssidan måste man se att vi ligger efter. Vi måste göra kraftfulla investeringar i den här staden. Det gäller bostäder, skolor, idrottslokaler och kulturlokaler. Vi behöver investeringar, och det kommer att bli kraftfulla investeringar även fortsättningsvis.

Fråga nr 7. Byggnationen i Husby

Anförande nr 64

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Min fråga handlar om hur det står till med prioriteringarna när det gäller tryggheten. Det finns ganska ambitiösa planer på att göra förändringar och om- och nybyggnationer i Husby och Husbyområdet. Det är alldeles utmärkt. Som jag har sagt tidigare här talarstolen har jag varit och träffat företagarföreningen och hållit kontakt med några av dem sedan dess.

Vi kan konstatera att när stadsbyggnadsnämnden har tagit upp ärendet om förändringarna i Husby lämnas en hel del i övrigt att önska. Hur kommer det sig att ni inte går med på en sådan enkel sak som vi från en konstruktiv oppositionssida har föreslagit, nämligen att bygga mer i kvartersstruktur i Husby för att uppnå en ökad trygghet?

Anförande nr 65

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Tack för frågan, Björn. Det mesta som byggs nu, de 600 lägenheter som kom senast, byggs mestadels inne i kvarter och på befintlig kvartersmark. Det innebär en del utmaningar om man vill bygga i dessa slutna kvarter. Det är ganska svårt att få till det. På andra sidan Hanstavägen, som vi ska koppla ihop via ett ärende som hör ihop med detta, nämligen den nya skolan och den nya idrottsytan som blir där nere, finns det ganska goda möjligheter att skapa en sammanhållande kvartersstruktur som kan falla över in i Husby sedan. Men i de ärenden som var uppe i nämnden senast tror jag att det är ganska svårt att få till slutna kvarter. Däremot kan man stärka den struktur som finns och den kvartersliknande strukturen.

Anförande nr 66

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är egentligen så himla svårt att ställa frågor där man skulle behöva visa en massa bilder på vad man menar. Det här området har ju präglats av modernismen och bilismen, trafikseparering med mera. Det jag menar nu är samma sak som jag brukar säga i citysammanhang, det vill säga att vi kan göra något för att läka såren från den extremt modernistiska byggnadsstrukturen som vi har i Husby. Man kunde till exempel ha utnyttjat parkeringsdäcken och parkeringshusen för att sluta kvarteren i stället för att låta en

gård avslutas med en parkering och ett parkeringsdäck. Det är ett exempel. Andra exempel är att det går att ställa hus så att man sluter kvarter i stället för att fortsätta att bygga i mer av lamell- och punkthusstruktur.

Anförande nr 67

Borgarrådet M o g e r t (S): Låt mig börja med att säga att jag tror att du har helt rätt såtillvida att här finns det ganska goda möjligheter att tillföra nya värden och nya styrkor och laga en del sår och rätta till en del problem i den här stadsbilden. Där delar jag helt din uppfattning. Om jag minns rätt var det fyra olika start-pm vi antog här, så det finns ju möjligheter att låta den här processen gå och se till att det blir någonting bra av den. Jag har gärna en öppen diskussion och ett öppet samtal om hur vi gör det på bästa möjliga sätt. Jag är inte säker på att det alltid är det slutna kvarteret, men jag är utesluter inte heller det som en metod. Jag delar analysen att detta kan bli någonting väldigt bra för Husby och för Husby centrum.

Anförande nr 68

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här är väl ett utmärkt exempel på hur man för debatten och ärendena vidare. För i det demokratiska samtal som vi just har utesluter stadsbyggnadsborgarrådet numera inte slutna kvarter. Det tycker jag är alldeles utmärkt. Då kan vi titta på trafiksepareringen också. I detta fall skulle man kunna göra en stadsgata av till exempel Norgegatan. Om vi gjorde det fick vi ännu mindre av uteslutna slutna kvarter och därmed en bättre byggnadsstruktur och en ökad trygghet i Husby vad anbelangar det man kan bygga bort. Man kan inte bygga bort allt, men det har visat sig att man kan bygga bort vissa delar genom att bygga mer där man har en känsla av det blir en ökad trygghet. Det handlar om kringgårdade kvarter, gärna med slutna gårdar som blir en sorts privat yta för dem som bor där, som hyr eller har lägenhet i bostadsrättsform.

Anförande nr 69

Borgarrådet M o g e r t (S): Vi är i stort eniga om att det här skapar väldigt många möjligheter. Jag vill också lägga till en sak som du inte tog upp men som jag tror att vi också är eniga om. De här stadsdelarna är ofta byggda med rumpan mot varandra så att man har skapat ett avstånd mellan stadsdelarna. Det ger också en möjlighet att nu när vi bygger kring Hanstavägen bygga ihop Kista och Husby på ett helt annat sätt. Den utveckling vi ser i Stockholm ger väldigt goda möjligheter att göra bra saker. Jag för gärna en dialog om hur när det gäller detta. Jag tror att vi är eniga om målen.

*§ 14 Skolbiblioteksplan för Stockholms skolor och förskolor 2017–2020
(Utl. 2017:115)*

Anförande nr 70

Borgarrådet **B u r e l l** (S): Fru ordförande! Jag tror att vi alla kan komma på böcker som har förändrat våra liv eller åtminstone vår syn på våra liv och på andra människor. Det kan ni fundera på sedan under kvällen när det behandlas andras motioner som ni inte är specialintresserade av.

Nu har vi i Stockholms stads kommunfullmäktige glädjen att för första gången kunna bifalla ett dokument som beskriver en samlad strategi som omfattar förskola, grundskola och gymnasieskola. Som skolborgarråd ser jag detta som ett viktigt steg mot att vi så småningom ska anta ett helt skolprogram som omfattar förskola, grundskola och gymnasieskola.

Som vi alla säkert tycker och förstår spelar skolbiblioteken en mycket viktig roll som en resurs för enskilda individers utveckling och naturligtvis också för våra pedagoger, våra lärare. Den här planen pekar tydligt ut hur samarbetet ska gå till och inkluderar som sagt förskolan. Den pekar också ut att bibliotekarier är en speciell yrkesgrupp med en utbildning som är specialiserad på det här området och att vi ska ta vara på den resursen i ännu större utsträckning i Stockholms grundskolor och gymnasieskolor. Som ni ser beskrivs också i den här planen hur folkbibliotek ska kunna användas av de läroinstitutioner som inte själva har ett skolbibliotek i sin egen byggnad.

Om ni inte har gjort det tidigare kommer ni att kunna läsa i oppositionens reservationer att den här biblioteksplanen är för tunn. Romaner i all ära, men jag tycker att det är jättebra att vi kan anta ett dokument som inte blir en tjock hyllvärmare som ingen människa orkar läsa, utan att den är så konkret och går in på hur de olika befattningshavarna och kompetensnivåerna inom förskola och skola ska arbeta tillsammans med andra resurser i samhället för att det här ska bli verklighet. Det är alltså en mycket handlingsinriktad skolbiblioteksplan för Stockholms skolor och förskolor 2017–2020 som jag därmed, fru ordförande, ber att få yrka bifall till.

Kunskap är makt, makt över sitt eget liv och sin egen tillvaro. Det är alltså en fråga om frihet och att leva som en fri människa i ett jämlikt och solidariskt samhälle för alla. Tack alla för att ni engagerar er i den här frågan! Vi har olika åsikter, men majoriteten känner sig väldigt trygg med att yrka bifall till en skolbiblioteksplan som kommer att se till att Stockholm ligger främst när det gäller utvecklingen på det här området.

Anförande nr 71

I n g e g e r d A k s e l s o n L e D o u a r o n (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag ska läsa högt.

Det växte en skog på Kråkmåla hed,
men man såg inte skogen för bara träd.

Där bodde sju kråkor – kråkfar och kråkmor
och fyra kråksystrar och en kråkbror

En kråksyster sjöng en sång: krax, kråhå,
men det fina i den kunde ingen förstå.

En annan försökte att bokstäver skriva
men det ville av allt bara kråkfötter bliva.

Detta är skrivet av Lennart Hellsing 1953, apropå litteratur som har betytt mycket för
ens utveckling. Lennart Hellsing är en av våra författare som gjort svensk barnlitte-
ratur världsberömd, och då ska vi se till att den når alla våra svenska barn, och med
svenska barn menar jag alla barn som går i skolan var de än är födda.

Det är i skolbiblioteket som många barn får det första mötet med litteraturen, och det
ska vara ett skolbibliotek som inte bara är en dammig boksamling, som inte nöjer sig
med att vara någonting som bara står i ett hörn och blir bortglömt, utan det ska vara
en mötesplats för lärande, kulturupplevelser och bildning.

Jag stolt över att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 72

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande, fullmäktige! Vi kan tala länge om vikten
av att barn tidigt får kontakt med böcker, vikten av att barn läser och kan få den här
känslan som man kan få när man är i tonåren och dyker ned i en bok på första sidan
och sedan dyker upp tre dagar senare när man har läst färdigt den. Vad som händer i
världen utanför dessemellan har man ingen aning om. Skolbiblioteken kan spela en
viktig roll för att hjälpa barn att få den upplevelsen.

Huruvida den här skolbiblioteksplanen kommer att bidra till det är mer tveksamt. Jag
vill verkligen säga att jag inte har några som helst problem med korta dokument. Jag
tycker att vi ofta skriver alldeles för länge om ingenting. Problemet uppstår när
innehållet i det korta dokumentet inte riktigt motsvarar förväntningarna. Det här
handlar i rätt stor utsträckning om att man räknar upp saker som vi redan gör. Det är
inte så förfärligt mycket strategi. Det är inte en plan som egentligen visar vägen
framåt särskilt tydligt. Det finns också en massa saker som dessvärre saknas i den.
Man behöver inte uppfinna hjulet själv hela tiden. Det finns en väldigt massa bra text,
bra dokument och riktlinjer.

Skolverket skriver om detta, och den internationella biblioteks federationen har
dokument och speciella riktlinjer för skolbibliotek där det står mycket tydligt vilken
viktig roll skolbiblioteken spelar som komponent i elevernas lärande. Där skriver
man om kvalitet, samarbete, utveckling och engagemang, och i den här skolbiblio-
teksplanen fattas den typen av resonemang i rätt stor utsträckning. Det tycker vi är
synd. Vi tycker att det hade behövts.

Jag vill dock säga att jag är glad att den finns, men jag tycker att den är otillräcklig.
Vi hoppas att vi kan komma tillbaka om ett tag och revidera och utveckla det här
dokumentet och till exempel tillföra de indikatorer som måste finnas där för att det
ska kunna fungera som en strategisk plan. Man måste ha någonting som man kan
mäta mot, och det finns inte där i dag.

Jag tror att vi i den här salen är helt överens om skolbibliotekens betydelse. Vi är många som har haft några av vårt livs stora läsoplevelser i skolbiblioteken. Vi hade otroligt gärna bifallit detta eftersom vi tycker att ansatsen är bra. Vi tycker att det var ett klokt budgetuppdrag, men resultatet motsvarar tyvärr inte våra förväntningar. Därför yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 73

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Tack för de här synpunkterna, borgarrådet Brinck! Jag är mycket intresserad av att ta del av de här konkreta förslagen och förbättringsmöjligheterna som borgarrådet talar om. Om ni använde era tjänstemannaresurser lite mindre till att bara twittra nedrigheter och i stället skrev fram de här förslagen hade vi kanske till och med kunnat infoga dem eller åtminstone fått höra dem lite mer konkret i dag. Då hade vi kanske haft ett alternativ som hade kunnat förbättras. Jag skulle verkligen vilja att vi till nästa gång när vi behandlar liknande ärenden kunde få fram era förslag lite mer konkret och inte bara få höra att den är för tunn och att det är oambitiöst. Visa lite litterära talanger själva! Jag vet att ni har dem, så jag skulle vilja att ni lyfte fram dem mer.

Anförande nr 74

Borgarrådet B r i n c k (M): Det här är en ny spännande sport i fullmäktige. Jag vet inte om ni har märkt det. När vi kritiserar majoritetens förslag på olika områden får vi inte tillbaka en diskussion utan vi får tillbaka argumentet: Varför skriver ni inte något bättre själva?

Nej, det är inte så kommunalpolitik fungerar. Ni är i majoritet. Ni har ansvar för de ärenden ni skriver fram. Vi har rätt att kritisera dem på de punkter där vi tycker att de inte håller. Men om du ändå vill ha ett konkret förslag skulle jag vilja rekommendera en djupare titt i Internationella biblioteks federationens riktlinjer för skolbibliotek och att man använder de skrivningar som finns där om kvalitet, samarbete, utveckling, engagemang, delägarskap och medarbetarskap för eleverna. Av detta finns det ingenting i skolbiblioteksplanen, och det tycker jag är tråkigt.

Anförande nr 75

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande! Tack, Cecilia Brinck! Jag tycker att det blir lite märkligt. Vi skriver fram en skolbiblioteksplan som ska fördela ansvar och säga vad man ska göra, och Cecilia Brinck tycker att vi ska skriva in saker som redan är skrivna. Det är väl jättebra att Skolverket har riktlinjer, och det är väl jättebra att man tar fram det på andra ställen. Men det är väldigt onödigt om vi ska upprepa det och skriva det en gång till. Det finns ju redan där och kommer att kunna användas i arbetet nu när vi skickar ut uppdragen att utveckla skolbiblioteken. Nej, jag tycker nog inte att det vore så bra om vi skrev allting en gång till när det redan finns skrivet och kan användas efter de uppdrag vi ger nu i skolbiblioteksplanen.

Anförande nr 76

Borgarrådet B r i n c k (M): Nu är det ju så, Freddy Grip, att det dokument som fullmäktige har fattat beslut om är den skolbiblioteksplan som ni har lagt fram. Det är inte Skolverkets riktlinjer, det är inte Internationella biblioteks federationens riktlinjer, utan det är den här skolbiblioteksplanen. Vi påpekar då att det finns vissa saker som vi tycker fattas i den. Det bemöter du genom att säga: Ja, men det står ju redan i Skolverkets riktlinjer. Är det en princip som vi ska börja tillämpa när det

gäller andra typer av kommunala strategiska planer att vi aldrig någonsin ska skriva någonting som någon annan har skrivit någon annanstans? Det kan i så fall bli ganska intressant.

Jag ser fram emot en omfattande revision av alla de strategiska dokument som ni har tagit fram under de senaste två och ett halvt åren.

Anförande nr 77

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande, fullmäktige och stockholmare! Det är alltid kul när politik kan göra skillnad, och i dag lägger den rödgrönrosa majoriteten för första gången fram en samlad skolbiblioteksplan för Stockholm. Det gör vi för att sätta fokus på skolbibliotekens viktiga roll i en modern skola. Filosofie doktor Cecilia Gärdén vid Bibliotekshögskolan i Borås har gjort en omfattande genomgång av aktuell forskning om skolbibliotek. Den visar tydligt på vikten och den positiva roll för elevernas lärande som ett skolbibliotek kan ha. Men då krävs det kvalitet, utbildad personal och ett stort och varierat utbud. Det här är centralt i den plan vi nu lägger fram.

Det är viktigt att vi går före som kommunal huvudman. När vinstdrivande friskolor väljer vinst före skolbibliotek i det marknadsliberala experiment som borgerligheten har skapat väljer vi att utveckla skolbiblioteken. Så låter det när politik gör skillnad.

Jag vill med det yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 78

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Jag kan inte låta bli och vara lite spontan efter att jag hörde en berättelse om kråkor för en stund sedan. Jag erinrar mig Selma Lagerlöfs *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige* och vilken betydelse den boken har haft. Den fanns i alla fall i alla skolbibliotek. Där finns ju sagan om Garm Vittjäder och hans bröder och systrar bland kråkorna.

Den här planen ska vara strategisk, men det innebär inte att det inte kan finnas taktiska drag och att man undrar över detaljerna. Vad menar man? Hur ska den fyllas ut? Det kanske är som borgarrådet Burell säger, att den ska vara liten och begränsad. Det heter ju att ”in der beschränkung zeigt sich erst der meister”. Men man frågar sig hur detaljerad den ska vara. Vad gäller för bemanning? Hur är det med vissa tekniska frågor, alltså kategorisering av böcker? Vilka böcker ska inköpas? Finns det några riktlinjer för det? Är det något slags böcker som inte ska köpas in?

Sedan frågar man sig på förekommen anledning: Hur är det med ordningsfrågor? Det har man inte alls tagit upp? Hur ska utlåningen gå till? Vad händer om det blir ett försenat återlämnade? Finns det någonting om böter? Finns de behov av ordningsregler vad gäller tystnad och uppträdande? Det finns otaliga frågor. Jag kan naturligtvis tänka mig att det finns riktlinjer och utfyllande anvisningar om det, men jag tycker att det är för mycket som saknas.

Jag ska vara ganska kortfattad och säga att egentligen borde den här planen gå på återremiss för komplettering. Jag förstår att det inte finns underlag för ett sådant yrkande här i kväll. Därför yrkar jag bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 79

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Fru ordförande! Tack för flera förbättringsförslag för Stockholms barn och unga och deras läsande! Läsning är en viktig aspekt för ett barns utveckling. Att läsa är att resa. Det är i familjen som intresset för läsning ofta väcks, och det intresset och engagemanget ska samhället ta vara på, till exempel genom skolbiblioteken. Att värna barns och ungas rätt att göra sig förstådda och förstå sin omvärld, att göra sin röst hörd, att lära sig källkritik, att hitta och värdera information, allt det lär man sig längs vägen. Den vägen behöver därför vara trygg. Den måste omges av lugn och ro, och så ser tyvärr inte alltid verkligheten ut. Alltför ofta är biblioteken stökiga. Det hämmar tanken med skolbiblioteken.

Barn och unga behöver lugn och ro och en trygg miljö där de kan lära sig läsa. Därför är det viktigt att vi även kan ge dem en trygg miljö på våra skolbibliotek. Trygghet och en läsvänligare miljö behöver både våra barn och unga och bibliotekarierna.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 80

I n g e g e r d A k s e l s o n L e D o u a r o n (MP): Jag håller med dig om mycket, Ofelia. Det behövs verkligen lugn och ro i skolbiblioteken, och även i hela skolan. Skolbiblioteket ska faktiskt vara en del av hela skolan. Därför blir det lite konstigt om man bara bryter ut skolbiblioteken. Det ska vara lugn och ro överallt. Det är en jätteutmaning för den svenska skolan att klara det. Skolkommisionen har också skrivit om att en av de stora utmaningar som skolorna har är att hitta bra sätt att jobba på. Själv tror jag inte så mycket på straff och sådana saker, utan det finns mycket bättre möjligheter och metoder att få fram det. Det vill jag säga.

Du säger att det är i familjen som litteraturintresset grundas. Det är sant, men skolans uppgift är faktiskt att komplettera det. Det var det jag pratade om. Man kommer kanske för första gången i kontakt med böcker på ett bra sätt i skolbiblioteken.

Anförande nr 81

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Skolan är självfallet ett komplement, men det är kanske när man har små barn som man börjar läsa böcker för dem. Sedan kompletteras det även i skolan. Jag hoppas att man får möjlighet att läsa hemma och även i skolan. De ska såklart komplettera varandra.

Det är inte så att jag försöker att bryta ut skolbiblioteken, utan skolbiblioteken är en del av skolan, men eftersom vi diskuterar skolbiblioteken här i dag vill jag säga att lugnet där är väldigt viktigt. Det är viktigt att man kan hitta en lugn oas i skolbiblioteket. Det kanske är där man vill sitta och göra sina läxor eller läsa i lugn och ro.

Anförande nr 82

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Också jag välkomnar att vi nu får en skolbiblioteksplan på plats. I dag kan det tyckas som en självklarhet, men det är inte så väldigt många år sedan som skolbibliotek ansågs som någonting mycket dammigt som man inte hade någon större nytta av. Jag kommer ihåg när dåvarande utbildningsminister Jan Björklund tog initiativ till den ny skollag som sade att alla skolor

skulle ha ett bibliotek. Då var det ganska kontroversiellt. Man tyckte att man kunde gå till de vanliga folkbiblioteken.

Men nu står vi här i dag, och jag tycker att det är bra. Jag tror att skolbiblioteken är en viktig del. De är viktiga för elever som inte har så många böcker hemma, och det är ganska många. Vi vet att det finns ett samband mellan hur många böcker det finns i föräldrahemmet och resultaten i skolan, och så ska det naturligtvis inte vara. De är också viktiga för att öka läsförståelsen.

Som Cecilia Brinck sade tidigare är vår huvudinvändning just att det är lite tunt. Det är fyra sidor. Det finns egentligen ingen målsättning med den här skolbiblioteksplanen. Det anses på något sätt som självklart, och det saknas också delar som skulle kunna vara en hjälp för skolbibliotekarierna. Det gäller till exempel hur man ser på inköp av böcker kontra digitala läromedel och andra sätt att ta till sig böcker. Det saknas i rätt hög utsträckning, och vi tycker att det är lite tråkigt.

Hade det varit så att Olle Burell verkligen hade velat veta vad vi tyckte hade han ju redan efter utbildningsnämndens sammanträde där vi hade den här frågan uppe kunnat ta itu med en sådan diskussion. Jag är helt övertygad om att både Moderaternas Cecilia Brinck och jag själv gärna skulle ha deltagit i en sådan diskussion.

När man läser tertialrapport 1 för utbildningsnämnden, som tas upp på torsdag, kan man möjligen förstå varför den är så tunn och varför det finns så få målsättningar och krav. Den visar att 50 av våra grundskolor nu riskerar att gå med underskott. Det finns helt enkelt väldigt lite pengar i skolornas budget för att göra någonting konkret. Har man inte ställt krav i skolbiblioteksplanen på konkreta åtgärder för att till exempel stimulera läsandet är ju det gratis, och då behöver man heller inte avsätta några pengar. Det är precis så som skolornas budget ser ut just nu.

Anförande nr 83

J o n a s N a d d e b o (C): Jag tänker spara lite tid. Jag vill bara yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 84

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag brinner väldigt starkt för allas tillgång till litteratur. Jag minns själv hur skolbiblioteken öppnade en värld för mig som jag inte alltid visste fanns. Här mötte jag personer jag inte hade träffat tidigare. Jag mötte Katitzi, faunerna, drakarna, barnen, häxan och lejonet i Narnia och även bröderna Grimms stundtals väldigt läskiga sagor för barn. Jag kommer från ett hem där litteraturen alltid har varit central, och därför blev också skolbiblioteken en hemtam arena för att möta både redan bekant litteratur och helt nya upplevelser.

För många är skolbiblioteken ett första möte med litteraturen, som många redan har sagt. Det är ett steg in i fantastiska världar där fantasin såväl som nya perspektiv får prövas och utmanas. Därför är jag också mycket glad att vi i kväll antar en sammanhållen biblioteksplan som går från förskolan till gymnasiet så att vi tidigt säkerställer att alla barn får tillgång till litteraturen.

Just tillgången till litteratur är så viktig i arbetet för en rättvis och inkluderande stad. Biblioteken utgör ett nav i en kulturell fördelningspolitik. Precis som flera stadsdels-

nämnder har resonerat är jag också mycket glad över att biblioteken fokuserar på flerspråkig litteratur. Vi vet ju att litteratur främjar språkinläring både när den tillgodogörs på nya språk och på modersmålet.

Tillgången till litteratur handlar också om rättigheter och om att kunna identifiera sig i litteraturen och att kunna spegla sig och bli utmanad. Därför är det så viktigt att vi ger alla barn och unga tillgång till böcker, tidningar och medier som främjar ett demokratiskt och inkluderande samhälle där unga lär sig att möjligheterna är större än svårigheterna.

Därmed vill jag också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 85

S o p h i a G r a n s w e d (M): Fru ordförande! Jag instämmer i den glada kören som vi har hört här. Det är kul att vi har tagit fram en skolbiblioteksplan, men jag vill också fylla i, precis som både Cecilia och Lotta har gjort här, att det inte finns någon tydlig målsättning med den här skolbiblioteksplanen. Jag är ett jättefan av kortare rapporter, men det ska också vara tydliga mål så att man lätt kan följa upp, och det saknas helt här.

Jag skulle också vilja belysa trygghetsaspekten. Inte någonstans i den här skolbiblioteksplanen pratar man om trygghetsfrågan. Jag sitter även i kulturnämnden och ansvarar för de andra biblioteken utanför skolan. Där har vi under flera år, och framför allt under det senaste året, sett att problemen när det gäller ordning och reda har eskalerat på flera bibliotek. Det kommer in ungdomar och andra personer som ställer till det för besökarna. Det här behöver vi föra ett resonemang om även i skolbiblioteksplanen.

En annan trygghetsfråga handlar om det som vi tyvärr har sett de senaste åren, till exempel det som hände i Trollhättan hösten 2015 när en person gick in och sköt på skola så att två elever tyvärr dog och flera skadades. För bara fyra dagar sedan blev en lärare ihjälskjuten utanför Göteborg. Det här gör såklart att elever, lärare och annan skolpersonal blir oroliga. Man känner sig inte trygg i skolan. Därför måste vi belysa den här problematiken även i en skolbiblioteksplan.

Med det sagt yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 86

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Vi lever ju nu i tider med fake news, Alt-right, Breitbart, Steve Bannon och grejer. Och vi här i Sverige försöker hålla oss till fakta. Många har ju framfört att här i Sverige håller vi oss till fakta. Då måste jag bara kommentera en sak. Du sade nu att det var en person som gick in i en skola i Trollhättan hösten 2015 och sköt. Han blev nedskjuten, men han sköt inte.

Anförande nr 87

S o p h i a G r a n s w e d (M): Jag ber om ursäkt han hade ett annat föremål. Jag får korrigera det. Han sköt inte, utan han gick in med ett annat föremål. Två elever avled, och därefter blev han skjuten.

Anförande nr 88

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ska naturligtvis inte ta ifrån Sophia Granswed personliga erfarenheter av våld och stök i skolbibliotek om det är sådana som ligger till grund för de här påståendena att det skulle vara ett av de huvudsakliga problemen i Stockholms skolor. Jag har dock inte blivit uppmärksamrad av vare sig skolledare, lärare, skolbibliotekarier, elever eller deras föräldrar om att ett av de största problemen i våra skolbibliotek är att det är stökigt och otryggt i skolbiblioteken. Jag tycker inte att hela världens elände behöver beskrivas i just skolbiblioteksplanen. Den syftar till att tydliggöra hur våra befattningshavare och olika resurser inom organisationerna ska samarbeta för att alla elever och barn i förskolan ska få tillgång till bra skolbibliotek och hur skolbibliotekens resurser kan tas till vara i lärandet.

Anförande nr 89

S o p h i a G r a n s w e d (M): Jag kommer inte heller att ta ifrån dig vad du har hört när du har varit ute i skolorna. Det är jättebra att du har fått mycket input från både lärare och elever. Men det jag har hört när jag framför allt har träffat många föräldrar som har barn i skolan är att många elever är otrygga i skolan. Jag säger inte att det bara är i skolbiblioteken, utan det är i skolan över lag på raster och så vidare. Därför tycker vi i Moderaterna att det är mycket viktigt att man också i skolbiblioteksplanen belyser hur man kan jobba förebyggande för att det ska bli tryggare och mer ordning inne i biblioteken även i skolan.

Anförande nr 90

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag vill be om ursäkt. Jag glömde att yrka, och jag yrkar bifall till den gemensamma moderata och liberala reservationen i kommunstyrelsen.

§ 15 Höjning av felparkeringsavgifter (Utl. 2017:116)

Anförande nr 91

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Det är många i Stockholm som parkerar fel, och det är många som drabbas av felparkeringar. Genom den vårdslösa felparkering som finns och är ganska utpräglad i den här staden drabbas oskyddade trafikanter. De utsätts många gånger för en stor fara. Gående skymms vid övergångsställen, cyklar trycks ut i biltrafiken och funktionshindrade kommer inte fram till sina parkeringsplatser, som de behöver för att kunna förflytta sig.

Vi ser att vanliga bilar blockerar lastplatser med stora problem för distributionstrafiken som följd. Jag ska bara, brukar det heta. Distributionslastbilen kommer ut i cykelfältet och står där i stället, och man säger: Jag ska bara. Cyklisten trängs ut i körbanan och säger: Jag ska bara. Alltihop är kommunicerande kär. Katten på rätten, rätten på repet och så vidare.

För att vi ska få ordning på trafiken i Stockholm måste vi se till att fler parkerar rätt, stannar rätt och kör rätt i den här staden. Därför väljer vi nu att höja felparkeringsavgiften. Den har legat still sedan 2012, och för att den ska vara tillräckligt avskräckande måste vi höja den.

Felparkeringsavgifter är i grunden styrda av en förordning som regeringen har hand om. Den sätter ett tak på hur högt man kan sätta en felparkeringsavgift. Vi begärde för något år sedan hos regeringen att man skulle höja taket, vilket man nu har gjort, och det är vi glada för. Därför lägger vi nu fram det här ärendet. Vi kunde inte göra det tidigare.

Vi har sedan förra året börjat implementera en ny parkeringsstrategi i staden. I den finns ett antal taxe- och tidsförändringar. Det gör att det många gånger kan vara mer fördelaktigt att inte betala avgiften och ta risken med en bot. Det är helt enkelt ett för lågt spann mellan avgift och bot. Samtidigt har vi nu en parkeringsapp, Betala P, som gör det enklare att betala avgiften och göra rätt för sig. Är det så att man hamnar i ett möte som drar ut på tiden kan man enkelt förlänga parkeringstiden med sin telefon. Skulle det vara så att mötet blir kortare än vad som är tänkt kan man avbryta parkeringen och bara betala för den tid som man står där. Det här gör att det är mycket enklare att göra rätt för sig i dag. Det finns färre rimliga skäl till att man inte betalar avgiften.

Vi föreslår därför att avgiften för vårdslös parkering, vilket motsvarar att stanna på stoppförbud, blockera cykelfält och skymma gående som ska gå över på övergångsställen, höjs från 1 000 kronor till 1 200 kronor. Trafikstörande parkering, det vill säga att man ställer bilen där det är parkeringsförbud, vilket kan ställa till det för övrig trafik, höjs från 650 till 850 kronor. Slutligen höjs avgiften för mindre störande parkering, det vill säga att inte betala parkeringsavgift, från 550 till 750 kronor.

Vi går inte ända upp i taket till den gräns som regeringen har satt. Det finns fortfarande utrymme om det är så att vi upptäcker att det här inte räcker. Vi har gjort bedömningen att de här gränserna är bra för en god framkomlighet i Stockholm.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 92

Patrik Silverudd (L): Fru ordförande, ledamöter och Daniel! Jag måste ändå ställa en fråga. Vi är överens när det gäller avgifterna för de riktigt trafikfarliga parkeringarna, och vi är även helt överens när det gäller dem som är kraftigt trafikstörande. Det är ett jätteproblem med bilar i cykelfälten. Det är ett jätteproblem med folk som parkerar trafikfarligt. Men är det verkligen så farligt med folk som glömmer att betala parkeringsavgiften att vi procentuellt måste höja den avgiften nästan dubbelt så mycket som för dem som parkerar trafikfarligt? Det blir en höjning på 20 procent för den riktigt farliga parkeringen, 30 procent för mellannivån och när man glömmer att betala klämmer ni i med 35 procent. Är det verkligen rimligt?

Anförande nr 93

Borgarrådet Helldén (MP): Ja, jag tycker att det är rimligt. Den förändring vi har gjort genom parkeringsstrategin innebär att man kommer att behöva betala under längre tider om man står på en parkeringsplats. I innerstaden skulle man tidigare betala under åtta timmar, inte i den centrala delen för där har det alltid varit dygnet runt, och nu blir det tolv timmar. Man får bara en bot per dag. Därför blir den avskräckande effekten och relationen mellan hur mycket man skulle ha betalt om man hade gjort rätt för sig i förhållande till felparkeringsavgiften mindre. Vi har höjt parkeringsavgiften mer än p-botsavgiften. Jag tycker att det är fullt rimliga åtgärder som vi vidtar i det här sammanhanget.

Anförande nr 94

Borgarrådet Brink (M): Ordförande, fullmäktige! Det här sista var väldigt intressant. Först höjer ni parkeringsavgifterna för alla och utsträcker den avgiftspliktiga tiden, och sedan höjer ni dessutom felparkeringsavgifterna som något slags extra bröd för att man gör det svårare för bilisterna att parkera från början. Det är intressant kan jag tycka.

Det finns ett antal klarläggande som jag tror att man måste göra. Det har dykt upp en intressant debatt i sociala medier där man tror att det här handlar om parkeringsavgifter. Det gör det inte. Det handlar om felparkeringsavgifter, och vi är helt överens om att det är viktigt att beivra felparkeringar. Det är viktigt att ha incitament för människor att parkera rätt och göra rätt i trafiken och inte ställa upp sina bilar på ett trafikfarligt eller trafikstörande sätt.

Givet detta tycker jag i likhet med Patrik Silverudd nyss att det här är inkonsekvent eftersom det innebär en kraftigare höjning för människor som står en parkeringsplats som de inte har betalat för men som i och för sig är helt laglig än vad det gör för människor som ställer upp sin bil trafikfarligt eller trafikstörande. Jag vet inte om man ska tolka detta som uttryck för majoritetens politiska ambitioner. Jag tror inte det, men jag är rätt övertygad om att man sänder ganska märkliga signaler till bilisterna om vilken typ av parkeringsfel man egentligen tycker är värst och vilken typ av felaktig parkering man egentligen tycker är allvarligast. Då är det väl så att i Daniel Helldéns värld är det allvarligare att inte betala för de tillåtna parkeringsplatser man har än att ställa bilen i en korsning. Det tycker jag är synd.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 95

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Låt mig slå fast att Centerpartiet anser att det ska kosta att felparkera och att stadens arbete med att bevaka felparkeringar måste öka. Låt det inte råda någon osäkerhet omkring detta! Men vi anser också att det ska vara en skillnad om man felparkerar så att man hindrar och stör trafiken. Parkerar man på en cykelbana eller i en bussfil ska det svida extra mycket, och därför vill vi säkra skillnaden i systemet så att en riktigt dålig felparkering kostar mer i felparkeringsavgift. Vi vill inte göra det billigare att felparkera, men vi vill se till att nivåerna talar sitt tydliga språk och visar att det är sämre att parkera trafikstörande än att parkera rätt men inte betala sin avgift.

Därför vill jag yrka bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 96

B a w e r K e v i r (S): Senast vi höjde felparkeringsavgiften var 2012, och då var antalet bilar i Stockholm 318 000. Nu är de 347 000 bilar i Stockholm. Det är en stor ökning, och det innebär ett stort ansvar för oss att hantera det på rätt sätt. Den här strategin är en av de åtgärder som vi vill ha. Folk ska parkera på rätt sätt.

Felparkeringsavgiften är en avgift som den som felparkerar riskerar att få betala om fordonet inte är rätt parkerat. Avgiften ska ha ett så pass avskräckande syfte så att bilföraren i stället väljer att parkera rätt. Därför ska avgiften följa utvecklingen och vara anpassad till de aktuella trafik- och parkeringsförhållandena på gatumark.

Efter genomförandet av parkeringsplanen kostar exempelvis parkering inom taxa 2 för ett vardagsdygn 514 kronor. Om en bilägare väljer att inte betala för sin parkering riskerar han eller hon en parkeringsanmärkning på 550 kronor, så det är inte så stor skillnad. Det finns risk för att detta leder till att fordonsägare väljer att felparkera i stället för att betala parkeringsavgift. Att felparkera på avgiftsbelagda parkeringsplatser innebär också att tillgången på platser minskar för dem som vill göra rätt för sig.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 97

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Fru ordförande! Jag undrar om du tycker att det är rimligt att höja avgiften för livsfarlig parkering med 20 procent jämfört med att höja avgiften för den som glömmer att betala avgiften med drygt 35 procent. Är det verkligen så att de som vi vill komma åt allra mest är de som inte betalar och inte de som står fel i våra cykelfält eller ställer sig i korsningar eller liknande?

Anförande nr 98

B a w e r K e v i r (S): Naturligtvis ska de som parkerar så att det hindrar trafiken eller är farligt betala mer. Men den kategori som jag nämnde betalar 514 kronor om man betalar på rätt sätt. Om man inte betalar på rätt sätt och förhindrar för folk som vill parkera på rätt sätt på en parkeringsplats kostar det 550 kronor. Vi vill höja lite mer där för att de ska parkera rätt. Vi tycker att den skillnaden är för liten.

Anförande nr 99

Borgarrådet B r i n c k (M): Du talar om att det finns incitament att välja att medvetet parkera fel eftersom man inte behöver betala en bot som är så värst mycket högre än vad parkeringsavgiften är. Men det är ni som har skapat det incitamentet genom att höja parkeringsavgiften till den nivån. Nu inför ni ett system med felparkeringsavgifter som en, som ni påstår nödvändig, konsekvens av ett system med höjda parkeringsavgifter som ni själva har infört. Jag tycker att det är intressant att ni inte inser det.

Anförande nr 100

B a w e r K e v i r (S): Vi tycker att det är en avskräckande åtgärd i syfte att bilföraren i stället ska välja att parkera på rätt sätt.

Anförande nr 101

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! I klarhetens intresse vill jag säga att Sverigedemokraterna självfallet tycker att man inte ska parkera fel i Stockholm. Men det är ju allmänt känt att det finns åtminstone ett parti i majoriteten som inte tycker om bilar i Stockholm. Ett sätt att minska antalet bilar är att använda en variant av management by terror. Man hymlar då inte med att åberopa olika djupsinniga utredningar om ekonomiska konsekvenser av att höja parkeringsavgifter. Man är mycket klarspråkig på det sättet. Precis som en talare sade säger man i stället rätt ut på s. 40 i utlåtandet att avgiften ska ha ett så pass avskräckande syfte att bilföraren i stället väljer att parkera rätt. ”Avskräckande” var alltså ordet. Det är ord och inga visor.

Det är också känt att Sverigedemokraterna inte var några anhängare av de nya reglerna för parkeringar som antogs här i salen för något halvår sedan. Samtidigt måste jag säga att det är glädjande att höra av borgarrådet Helldén att det nu finns, eller kommer att finnas, appar som gör att man har möjlighet att antingen förlänga eller förkorta sin parkeringstid även om man inte är på plats. Det är bra.

Den föreslagna höjningen för vanliga, enkla felparkeringar, det som kallas mindre trafikstörande uppställningar, är 200 kronor. I rådande situation tycker vi att den ska inskränkas till 100 kronor, det vill säga en höjning till 650 kronor.

Fru ordförande! Därför yrkar jag bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation.

Anförande nr 102

M a g d a R a s m u s s o n (MP): Fru ordförande! Jag tycker att det är lite intressant att Per Ossmer får det att låta som om det är någon typ av skop att vi pratar om att man ska avskräcka bilister från att felparkera. Vi måste självfallet sätta andra människors trygghet och säkerhet på våra gator framför bilisters rätt att parkera där bilarna inte ska stå.

Stockholm är en stad som har alla möjligheter i världen att låta människor använda kollektivtrafik, cyklism och den typen av sätt att transportera sig i stället för bilen. Med de klimatförändringar vi har i världen måste bilismen minska. Och var gör den det bäst? Jo, det är i städerna. Så länge man tar det på allvar är det inte konstigt att

också genomföra en politik för få bort felparkerade bilar från andra utrymmen på våra gator.

Anförande nr 103

P e r O s s m e r (SD): Vi ska väl inte träta för mycket om orden, men jag tycker att det är symtomatiskt att de som har lagt fram det här utlåtandet använder ordet ”avskräcka”, det vill säga ett ganska hårt ord, och jag talar om management by terror. Man kunde ha använt andra ord. Man kunde ha motiverat det på andra sätt. Vi ska självfallet ha ordning, men egentligen finns det ett bakomliggande motiv. Man tycker inte om bilar. Det är väl så att varav hjärtat är fullt skriver man också.

Anförande nr 104

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Ordförande och ledamöter! Vid ett första påseende kan man tycka att det inte finns några avgrunds djupa skillnader mellan den rödgrönrosa majoriteten och Alliansen, och det kanske det inte gör heller. Men det finns en skillnad, och den är viktig. Vi är helt överens om att felparkeringsavgiften för livsfarliga och kraftigt störande parkeringar ska höjas med 20 respektive drygt 30 procent. Men när det gäller mindre störande felparkeringar är det absurt med ett påslag på över 35 procent.

Daniel Helldén har avslöjat, både här och i medier tidigare, att man har gjort en bedömning. Det är inte någon exakt vetenskap var de här gränserna ska sättas någonstans. Det är en signal som har skickats. Det är rimligt. Vi i Alliansen gör ingen annan bedömning när det gäller de två första, men vi gör en annan bedömning när det gäller mindre störande felparkeringar.

Bawer Kevir lyfter upp att den viktigaste frågan tydligen är att jaga dem som parkerar rätt men inte betalar i stället för att jaga dem som parkerar farligt. Jag tycker att det är en ganska märklig inställning. Det är inte rimligt.

Staden drar in – rätta mig om jag har fel – drygt 400 miljoner kronor på den nya parkeringsstrategin. Jag och Liberalerna har tidigare begärt att delar av de här medlen ska avsättas för att öka parkeringsövervakningen, framför allt när det gäller cykelfält och när det gäller att bevaka stadens funkisplatser.

Men låt oss då göra en kompromiss, mina kära, rödgrönrosa vänner. Anställ fler parkeringsvakter! Ta hälften av pengarna och jaga dem som inte betalar avgifterna och den andra hälften till att följa upp att man inte parkerar i cykelfält och på funkisplatser. Även om man höjer avgiften för att parkera på cykelfält från 1 000 till 1 200 kronor är risken att åka fast i dag försvinnande liten. Jag vågar påstå att risken nog är större att åka fast om man låter bli att betala avgiften.

Fru ordförande! Med detta yrkar jag bifall till vårt förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 105

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi har just nu gett nya direktiv till övervakning när man ställer sig i cykelfält för att se till att man verkligen låter bli det. Bilarna ska inte stå där, och de som ställer sig i ett cykelfält ska få de här böterna på 1 200 kronor.

När vi ändrade tidsreglerna i staden ökade vi den tid man får betala med 50 procent. Man kan stå hela dagen på en parkeringsbot, och vi ökar parkeringsboten med 35 procent. Mot bakgrund av den relationen har vi egentligen gjort en mindre höjning av p-boten jämfört med den tid man kan parkera fel.

Det här ska också ställas i relation till det era kollegor gör i landstinget. Om man plankar en gång i tunnelbanan får man betala 1 500 kronor för det. Om man ställer sig fel eller om man låter bli att göra rätt för sig i staden får man nu betala 750 kronor om vi fattar det här beslutet. Jag tycker att det är rimligt.

Anförande nr 106

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Fru ordförande! Det är alltid roligt att få diskutera landstinget och landstingspolitiken i den här salen, men det är möjligen något udda. Jag hade för mig att vi hade gjort en överenskommelse med just Miljöpartiet i landstinget om kollektivtrafiken, dess utbyggnad och för all del även ekonomin i kollektivtrafiken. Jag tror nog att Daniel får prata med sina partivänner i landstinget.

Jag tycker inte att det är rimligt att höja så mycket mer procentuellt för de som faktiskt låter bli att betala. Se till att följa upp dem i stället! När det gäller detta med cykelfälten så tror jag det när jag ser det. Du har lovat detta i två år. Jag vill se det i verkligheten också.

Anförande nr 107

M a g d a R a s m u s s o n (MP): Fru ordförande! Jag vet inte hur ofta som jag hör från människor här i Stockholm att det är väldigt farligt att cykla, och inte bara som svepskäl för att inte ska behöva cykla utan faktiskt även från människor som gillar att cykla, som brukar cykla och som har flyttat hit från andra städer där de har cyklat tidigare. Även om jag tycker att man ska nyansera den bilden en hel del – jag cyklar själv varenda dag och tycker att det går bra – är det onekligen så att det finns en utpräglad bild av att det inte är tryggt.

Vi sneglar ofta, ibland kanske lite avundsjukt, på Köpenhamn som en framgångsrik cykelstad. Då kanske man tror att det alltid har varit så att det är farligt att cykla i Stockholm medan man tar cykeln i Köpenhamn vart man än ska. Men så har det faktiskt inte varit. I mitten av 1900-talet cyklade lika många i Köpenhamn som i Stockholm. I början av 40-talet var uppemot 70 procent av alla fordon på våra gator cyklar.

Det finns en del forskning på detta, bland annat av Martin Emanuel på KTH. Han har tittat just på skillnaden i politik i Stockholm och i Köpenhamn. Medan man i Köpenhamn ansåg att cykeln var oundgänglig för att hålla samhällsmaskineriet i gång efter andra världskriget började man snarare lyfta fram bilismen som det moderna sättet att resa i Stockholm. Det har också lett till den situation vi har i dag. I Köpenhamn är det ungefär 40 procent som cyklar till jobbet varje dag, och i Stockholm är det drygt 10 procent.

Det är verkligen en utmaning att komma i kapp den här utvecklingen. Vi ska vara en stad där det ska vara lätt, smidigt, tryggt, enkelt och roligt för människor att cykla. Och det här är ett steg i rätt riktning. Jag vet inte hur många gånger jag själv har cyklat fram här på Vasagatan och varit livrädd eftersom det står så många bilar i

cykelfälten. Man är orolig att de plötsligt ska köra ut så att man själv tvingas ut i bilvägen. Jag tycker att det är ett jättestort steg i rätt riktning att höja felparkeringsavgifterna för dem som står i cykelfält och på cykelbanor för att skapa en trygg miljö. Daniel Helldén nämnde också att vi samtidigt ser till att prioritera att parkeringsvakterna riktar extra mycket fokus på att bötfälla dem som står i cykelfält och på cykelbanor.

Jag gillar själv historia. Och även om jag inte tänker stå här och säga att det var bättre förr tycker jag faktiskt att man ska lära en del av det som kanske fungerade lite bättre då. Att just prioritera cykling och se det som ett modernt sätt att resa tycker jag är ett utmärkt exempel på det.

Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 108

Patrik Silverudd (L): Fru ordförande! Hej Magda – jag ställer ungefär samma fråga till dig: Är det rimligt att höja nästan dubbelt så mycket för dem som glömmer att betala avgiften jämfört med dem som faktiskt parkerar fel i de cykelfält som du säger att ni värnar så mycket? Det är en fråga.

Jag har ytterligare en fråga. *Nu* ska man börja bevaka detta, säger ni. Vi, jag och Liberalerna har lagt fram förslag om att man skulle hårdbevaka cykelfälten – i alla fall de prioriterade. Det gjorde jag för länge sedan, och ni lovade då att det skulle genomföras. Det har inte hänt ett skvatt, vågar jag påstå. Det ska mycket till innan man får böter i cykelfälten. Vad är det som skiljer i det löfte som ni ger nu igen, för vad jag tror är fjärde gången, om att cykelfälten ska prioriteras?

Anförande nr 109

Magda Rasmussen (MP): Tack för frågan! Tycker jag att det är rimligt? Ja, det tycker jag faktiskt. Jag tycker att man kan likna det lite vid att vi nu för en debatt i Sverige om sänkta ingångslöner och liknande. Om man sänker ingångslönen minskar man också incitamenten att ta ett jobb om man håller försörjningsstöd och liknande på samma nivåer, som alla partier står bakom. Det skulle motverka incitamenten. Samma sak är det här: Om skillnaden är för liten mellan att ta chansen att felparkera och att betala en avgift ökar också risken att man felparkerar. Jag tycker alltså att det är rimligt.

Jag vill också framhålla att det är en skillnad. Det är inte samma avgift för alla de här sätten att felparkera, utan det skiljer faktiskt hundralappar mellan dem. Vi skickar en tydlig signal om att det är värre att parkera där det till exempel är stoppförbud.

På den sista frågan, som är väldigt kort, svarar jag att detta inte bara är ett löfte. Det är något vi genomför, och vi har upprättat riktlinjer till parkeringsvakterna att prioritera detta. Det kommer att bli skillnad, och jag ser fram emot den dag då vi märker det.

Anförande nr 110

Borgarrådet Brinck (M): Ordförande! Jag tycker att det är intressant att Magda Rasmussen ägnade hela sitt anförande åt att tala om delar av förslaget som vi är överens om. Inte förrän Patrik Silverudd begärde replik talade du om den del av

förslaget som vi inte är överens om. Vi är nämligen helt överens om vikten av att förbättra framkomlighet för cyklister och andra i trafiken. Vi tycker också att det är rimligt att trafikstörande och trafikfarliga uppställningar av fordon ska bestraffas hårdare.

Det vi inte är överens om är den del som gäller felparkeringsavgift för människor som parkerar lagligt med bilen men står där för länge. Din parallell med ingångslöner i enkla jobb måste jag erkänna att jag faktiskt inte riktigt förstod. Det är möjligt att någon annan förstod den. Hur pass relevant den är i sammanhanget får väl de som förstod den eventuellt avgöra. Vi har problem med att man höjer avgiften proportionellt för dem som parkerar rätt men för länge mer än man höjer för dem som parkerar i cykelfil.

Anförande nr 111

M a g d a R a s m u s s o n (MP): Jag tycker i och för sig att politik handlar väldigt mycket om konflikter. Men det handlar inte bara om konflikter. Jag tycker att det är lika viktigt att lyfta fram saker man förvisso är överens om men som man också är stolt och glad över att de genomförs. För mig är cykelpolitiken kanske det viktigaste som jag tycker att vi gör som är viktigt under den här mandatperioden. Om ni är med på det är det bara positivt.

Anförande nr 112

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag är lite inne på Cecilias spår. Jag är något förvånad över Magdas inlägg, för det handlade inte så mycket om själva ärendet. Att öka framkomligheten och göra det bättre för fotgängare, kollektivtrafikresenärer och cyklister är vi alla överens om i den här salen. Vi har antagit en framkomlighetsplan som stakar ut just detta.

Men detta ärende handlar inte om att underlätta för cyklister, utan det handlar om att höja parkeringsböterna för bilister som parkerar fel. Man ska inte leva i någon villfarelse om att det blir lättare att gå och cykla i Stockholm om man höjer parkeringsböterna.

Vi är helt överens om att trafikfarliga parkeringar ska bötfällas kraftigare än i dag och att det är helt naturligt när parkeringsavgifterna höjs. Det vi inte är överens om är att vi tycker att ni går för hårt åt dem man kan kalla för vanliga felparkerare. Det är de som kanske står en kvart för länge med bilen på parkeringsplatsen för att ärendet tog lite längre tid än vad man hade planerat. Där tycker vi att ni går fram för hårt.

Anförande nr 113

M a g d a R a s m u s s o n (MP): Jag förstår inte resonemanget om att detta inte skulle handla om att göra det lättare att cykla. Självklart är det så att om vi ser till att få bort de bilar som dagligen parkeras på utrymme som är reserverat för cyklar kommer det också att göra det lättare att cykla. Det kommer också att göra det säkrare att cykla. Jag tycker att det är någonting som är väl värt att lyfta fram i förslaget.

För mig handlar det mycket om makt över det offentliga utrymmet. Vi ska kunna dela på det på ett mycket bättre sätt än vi gör i dag, när bilar helt enkelt tillåts att dominera gatubilden väldigt kraftigt. Det gör inte bara problemet stort för dem som

cyklar i dag, utan det gör också att man avskräcker andra människor som hade föredragit att cykla. Att vi höjer felparkeringsavgiften för dem som parkerar i cykelfält och cykelbanor tycker jag är ett jätteviktigt instrument för att öka möjligheten att välja cykel.

Anförande nr 114

Malin Ericson (FI): Felparkering är ett problem både för trafiksäkerheten och för framkomligheten. Det är vi alla eniga om, och det har flera påpekat hittills. Vi är eniga om att det ska vara en kännbar avgift för dem som parkerar trafikfarligt i kollektivkörfält, i cykelfält eller på en plats som är reserverad för personer med funktionsnedsättning.

Det jag tycker är intressant är att oppositionen verkar ömma särskilt för de bilister som eventuellt glömmer att betala sin avgift – kanske ofta ”glömmer” inom citattecken. Jag undrar om det är mycket vanligt förekommande. Jag är inte så säker på det. Däremot är jag helt övertygad om att det inte ska löna sig att chansa på att en parkeringsvakt kommer förbi när man ska göra sitt ska-bara-ärende eller tar upp plats för bilister som skulle komma ihåg att betala sin avgift om de fick parkera där.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 115

Borgarrådet Brinc k (M): Ordförande! Nej, vi ömmar inte för någon i det här sammanhanget. Det är klart att felparkeringar ska beivras. Vi vill däremot ha rimlig proportionalitet i systemet. Det tycker inte jag är så himla märkligt.

Du hann också med att misstänkliggöra folk lite grann. Det som händer i de allra flesta fall är att man glömmer, därför att det ärende man skulle göra tog längre tid än man hade räknat med. Man kommer tillbaka en kvart efter det att parkeringstiden har gått ut, och då har man fått en lapp på bilen. Det är klart att det finns de som medvetet missbrukar systemet. De kommer att finnas även med de höjda avgifterna, kan jag berätta för dig. De kommer inte att låta sig avskräckas av den hundralappen heller. Men det normala är att man glömmer.

Anförande nr 116

Malin Ericson (FI): Huruvida det normala är att man glömmer eller inte är svårt att säga. Men jag förstår ändå inte utgångspunkten att vi inte ska ta betalt av dem som inte följer lagen. Jag tycker helt enkelt att bilisterna ska betala för den plats som de tar i det offentliga rummet också när de felparkerar.

Anförande nr 117

Patrick Silverudd (L): Fru ordförande! Vilken del av vårt förslag omfattar inte att bilister ska få betala, Malin? Ingenting av vårt förslag innefattar detta.

Det vi säger är att vi vill ha samma procentuella påslag på dem som felparkerar men inte gör det farligt som på dem som felparkerar väldigt farligt. Det är skillnaden mellan ert förslag och vårt förslag. Ni vill ta ut nästan dubbelt så mycket i höjning på dem som ”bara” parkerar fel. Jag tycker att det är orimligt. Jag tycker att det är mycket märkligt att du dessutom försöker påskina att vi inte skulle ta parkeringspro-

blemen på allvar på vår sida. Då skulle vi ha föreslagit att man inte ska göra några höjningar alls av parkeringsavgiften.

Anförande nr 118

M a l i n E r i c s o n (FI): Patrik! Vad jag försökte säga är att vi tycker att det är intressant att ni värnar så mycket om felparkerarnas plånbok. När det gäller huruvida höjningen är procentuellt högre för de icke trafikfarliga parkeringarna kan man undra: Hur vet vi att skillnaderna var korrekta förut? Hur vet vi att dessa nivåer är de nivåer vi ska utgå ifrån mellan de olika graderna? Det vet jag inte om jag tycker.

Anförande nr 119

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det är helt naturligt att felparkeringsavgifterna höjs i takt med att också parkeringsavgifterna höjs. I den delen har vi inga större reservationer. Men vi tycker, precis som många har sagt här nu, att det måste bli en större differens mellan trafikfarliga och mindre trafikstörande felparkeringar. Därför vill vi att höjningen för mindre trafikstörande uppställning höjs med 100 kronor i stället för föreslagna 200 kronor. Det är ett fullt rimligt förslag som också skulle skapa större proportionalitet och slå lite mindre hårt mot den enskilda stockholmaren och den enskilda bilisten. En höjning med 35 procent i felparkeringsavgift för denna typ av mindre förseelser är en väldigt kraftig höjning, måste jag säga. Vi vill mildra den något.

När det gäller argumentationen går ni från vänstersidan omkring och har en allmän misstänksamhet mot bilister. Ni går omkring och tror att alla som kommer 15–20 minuter för sent till sin parkeringsplats gör det av ren vilja. De har tydligen suttit och räknat ut detta innan: Nu ska vi lura staden lite och hoppas på att vi kommer undan! Men det kan vara så att kön var lite längre än vad man trodde. Man kanske träffade någon vän på vägen som man växlade några ord med. Ofta är det sådana orsaker som gör att man kommer för sent till sin parkeringsplats. Då är er föreslagna höjning alltför stor för den typen av felparkeringar.

Det målas upp hypoteser att skillnaden blir för liten till att chansa på att stå parkerad med bilen en hel dag utan att betala. Men ärligt talat: Den typen av hypoteser berör oerhört få. Hur många parkerar bilen en hel dag och betalar över 500 kronor per dag? Det är inte särskilt många stockholmare som skulle ha råd att göra det, även om ni målar ut alla bilister som några rikemansmänniskor som kan betala hur mycket som helst. Så är det inte. De allra flesta bilnehavare är normala inkomsttagare som många gånger kämpar för att få vardagen och ekonomin att gå ihop. Lite besinning innan ni går åt dem för hårt är vad vi kräver.

Därför yrkar jag bifall till Alliansens gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 120

B a w e r K e v i r (S): Hej Erik! Om du hade pratat om att bilisterna kan komma 10–15 minuter för sent för några år sedan skulle jag ha förstått det. Men som vi sade från början har tekniklösningar gjort att man kan betala med appar eller med telefonen. Om man är för sen kan man förlänga tiden genom appen eller genom att ringa och säga att man är för sen och betalar lite extra.

Vad säger du om det? Det finns möjlighet att betala om man är försenad.

Anförande nr 121

Erik Slottner (KD): Ordförande! Jag tycker att det är jättebra att man genom tekniken kan skapa den typ av lösningar som skapar större flexibilitet och större säkerhet, i det här fallet för enskilda bilister och parkerare. Det är jättebra, och det är klart att det är ett bra argument för er sida.

Jag tycker i alla fall att detta är en alltför kraftig höjning. De små förseelserna, där man råkar stå med bilen lite för länge på en parkeringsplats, och böterna för dessa ska alltså höjas med 35 procent. Det är väldigt mycket. Böterna för dem som gör rent trafikfarliga felparkeringar som gör att människor kan skadas eller till och med något ännu värre i trafiken höjs däremot med 20 procent. Det tycker jag blir helt fel proportioner.

Anförande nr 122

Borgarrådet Helldén (MP): Fru ordförande! Ni har bestämt er för att procentsatsen är det centrala – att det är en högre procentuell höjning av de låga avgifterna och mindre på de höga för trafikfarliga parkeringar.

Jag tänkte att man kan testa så här: Nu valde vi att inte gå ända upp i taket på 1 300 kronor. Det är förordningsgränsen. Men vi kanske kunde göra på ett annat sätt eftersom ni tycker att procentsatsen är viktig. Vi kan höja till 1 300 och höja den andra till 900 kronor. Då blir det en större differens, och det jämnar ut sig. Är det en okej lösning för er?

Anförande nr 123

Erik Slottner (KD): Ordförande! Nej, det är det inte. Vi har lagt fram våra förslag till beslut där vi föreslår våra höjningar. Vi tycker återigen att ni går för hårt åt de vanliga stockholmarna och de vanliga bilisterna. De försöker få vardagen att gå runt, och de behöver sin bil för att skjutsa barnen till olika aktiviteter, till skolan eller vad det nu kan vara. De ska göra sina ärenden, och det tar kanske lite längre tid än väntat. Man kanske inte alltid står och tittar på klockan och går in på någon app och ändrar tiden. Det är dessa stockholmare vi tycker att ni går för hårt åt. Det är inte de som parkerar på cykelfält eller gör annan trafikfarlig felparkering.

Jag är inte intresserad av att gå in i någon sådan där kohandel. Det enklaste vore om ni accepterade vårt förslag till beslut i stället.

Anförande nr 124

Malin Ericson (FI): Hej Erik! Jag undrar hur du kan veta att folk bara glömmer? Hur vet du att det är det som är utgångspunkten? Vi har fått höra att jag och vi andra i den rödgrönrosa majoriteten misstänkliggör bilister som inte har betalat sin avgift. Jag måste säga att ni i så fall är ganska naiva som tror att det handlar om att folk har tankarna på annat håll när de bryter mot lagar och förordningar. Säkert är det någonstans däremellan. Men bryter man mot en lag och parkerar fel och gör något som inte är rätt finns det ingen ursäkt som handlar om att man glömmer. Man kan inte säga: Oj då, jag glömde att betala för det äpple som jag tog i affären! Jag tycker att det är konstigt att det kommer just från er.

Anförande nr 125

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Hur kan då FI veta att alla som felparkerar gör det med ond vilja? Det är det hela ert resonemang går ut på.

Jag har själv inte egen bil, men jag har många gånger sett stressen i en del kompisars ögon när parkeringstiden håller på att gå ut och de inte riktigt vet hur de ska hinna. De är jättenervösa för att det ska vara någon parkeringsvakt där just de fem minuterna. De rusar. Det har jag sett. Därav kan man nog dra en och annan slutsats. Det handlar inte alltid om illvilja, utan det handlar om att få vardagspusslet att gå ihop.

Vi säger inte att det ska vara gratis att felparkera. Vi säger att vi tycker att ni höjer avgiften för mycket. Vi vill att den ska vara på 650 kronor i stället för 750 kronor. Differensen är inte jättestor, men vi tycker att höjningen för denna grupp blir för stor när ni höjer med 35 procent. Det är det vi säger. Men gratis ska det inte vara.

Anförande nr 126

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Jag får tydligen fortsätta min roll som faktagranskare av vad som sägs i Rådsalen.

Patrik Silverudd! Överenskommelsen i landstinget mellan Miljöpartiet och Alliansen är mycket, mycket begränsad och avser i princip bara en del budgetfrågor. Den omfattar inte den kontrollavgift som nu höjdes till 1 500 kronor. I själva verket togs detta i bred enighet, men Miljöpartiet och Vänsterpartiet var emot. Det betyder att Daniel Helldéns argumentation här håller, men inte din.

Okej – då går vi in på ärendet. När det handlar om att fastställa nya felparkeringsavgifter är det många parametrar och överväganden som behöver göras. Till exempel: När man har höjt parkeringsavgifterna, vilket gjordes förra sommaren, följer därav att man också måste höja avgifterna för felparkering. Sedan behövs också, som har framkommit här, en buffert ned till att man inte ska kunna dygnsparkera utan att betala och att det ska vara lönsamt. Det behöver dessutom vara en balans inbördes mellan avgiftsnivåerna beroende på vad man anser vara grövre och så vidare. Det ska vara proportioner däremellan.

Där har majoriteten gjort det lite enkelt för sig. I dessa tider kan det finnas anledning att relatera till avtalsrörelsen. Där har vi diskussionen som handlar om att man från arbetstagarsidan vill ha avtalen i kronor, och på arbetsgivarsidan vill man ha dem i procent. Följaktligen har majoriteten satt avgifterna i kronor. Man skulle kunna säga att det är en låglönesatsning. Daniel Helldén argumenterar för dessa 35 procent på olika sätt som Cecilia Brinck inte kunde förstå. Jag förstår dem helt perfekt. Däremot förklarar inte Daniel Helldéns argumentation varför man höjer de 650 kronorna till 850. Det är ju 30 procents höjning, medan den högsta avgiftshöjningen bara är 20 procent.

Oavsett detta visar det sig att allianspartierna svarar som arbetsgivarsidan gör: Man vill se höjningar i procent. Då har man lika stor höjning för den högsta som för den lägsta, nämligen 20 procent. Däremot förklarar det inte varför man vill höja mellanavgiften med 30 procent. Det har man inte argumenterat för, men det kanske har framkommit lite grann här. Det får jag återkomma till.

Anförande nr 127

L e o A h m e d (V): Ordförande! Jag tycker, precis som i förslaget, att det nu är dags att höja avgiften för när man bryter mot parkeringslagen. Det är viktigt för stockholmarnas framkomlighet till olika ställen. Det får inte bli svårt att komma fram på grund av folk som bryter mot parkeringslagen och parkerar fel. Det finns en lag, och den ska följas.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 128

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag trodde att jag skulle få höra Patriks ljuva ord först, men eftersom han strök sig från talarlistan fick jag inte göra det. Jag har därför inte riktigt hunnit förbereda mig.

Låt mig dock säga så här utifrån den diskussion som har varit: Jag tycker att det är rimligt att vi gör den här höjningen utifrån de förändringar som vi gör i hela parkeringssystemet. Det är ett sätt att få folk att parkera rätt och att utnyttja de utmärkta verktyg som staden numera erbjuder och som Ulla Hamilton var med och drev igenom med appen Betala P. Man kan där lägga in tiden för hur länge man ska stå parkerad. Man kan lägga in fem timmar extra, och när mötet är slut efter en halvtimme stannar man parkeringsavgiften. Det kostar då precis för den tid som man stod där med bilen. Man kan ha den marginalen om man är en orolig människa. Alternativt kommer det upp en text på telefonen där det i princip står: Om en stund går din parkeringstid ut – vill du förlänga den? Det är mycket enkelt. Det är ett enkelt sätt att göra rätt för sig. Man behöver inte vara orolig för parkeringsfrågan alls.

Men dem som systematiskt roar sig med att utnyttja gatorna och inte göra rätt för sig kommer vi åt med det här. Detta gör att det blir dyrare att åka dit om man inte betalar. Om man ställer bilen på en parkeringsplats och inte betalar eller om man har betalat med appen eller något annat och parkeringstiden sedan går ut vet ju inte parkeringsvakten om bilen har stått där i två minuter eller i tre timmar. De kanske inte har varit där på ett tag. Man måste ha samma avgift oavsett om man är lite klantig eller en stor syndare.

Det är lätt i dag att se till att man inte längre behöver vara klantig. Det är bara att använda appen. Jag tycker att det är viktigt att ha med sig detta i sammanhanget. Vi vill att folk ska göra rätt för sig. Om man parkerar bilen på gatan ska man betala avgiften. Annars ska man ha bilen någon annanstans. Sedan tycker jag att det är i rimlig relation till detta att om man låter bli att betala på tunnelbanan eller om man åker för länge – man kanske somnar eller något annat – och sedan åker dit blir det 1 500 kronor för detta. Det tar ju egentligen inte särskilt mycket plats i systemet. Här tar vi då en avgift på 750 kronor om man låter bli att betala för att parkera. Jag tycker att det är rimligt. Jag tycker att avgiften i kollektivtrafiken är för hög, men inte detta.

Anförande nr 129

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Ni argumenterar fortfarande som om vi ville ha ett system där det inte kostar någonting att parkera fel. Men det gör vi inte. Debatten har hållit på mycket längre än vad jag trodde att den skulle göra. Uppenbarligen är vi otydliga eller lyckas på något sätt inte att förklara.

Det handlar om proportionalitet i systemet. Det handlar inte om att vi tycker att man ska få parkera hur man vill utan konsekvenser. Vi är för ett system där felparkering beivras. Vi tycker att de förslag ni lägger fram i denna del är oproportionerliga. Därför vänder vi oss emot dem.

Anförande nr 130

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag har hört att ni tycker att det är oproportionerligt. Jag tycker inte att det är det. Jag tycker att detta är ett bra förslag, och det är rimligt utifrån de förutsättningar som finns på stan.

Anförande nr 131

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Fru ordförande! Jag kan möjligen bli lite orolig när Daniel Helldén vill höra min röst. Men jag är inte den som är den, utan jag ger er naturligtvis detta nöje just i detta nu.

Jag tycker att debatten har varit klagande. Vi tycker alla att man ska parkera rätt. Vi tycker alla att den som parkerar farligt ska få betala allra mest. Ni tycker dock att det är viktigare att höja avgiften mer för dem som parkerar fel men inte farligt. Det tycker jag är en viktig skillnad.

Det ska också bli ett mycket stort nöje att följa detta fjärde löfte om att hålla cykelfälten rena i stan. Jag tror det som sagt den dag jag ser det, och jag hoppas slippa denna enorma rad av beklaganden från cyklisterna i staden.

Anförande nr 132

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vad vi gör i dag är att vi höjer böterna om man ställer bilen i cykelfält eller på ett sådant sätt att övergångsställena blir skymda och andra riskerar att köra över gångtrafikanter.

1 200 kronor kommer det att kosta från den 1 juli, för jag förutsätter att ärendet går igenom. Vi skickar nu ut nya direktiv till parkeringsövervakarna och säger att de ska lappa dem som parkerar i cykelfälten på en gång. Det har inte varit sådana direktiv tidigare, men nu kommer de. Det innebär att alla stockholmare bör vara medvetna om att man inte parkerar i cykelfält, för då får man 1 200 kronor i böter. Jag tycker att det är utmärkt, och jag hoppas verkligen att Patrik blir sannspådd och att detta går igenom. Nu är det detta de ska göra, och jag förutsätter att det också händer.

Anförande nr 133

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Då fortsätter jag där vi konstaterade att allianspartierna vill höja med 30 procent. Det är bra såtillvida att vi får en större skillnad mellan att parkera fel och att inte betala för sin parkering. Problemet är, som Daniel Helldén har framlagt, att med 650 kronor kommer vi väldigt lågt i kontrollavgift i förhållande till att avstå från att betala helt och hållet. Så varför inte en kompromiss? 700 kronor är mitt förslag.

Sedan har dessutom Daniel Helldén själv kommit med ett nytt förslag här: 1 300 kronor som högsta avgift. Ja, varför inte? Han har ju själv sagt det, så då tar vi det. Om det ska vara den högsta avgiften någonstans ska det självklart vara i Stockholm. Det lägsta blir alltså 700 kronor och det högsta 1 000 kronor. Sedan har vi avgiften mitt emellan. I landstinget strävar man efter enkelhet när man sätter kollektivtrafik-

priserna. Vid årsskiftet gjordes en stor omläggning av avgifterna i kollektivtrafiken. Då var det enkelhet som var ledordet. Varför inte ha enkelhet här också i stället för att hålla på med femtiolappar, 75 kronor och allt vad ni har? Ta hundralappar! Vi har 700 kronor, och vi har 1 300 kronor. Ta då 1 000 kronor! Det ska kosta 1 000 spänn att parkera fel i Stockholm som regel. Om man sedan gör det grovt förstår alla att det kostar lite mer.

Alltså lägger jag fram mitt förslag till beslut: 1 300 kronor, 1 000 kronor och 700 kronor. Vi har tydligen fått stöd för 1 300-kronorsnivån, i alla fall.

Jag har sedan bara en liten detalj. Om vi går till s. 41 och läser Stadsledningskontorets text ser vi att det står: Som ett led i denna utmaning antog kommunfullmäktige den 26 juni 2016, och så vidare. Men den 26 juni 2016 var en söndag. Det var den 27 juni som detta togs. Då kan någon tycka: Vad är det här för sätt att märka ord? Men det är faktiskt lite grann av prinsessan på ärten över oss nationalekonomer och transportekonomer. Det stöter till även när vi ser de minsta felaktigheter.

Med detta yrkar jag som sagt på mitt förslag till beslut och överlämnar det skriftligt till presidiet.

§ 17 Stockholms stads filmstrategi (Utl. 2017:118)

Anförande nr 134

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande, fullmäktige! I dag antar vi en filmstrategi för Stockholms stad. Det är mig veterligen den första gången i stadens historia vi antar ett dokument av denna karaktär. Det är naturligtvis glädjande, för filmen är ett kulturpolitiskt och näringspolitiskt område som inte bara är expansivt, spännande och i förändring. Jag vill påstå att det också är ett område som har varit en smula eftersatt både i stadens kulturella och näringspolitiska arbete. Därför har vi satt igång ett omfattande arbete på området. Med denna strategi tar vi ännu ett steg mot att bli en bättre filmstad och en bättre stad för filmen.

Vi har redan tagit en del viktiga steg på området både när det gäller visningsmöjligheter för film och när det gäller produktionsmöjligheter för film. När det gäller visningsmöjligheterna har vi till att börja med kraftigt utökat stödet till filmfestivalerna i staden som ett snabbt sätt att få ut mer film, fler filmer och ett större utbud till Stockholm och till stockholmarna. Vi har påbörjat ett arbete med att stimulera fram en större bredd också i det fysiska biografutbudet i staden. Det gör att vi nu snart kommer att ha en ny biograf vid St Eriksplan och nya visningsmöjligheter och en ny biograf i Skärholmen.

På produktionssidan har vi genom vårt arbete i Filmregion Stockholm Mälardalen nu för första gången bidragit till att många produktioner har kunnat bli av i vår stad och i vår region. Vi har gått ganska snabbt från en tid då man faktiskt på allvar talade om att det var omöjligt att spela in film i Stockholm till att visa att detta är fullt möjligt och att vi tvärtom har riktigt goda möjligheter som stad. Det handlar om allt från dokumentärfilmer till kommersiella spelfilmer och naturligtvis även det som rör sig däremellan.

Med denna filmstrategi tar vi till sist ytterligare ett steg för att göra staden till en bättre filmstad. Det ska bli lättare att både visa och spela in film i Stockholm. Jag tycker att det är tydligt att vi behöver denna typ av strategi på samma sätt som det har tjänat staden väl att ha en evenemangsstrategi. Det har gett en medvetenhet i hela staden och i alla stadens förvaltningar och bolag om att detta är någonting angeläget. Det är vad detta är: Det är någonting angeläget och viktigt för hela staden.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 135

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige! Att lyssna till borgarrådet Mogert i en filmfråga är som att höra Kalle i chokladfabriken eller något sådant. Det är med stor glädje och stort engagemang som borgarrådet Mogert uttalar sig i filmfrågor. Det är positivt. Jag tycker också att Stockholm ska bli en stad som man kan komma till och spela in film i.

Men dokumentet – strategin – lämnar verkligen mycket, eller i alla fall en hel del, i övrigt att önska. Det finns inget svar på frågan: Hur? Det ska bli enklare, det ska bli mer tillgängligt och det ska bli lättare. Men liksom flera av remissinstanserna ställer också jag mig frågan: Hur ska det gå till? I en stad där företagandet inte sätts på någon hög piedestal precis säger man nu att man ska välkomna företagande inom

filmen. Samtidigt finns det företagare i dag som lider av den långa hanteringen av tillstånd och som inte får tillstånd för ett sommarkafé förrän i september. Det finns andra sådana exempel. Det är inte detta vi vill erbjuda människor och företag som vill komma till Stockholm och agera och stärka vår internationella profil. Detta är bara *en* hur-fråga som man undrar över. Hur ska det gå till?

Den andra frågan gäller tillägget om att man också ska stärka lokala filmaktörer. Dels ska vi bjuda in, det ska spelas in film i staden och det ska bli enklare att få tillstånd för detta – det är fantastiskt! Men sedan ska man också igen säga att vi ska bestämma lite vad som är kvalitetsfilm. Vi ska stärka kvalitetsfilm, sägs det. Varför i herrans namn tror man att politiker kan avgöra vad som är kvalitetsfilm? Det kan vara en film som får noll getingar, stjärnor eller vad det kan vara som massor med människor går och ser och som blir en stor framgång. Det kan vara kvalitet för dem som går och ser den. Sedan kan det finnas en fantastisk existentiell film som bara får sju besökare. Är det den som ska ha stödet? Nej, politiken ska hålla sig så långt borta från kulturen som möjligt. Det säger till och med kulturministern, så det måste ju vara rätt.

Vad jag menar är att det krävs utveckling av detta. Det finns bra saker i grundprincipen om att tillåta mer inslag av inspelning av film och generellt stöttande av film. Men det bör göras bättre.

Bifall till den moderata reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 136

Borgarrådet M o g e r t (S): Tack för det jag tror var beröm om Kalle i chokladfabriken! Låt mig bara säga när det handlar om frågan om "hur" att detta inte är en handlingsplan. Detta är just en strategi. Det vi pekar ut här är en riktning. Vi skickar en tydlig signal till förvaltningen att detta är frågor som fullmäktige ser som strategiska att jobba med, precis som det fungerar med evenemangsstrategin. Den slår inte fast *hur* tillstånden ska ges, utan den anger en riktning. Jag tror att dokumentet där rör sig på rätt teoretisk nivå.

Sedan håller jag i grunden med dig om att man ska vara försiktig med begreppet kvalitetsfilm. Jag har inga ambitioner att bli någon Harry Schein. Du kanske har sett dokumentären, som vi har varit med och möjliggjort. Jag ska inte själv bestämma vad kvalitet är, och vi ska inte göra det. Men jag ser gärna att vi bidrar till en ökad bredd och till att vi får mer filmer – både sådana som spelas in och sådana som visas i Stockholm.

Till sist: Kom ihåg att Kalle vann för att han var tålmodig och långsiktig!

Anförande nr 137

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige! Det lät bra med Kalle i chokladfabriken. Jag såg just framför mig denna människa som njöt av all den choklad som han fick smaska i sig.

För att återgå till strategin: Flera av remissinstanserna skulle vilja ha lite mer vägledning. Det är definitivt så att staden inte är bra, vare sig när det gäller evenemang eller annan tillståndsgivning, på att vara snabba. Vi är inte bra på att vara

snabbfotade och verkligen se till att det finns en instans som kan tillgodose de behov av snabba tillstånd som ibland behövs. Där tycker jag att staden lämnar mycket i övrigt att önska.

När det gäller kvalitetsfilmbudgeten läser jag bara rakt upp och ned i utlåtandet, och där står att man ska stödja filmaktörerna för att komplettera kvalitetsfilmbudgeten. Det är därför jag fortfarande undrar hur man ska kunna definiera detta om man ska stötta speciella filmer.

Anförande nr 138

J u l i a n a G r i s t e l l i (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Detta är ett jätteroligt förslag som handlar om hur vi underlättar för fler stockholmare att skapa och visa film i vår stads alla stadsdelar.

Stockholms förorter har en otrolig kraft och flera internationella talanger som vi måste ta till vara och låta komma till tals. Förslaget om en filmstrategi syftar till att stärka stadens och Sveriges fina tradition av filmskapare från Mai Zetterling till Suzanne Osten, som nyligen gjorde *Flickan, mamman och demonerna*. Det handlar också om nya världens talangfulla filmskapare som Rojda Sekersöz, som nyligen gjorde *Dröm vidare* – bara för att ge några exempel på filmer som sätter både barn och ungdomar och samtidigt förorten i fokus. Det är topprioriterade områden för oss i den rödgrönrosa majoriteten och i den nuvarande filmstrategin.

Både Suzanne Ostens och Sekersöz filmer har utvecklats med stöd av Filmregion Stockholm Mälardalen, där Stockholm har blivit fullvärdig medlem. Filmstrategins policy med jämställdhet och mångfald ska göra det lättare för fler grymma kvinnliga producenter i förorten att spela in film i Stockholm. Den kommer också att ha barnkultur och delaktighet i fokus och möjliggöra fler grymma festivaler som exempelvis Järvaplay ungdomsfestival, som anordnades av ungdomar i Järvaområdet. Den hölls för första gången i Kista bibliotek 2015.

En annan jätteviktig riktlinje i denna filmstrategi är att fler mötesplatser för att visa film ska öppnas i Stockholm. Vi rödgrönrosa har till exempel redan öppnat Kulturhusets och Stadsteaterns Klarabiograf i egen regi. Där har jag och andra stockholmare kunnat se kvalitetsfilmer. Det betyder filmer som inte är så kommersiella eller filmer som inledningsvis inte får så stor uppmärksamhet från de stora biograferna, till exempel *Sameblod* av Amanda Kernell. Den visades på Klarabiografen.

Strategin kommer att möjliggöra för fler filmfestivaler, som feministiska filmfestivaler, Cinemafrica, Cinema Queer, Bangla Time och så vidare att fortsätta.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 139

S o p h i a G r a n s w e d (M): Fru ordförande! Moderaterna är positiva till initiativet till en filmstrategi. Jag betvivlar inte att detta är en av Mogerts hjärtefrågor. Det syns på honom när han talar, och det är kul att se. Men detta är faktiskt ingen strategi. Jag håller med Christina i Centerpartiet om att när man tar fram en strategi måste man ha ett ”hur”. Man måste också ha ett tydligt syfte, man

måste ha mål och man måste ha delmål. Man måste även kunna följa upp strategin. Men med det dokument som finns i dag kommer det att bli väldigt svårt att följa upp om man nu uppfyller det som man vill göra.

Sedan finns det såklart några saker som vi i Moderaterna har synpunkter på. Vi har tidigare lagt fram en motion i fullmäktige om att vi på ett nationellt plan vill ha skattelättnader för att främja filmproduktion i Sverige så att vi kan attrahera fler internationella storfiler att spelas in här. Vi såg senast hur det var på Gotland, där man utredde om Game of Thrones skulle få komma dit och spela in. Det hade varit helt fantastiskt både för Gotland och för Stockholm. Om man ska ta sig till Gotland måste man passera Stockholm, och detta skulle ha lyft hela staden.

När det gäller just internationell film behöver vi göra något för att främja det, och inte minst för att främja Stockholm. Vi behöver också göra regelförenklingar i beslutsprocessen här i staden. Varför ska till exempel polisen vara den som beviljar tillstånd till att spela in film på våra gator? Borde inte det kunna ligga under någon av stadens egna förvaltningar? Det här blir mycket svårare, och processen tar mycket längre tid. Det skrämmer bort många filmbolag och storfiler från att spela in i Stockholm.

Detta är några synpunkter som vi har, men framför allt saknar vi tydliga mål och en tydlig strategi för hur man ska kunna genomföra den goda ambition som ändå finns med förslaget.

Med detta yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 140

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Det gläder mig att ni är positiva till strategin. Jag gick redan i min förra replik in lite på varför jag tycker att den är precis som den borde vara.

Jag tänkte ändå svara på lite på det Sophia sade om tax incentive, som ni precis som du säger har motionerat om. Jag tycker att det är en intressant fråga. Jag är inte själv helt övertygad om att det är rätt väg, men det finns uppenbarligen en oerhörd potential i detta. Jag har uppvaktat regeringen, och jag har uppvaktat riksdagen. Jag har skrivit debattartiklar. Detta har, tillsammans med många andras arbete, har fått effekt. Nu snabbutreder regeringen frågan och kommer att ha ett underlag för att fatta beslut i den. För första gången på mycket länge rör sig även denna fråga framåt.

Anförande nr 141

S o p h i a G r a n s w e d (M): Roger Mogert! Det gläder både mig och Moderaterna att vi kan göra skillnad fast vi sitter i opposition. Vi hoppas verkligen att du får med dig regeringen och övriga kamrater i riksdagen så att vi kan få till både regelförenklingar och skattelättnader för att främja storfilmproduktioner i Stockholm och i Sverige.

Anförande nr 142

M i c k e S e i d (MP): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare och stockholmare! När det gäller filmstrategin kan man bara säga: Äntligen! Själv stod jag och spelade

in film för 30 år sedan ute på Stockholms gator. Då hade detta suttit hur bra som helst, men bättre sent än aldrig.

Det är bra, för det stöder de kulturella och kreativa näringarna i staden. Vi är glada för att de är en stor del av stadens framgångar. Det blir certifiering för grönfilm, och det blir enkelt och tydligt för dem som ska göra film. Och det blir bra med en utvärdering vartannat år.

Därför, kort och gott: Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 143

R a s m u s J o n l u n d (L): Film är viktigt för Stockholm. Det är viktigt med film i Stockholm, och det är viktigt med Stockholm i filmen. Det är viktigt för näringslivet och för kulturlivet, och ibland mötas de två. Stockholms filmbransch spänner från reklamfilm till konstnärlig kortfilm. Dessa olika delar gynnar varandra, och det ska de också få göra.

När det gäller filmpolitik handlar det om att främja hela branschen. När det kommer till de offentliga stöden gäller det förstås att stadens kulturpolitik inte påverkar branschens konkurrensförhållanden. Såväl kulturen som ekonomin måste få vara fri. Vi ska stödja det som inte är kommersiellt gångbart men också det som har förutsättningar att bli det i framtiden. Intäkter från många håll är något som bör uppmuntras för ett rikare kulturliv såväl inom filmen som annorstädes.

Vi liberaler välkomnar att staden tar fram en filmstrategi och ser många positiva sidor med strategin. Men, som en del andra också har varit inne på, efterlyser vi en större tydlighet. Hur ska man till exempel förenkla med tillstånd eller insatser för fler filminspelningar? Och vad är det egentligen staden utfäster sig att göra? Finns det, med en viss vaghet, en risk för förväntningar som stadens förvaltningar inte får förutsättningar att infria? Det är detta man skulle behöva konkretisera lite mer.

Det är också viktigt att filmen når sin publik. Att fler visningsfönster för film behövs är en viktig del av strategin. Här finns då frågan vad vi politiker främjar och stöder respektive vad vi försvårar. Här har vi liberaler en del invändningar mot filmpolitiken på nationell nivå. Jag kan passa på att nämna till exempel den höjda biomomsen. Det blir en försvårande faktor även för filmlivet i Stockholm och naturligtvis för våra biografier.

Med dessa ord skulle jag vilja yrka bifall till den liberala reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 144

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag får säga tack till Liberalerna för att också ni i grunden stöder filmstrategin och detta arbete.

Jag har redan resonerat en del om varför strategin ligger på den nivå som den gör. Men jag måste ändå svara på det du tar upp om att det borde stå tydligare vad man ska göra för att förenkla tillståndsprocessen. Det är ju en av de saker som står ytterligt tydligt. Det har till och med en egen att-sats, där det står: Trafiknämnden ska träffa överenskommelse med polisen om att förenkla och förkorta tillståndsprocessen

för filminspelningar och andra evenemang i Stockholm. Så jäkla mycket tydligare än så blir det väl inte – ursäkta ordvalet!

Anförande nr 145

R a s m u s J o n l u n d (L): Det finns som sagt delar av strategin som vi gillar, men det finns också delar som behöver förtydligas. Just denna att-sats var tydlig, som borgarrådet påpekar. Men även i övrigt finns det en del kring tillstånd som jag tror att man behöver förtydliga och göra lite mer utförligt. Men som sagt är det generellt bra att vi får en filmstrategi.

Anförande nr 146

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Då ska vi besluta om stadens första filmstrategi, där ett av syftena är att stödja lokala filmaktörer och andra aktörer för att stärka, bredda och komplettera kvalitetsfilmutbudet samt att göra det tillgängligt för alla. Detta är något som jag särskilt vill lyfta upp. Jag är glad att vi tar denna filmstrategi för aktörer som annars kanske inte kan komma fram eller som inte synliggörs. Jag vill särskilt lyfta fram det Tempo dokumentärfestival lyfter fram i sitt remissvar, där man pekar på den bristande mångfalden inom filmbranschen, som att bara 16 procent av regissörerna är kvinnor eller att det syns så få normbrytare på den vita filmduken.

Representation är viktigt, och att kunna se sig själv i de skådespelare som syns på duken är viktigt för ens egen självkänsla. Det gäller också när det handlar om regissörer och förebilder. Därför är jag glad att vi nu antar denna filmstrategi för Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 147

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande, fullmäktige! Jag kan ändå inte låta bli att ställa en fråga. Vi hade en liten diskussion här tidigare om hur mycket man som politiker ska ge sig in i att styra filmprocesser, filmutbud och så vidare. Nu säger du att det ska styras mot fler kvinnor. Det har också sagts att det ska styras mot andra grupper och bli tydligare hit och dit.

Om inte det är att styra undrar jag: Hur har ni tänkt att gå till väga om ett filmbolag söker tillstånd i Stockholm? Ska man då gå igenom om det är feministiskt, för barn eller vilken grupp filmen vänder sig till för att vara säker på att man premierar dem ni vill förespråka?

Anförande nr 148

L i s a P a l m (FI): Tack för frågan! Jag tänker att det handlar om att möjliggöra – att möjliggöra för kvinnor att bli regissörer och att på så sätt kunna göra film. Vi uppmärksammar i strategin att vi vill ha mer jämställdhet, och det handlar om att möjliggöra – inte om att styra. Jag tycker att det är två olika saker och att det finns en skillnad mellan dem.

Anförande nr 149

J u l i a n a G r i s t e l l i (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag hann inte avsluta mitt inlägg, så jag begärde ordet igen. Detta är, som sagt, ett jätteroligt ärende. Det borde vara självklart att alla som vill får yttring för sin kreativa förmåga

och sin konstnärliga frihet genom filmkonsten. Men som Feministiskt initiativ nämnde tidigare har det inte alltid varit så.

2015 var det fortfarande bara 16 procent av de filmer som hade premiär i Stockholm som var regisserade av kvinnor, och i bara 29 procent av filmerna var det kvinnor som spelade huvudroller. Arbetarklassen, queerpersoner, personer med annan hudfärg, personer med funktionsvariation och berättelser på andra språk än engelska är också fortfarande underrepresenterade på vita duken.

De krävs en progressiv filmpolitik för att bryta monopolet i filmbranschen och underlätta för filmproduktion och filmvisning med en mångfald. Där ska experimentella och mindre kommersiella kvalitetsfilmer finnas med. Stockholms stads filmstrategi är ett steg i rätt riktning för att bryta den kulturella segregationen och för att göra Stockholm till yttrandefrihetens filmhuvudstad för alla.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

§ 19 Inrättandet av två nya Jobbtorg (Utl. 2016:131)

Anförande nr 150

J o h a n n a S j ö (M): Fru ordförande, kära stockholmare, kommunfullmäktigeledamöter! Det är roligt att få svar på motionen. Det dröjer så lång tid från det att man skriver motionen till dess att den kommer fram att det knappt är lönt att ta upp det som står däri. Men jag blir ändå lite bekymrad när jag läser och ser den nöjda ton som råder. Jag tycker att detta över huvud taget präglar hela debatten om arbetsmarknadsfrågor. Det är en ton som att allting som behöver göras redan görs, att allting är så bra och att allting fungerar utmärkt. Det finns ingen anledning till självkritik eller att vända på någon ny sten, utan allting är klart, fixt och färdigt.

Problemet är ju bara att så är det inte. Problemet är att dem som det går bra för går det ganska bra för. Ironiskt nog är det de som brukar tala om det delade Sverige och det delade Stockholm, det vill säga er del av salen, helt verkar ignorera de klyftor och de skillnader som finns när de väl sitter i majoriteten. De som är i utanförskap kommer allt längre bort från möjligheten att få ett arbete. Dokument efter dokument pekar på att man är väldigt benägen att göra saker och ting i form av små justeringar i det som fungerar ganska bra. Men när det gäller att ta något större kliv och tänka nytt och fräscht för dem som står riktigt långt borta brister det. Det har brustit nu ett tag, men från vår sida sett ser vi att det är ännu mer angeläget framöver att man tar de stora kliven. Det kommer bara att komma fler och fler som är ganska långt bort från den reguljära arbetsmarknaden. Då duger det inte att bara rycka på axlarna och säga att det funkar ganska bra.

Finanspolitiska rådet uttalade sig i dag till exempel om detta med att det funkar ganska bra. Det är någonting som funkar bra i högkonjunktur, när man har medvind och nedförsbacke. Men Socialdemokraterna och deras allianskompisar borde jobba lite mer inför de tider när det inte går så bra och när det inte är nedförsbacke. Framför allt måste man se till att man får med alla på tåget, och där brister det. Jag kan inte se här eller någon annanstans att man har denna sjukdomsinsikt: Vi har ett reellt problem att ta tag i.

Detta skulle jag gärna vilja se nästa gång man får ett svar, som kanske inte dröjer så här länge.

Anförande nr 151

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vill tacka för möjligheten att diskutera dessa viktiga frågor. Jag och Johanna Sjö är ense om vissa saker och oense om många saker. En sak vi är ense om är att vi har stora utmaningar som vi arbetar med. Vi är inte på långa vägar klara. Däremot kan vi konstatera att med två personer om dagen som lämnar försörjningsstödet för egen försörjning är det just de personer som står kanske allra längst från arbetsmarknaden som majoriteten ser till att satsa på för att hjälpa människor att komma närmare arbete och egen försörjning.

Att just gruppen nyanlända får möjlighet att etablera sig, helst så fort som möjligt, på vår arbetsmarknad är en av våra huvudprioriteter. Det är också därför vi har ställt om arbetsmarknadspolitiken. Vi tror inte att människor kommer att i arbete av misstänkliggörande och skuldbeläggande, utan vi tror att man behöver en aktiv arbetsmarknadspolitik som rustar människor med utbildning för att de ska kunna ta de jobb som

faktiskt finns. Vi har brist på arbetskraft på arbetsmarknaden, inte minst i Stockholm i dag.

Vi ser resultat. Ungdomsarbetslösheten i Stockholm har gått ned med en tredjedel. Som jag sade lämnar två personer per dag försörjningsstödet för egen försörjning. Det är klart att det finns mycket kvar att göra. Vi tog över en stad när man både på riksnivå och på kommunnivå hade rustat ned komvux. Vi ser i dag hur många nyanlända skulle behöva utbilda sig för att ha en chans att ta sig ut på arbetsmarknaden. Det är också därför vi utvecklar yrkesintegrerad svenskundervisning för invandrare – för att människor ska få en chans att verkligen utbilda sig. Men vi är inte nöjda med det. Vi siktar vidare just nu på hur vi kan stärka det egna valideringsarbetet genom komvux.

När det gäller jobbtorg för nyanlända är det ett faktum att många människor som kommer till stadens jobbtorg tidigare har varit i etableringen. Vi är inte nöjda med det, utan vi vill se till att jobbtorgen kan komma in i arbetet redan under etableringstiden. Detta är en av de viktiga diskussioner som förs både med regeringen och med Arbetsförmedlingen just nu: Hur kan vi se till att på ett ännu bättre sätt skapa insatser som gör att människor kommer in i utbildning och får möjlighet att ta sig in på arbetsmarknaden så tidigt som det bara går?

Jag tror dock att tron att staden själv skulle bygga upp yrkesvalidering är något naiv. För att vi ska ha en fungerande yrkesvalidering behöver branschen ta huvudansvaret. Det är något som behöver ske på statlig nivå, men staden får gärna vara en aktiv och engagerad part.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och låta Stockholm fortsätta att satsa på en aktiv arbetsmarknadspolitik som ger människor möjlighet till arbete och egen försörjning.

Anförande nr 152

T i n a K r a t z (V): Herr ordförande! Tack, Emilia – jag instämmer i ditt anförande så slipper vi förhoppningsvis att upprepa en massa saker.

Tack också, Johanna, för motionen! Din utgångspunkt för motionen är helt riktig. Det är av flera anledningar viktigt att kompetenser, utbildning och erfarenheter som de nyanlända har med sig värderas på ett jämlikt och bra sätt. Stockholm berikas av den mångfald som alla våra nyanlända kommer med, och de har mycket att erbjuda vårt samhälle. En jämlik bedömning av yrkeskunskaper och utbildning är ett viktigt första steg mot ett arbete. Det är viktigt även för en bra integration. Att många utlandsfödda har jobb som inte motsvarar deras kompetens och utbildningsnivå är också ett stort kompetenslöseri och något som vi inte har råd med om vi ska lyckas att bygga ett hållbart Stockholm.

Det är viktigt att validering sker på rätt sätt och görs av rätt instans med rätt kompetens för att den ska vara gångbar på hela arbetsmarknaden. Exempelvis är det Universitets- och högskolerådet som validerar högskoleutbildningar. Det är också därför Vänsterpartiet tillsammans med den rödgröna regeringen har gjort stora satsningar i riksdagen i den senaste budgeten på just Universitets- och högskolerådet.

Man har även gett pengar till Socialstyrelsen för att ännu mer kunna pröva och utfärda legitimationer inom hälso- och sjukvårdsyrken, som är bristyrken.

Vad gäller validering av yrkeskunskaper sker detta av bland andra Arbetsförmedlingen och branschorganisationer inom ramen för etablering. Vi kan, som Emilia sade, även säkert utveckla samarbetet med Arbetsförmedlingen ännu mer. Det är även bra att Arbetsförmedlingen själva påtalar detta i sitt remissvar. Men det kan vi göra inom de insatser och verksamheter som vi redan i dag har för vår arbetsmarknadspolitik i Stockholm. Stockholms arbetsmarknad är som sagt god, och det som det framför allt råder brist på är utbildad personal. Därför är det viktigt att vår aktiva arbetsmarknadspolitik satsar på just dem som behöver det mest – de som av olika skäl står längst ifrån arbetsmarknaden.

Jobbtorgens individanpassade insatser utgår från den enskildes behov. På det sättet kan vi hjälpa till att stärka deras attraktivitet på arbetsmarknaden. Vi har att göra med en god kompetens, och vi kan utveckla den ännu mer.

Så ja, vi ska erbjuda validering av de nyanländas utbildningar och yrkeserfarenheter. Men det ska göras av rätt instans. Två nya jobbtorg som enbart ska rikta sig till utrikes födda är inte rätt lösning.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 153

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Ordförande, åhörarläktare, några journalister och ledamöter! Jag ska inte upprepa vad mina vänner redan har sagt. Det viktigaste är sagt. Jag vill bara lägga till att motionen handlade just om validering. Sedan finns det mycket annat som kan göras för människor som kommer hit.

I linje med detta är att vi ser till att de som redan håller på med validering ska fortsätta att göra det och utveckla den kunskapen. Det är naturligtvis svårt. Jag vill bara nämna en aktör, nämligen folkhögskolorna, som har jobbat med validering i ganska många år. När de får sina kursdeltagare är det första man gör att validera kunskaper, och då inte bara enligt formella meriter utan även när det gäller vad människor har gjort med sitt liv.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 154

J o h a n n a S j ö (M): Herr ordförande! Då vill jag rätta mitt misstag genom att omedelbart yrka bifall till motionen eftersom jag glömde det tidigare.

Jag vill fortsätta diskussionen om validering. Det är roligt, för vi ägnar oss lite grann åt hårklyverier här. Det är väl någonstans bra att vi i grunden har en gemensam syn både till höger och till vänster om att det är viktigt att människors kunskaper kommer till rätta och att man kan hjälpa dem som är i utanförskap. Jag talar om att man ska ha ett valideringsjobbtorg. Emilia säger att det ska vi absolut inte ha men att det är bra att det finns en valideringsenhet. Jag och Moderaterna talar om att det vore bra om Stockholms kommun skulle kunna få över ansvaret för etableringsinsatser eftersom

vi tror att arbetsmarknadsförvaltningen och Stockholm skulle göra det bättre än staten. Emilia talar om att det är bra att jobbtorgen samarbetar med etableringsdelen.

Ibland kan man undra om det är så hemskt stora skillnader. Men jo, det är det faktiskt. Det är en väldigt nöjd ton från er när ni till exempel säger att två om dagen lämnar försörjningsstödet. Ja, det är jättebra. Men det är ju i brinnande högkonjunktur! Och det kommer 40 000 nya stockholmare varje år. Att då två lämnar om dagen räcker inte. Det förslår inte. Det är inte att spänna bågen högt nog. Det står 16 000 ungdomar utanför. Det är inte de som går till jobb.

Det finns en sådan stel inställning till verkligheten. Man ska utbilda till de jobb som faktiskt finns. Ja, eller så ska man se till att det kommer nya jobb så att människor kan ta andra jobb än dem som redan finns. Det finns ju uppenbarligen en massa människor där ute som inte är rustade för de arbeten som finns, och det finns en massa arbeten som inte blir utförda och som inte efterfrågas i dagsläget. Då måste man tänka ett steg till, och det är väldigt viktigt att man gör det.

Då funkar det inte att göra som majoriteten nu jobbar och att sänka Stockholms anseende som företagastad. I rankning efter rankning faller Stockholm som en sten. Det startas färre nya företag, man tror mindre på framtiden och man börjar se sig om för att göra något någon annanstans. Det kan inte vara vägen framåt.

Anförande nr 155

Borgarrådet **B j u g g r e n** (S): Jag är inte så sugen på att debattera Svenskt näringslivs rankning och hur de värderar Stockholms företagsklimat. Vi kan konstatera både när det gäller nyetablering och konkurser att Stockholm står sig ganska stadigt just som företagsstad.

Däremot vill jag passa på att instämma i något i detta replikskifte. Jag håller med dig om att det verkligen är stora skillnader i vår arbetsmarknadspolitik, även om vi också är överens om mycket. 3 000 fler studerande på komvux är en ganska stor skillnad jämfört med hur det var när Moderaterna var ledande i Stadshuset. På samma sätt är det när det gäller att vi tar dessa 16 000 på fullt allvar i och med vårt uppsökande arbete för unga upp till 29 år. Vi tycker inte att det duger att vi har dessa 16 000 ungdomar, varav kanske 8 000 borde komma in i någon form av insatser och komma närmare arbete och studier.

Jag håller med om att det är stor skillnad, och jag ville egentligen bara instämma i och tydliggöra detta.

Anförande nr 156

J o h a n n a S j ö (M): Det är roligt att du väljer just denna punkt att se skillnaden på eftersom det var ett arbete som inleddes under allianstiden. Vi är helt eniga om detta både i nämnd och i kommunfullmäktige. Men vi kan säga så här framåt: Oavsett vems rankning det är är det väldigt angeläget att Stockholm blir en bättre plats för företagande och en bättre plats för nytt företagande och för en ny sorts arbeten. Det ska vara arbeten där man kanske inte måste gå in i många års kompetensutveckling utan kan gå rakt in i arbetslivet och bli självförsörjande.

§ 20 Demokratisäkra stöd till föreningar (Utl. 2016:140)

Anförande nr 157

J o h a n n a S j ö (M): Herr ordförande, kära kommunfullmäktige, stockholmare! Detta är en väldigt viktig fråga. Om Stockholm och stockholmarna ger bidrag till icke-demokratiska grupper händer fyra olika saker.

För det första får de pengarna. För det andra får ledningen av gruppen, som ju kan vara helt självutnämnd, en extern legitimitet. Han eller hon kan bli samtalspartner för politiker, press och andra. För det tredje blir den värdegrund som föreningen har, som kan vara helt tveksam, legitimerad för medlemmarna. För det fjärde kan gruppen, som kan vara stor men som också kan vara mycket liten, få utrymme att uttala sig som inofficiella representanter för en större bakomliggande grupp.

Det här gör att om bidrag ges till icke-demokratiska grupper kan bakomliggande demokratiska krafter förminsкас, och det är inte i Sveriges intresse. Alltså är det angeläget att vi säkerställer att det enbart går bidrag till demokratiska föreningar.

Vad ska man då tänka på inför detta? Det är angeläget att man säkerställer den demokratiska värdegrunden. Det finns redan i dag krav på det, men det hela är ganska luddigt skrivet. Det räcker att det står i föreningens stadgar och så vidare. Detta bör vara mycket tydligare än i dag. Det bör framgå på hemsidor, sociala medier och den sortens saker, och det bör framgå som en tydlig del i bidragsansökan. Det ska inte gå att gömma undan det som en del av stadgarna, utan det ska vara väldigt tydligt.

Det måste också vara en organisation som är tydligt för öppenhet. Men det hela behöver också bli större. Det ska inte vara en liten och luddig formulering, utan det måste vara stort och tydligt. Det måste inkludera sexuell läggning, och det borde också vara lämpligt så här i Stockholm att man särskilt säkerställer de nationella minoriteternas inkludering. De nationella minoriteterna har enligt Europarådets ramkonvention rätt till utökat skydd mot diskriminering. Det är därför rimligt att vi särskilt säkerställer detta när vi från Stockholms stad ger bidrag.

Det är viktigt att man tydliggör att organisationens gemensamma demokratiska värderingar genomsyrar verksamheten. Det handlar om styrelse, personer med förtroendepositioner, inbjudna talare, vilka varor man säljer och vilka böcker man saluför. Man ska vara tydlig med att om det görs avsteg från någon av dessa punkter ska det motiveras. Man ska vara tydlig med transparensen. Det är självklart att det kan finnas tillfällen där man gör avsteg, till exempel att kvinnojourer enbart verkar för kvinnor och den sortens saker. Men det är angeläget att föreningar säkerställer en demokratisk värdegrund för att få stöd från staden.

Bifall motionen!

Anförande nr 158

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Detta är en motion som är mer än två år gammal. Till skillnad från många andra motioner som har hunnit bli ålderstigna är denna om möjligt ännu mer aktuell i dag än när den skrevs. Det finns naturligtvis undantag, som Röda Korsets stödtelefon. Det är känt att det arrangemanget blev ett

misslyckande, och det är som bekant avslutat. Men det har uppstått andra arrangemang, och det finns andra både statliga och kommunala lösningar på området.

Problemet i sammanhanget är inte normsättningarna. Där tycks alla i den här salen vara överens. Problemet är uppföljningen. Hur fungerar kontrollen? Med jämna mellanrum har medierna uppmärksammat oss på att bidrag från kommunens sida har gått till föreningar, skolor och institutioner som har varit allt annat än demokratiska. Därför finns det anledning att fråga sig om de riktlinjer och rutiner som har tagits fram mot våldsbejakande extremism och odemokratiska föreningar fungerar. Vi talar i Stockholm främst om jihadister och salafistiska rörelser.

Om man vill vara generös kan man svara: Det här fungerar uppenbarligen inte bra. Men kanske har medvetandet om problemet ökat ute bland förvaltningarna. Vi har diskuterat frågorna många gånger i olika former. Den allra värsta blåögdheten har kanske ersatts av ett lite mer realistiskt synsätt ute bland de bidragsgivande nämnderna. Låt oss hoppas det.

Det finns all anledning för staden att bedriva ett oförtrutet arbete som syftar till att dra in bidragen till föreningar, alltså att stoppa de bidrag som i vissa fall kan leda till att vi finansierar organisationer i Syrien som Daish och andra. Stoppa bidragen till sådana föreningar och till religiösa institutioner som på olika sätt kan ha kopplingar till extremism och terrorism!

Därför bifall till den moderata och liberala reservationen!

Anförande nr 159

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Terrorism och extremism, oavsett om det rör sig om högerextremism, vänsterextremism eller islamistisk extremism – det är väldigt svårt att uttala allt det här – är något vi i Stockholm aldrig ska stödja eller legitimera. Det är ganska enkelt, och det finns förhoppningsvis ingen i den här salen som inte håller med mig om det. Därför är det också viktigt att vi på alla plan skapar regler som gör det omöjligt att använda skattemedel för att uppmåna eller på andra sätt gynna all sorts extremism.

Ordförande! Det som föreslås i motionen är ett sådant sätt. Det är inte det enda sättet, men det är en av alla de metoder vi kan använda för att säkerställa detta. Om vi ska kunna vara säkra på att stockholmarnas skattepengar inte går till verksamheter som bidrar till extremismens utbredning, terrorattentat mot Stockholm eller andra städer ska vi bifalla motionen.

Därför yrkar jag å Centerpartiets vägnar bifall till Moderaternas och Liberalernas förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 160

S a l a r R a s h i d (S): Tack, Johanna Sjö, för denna viktiga motion! Ordförande och ledamöter! ICCR, The International Center for the Study of Radicalisation beräknar att cirka en av fem utländska jihadistiska krigare i Syrien kommer från Europa. Om man sätter siffrorna i relation till befolkningens mängd kommer Sverige på en tredjeplats. Det betyder att vi har tusentals jihadister i Syrien och Irak som är

uppvuxna och födda eller medborgare i ett europeiskt land. Runt hundratalet är uppvuxna och födda i Sverige.

Ordförande, ledamöter! Vi måste våga ställa oss frågan: Hur kommer det sig att våra unga killar från miljonprogramsområdena är villiga att dö för världsintressen som de knappast förstår sig på? Vi behöver kraftsamla hela samhället och alla dess parter för ett seriöst försök att sätta stopp på detta fenomen – detta självklart oavsett om det gäller vad man kan kalla för radikal islamistisk extremism eller annan typ av radikaliseringsomgång som höger- eller vänsterextremism.

För att lyckas krävs att vi erkänner en del ansatser som handlar om att vi måste ifrågasätta och diskutera dessa individers radikala och konservativa synsätt, deras värdegrund, omvärldsanalys och religiösa och chauvinistiska människosyn. Vi måste också göra det utan att hamna i en diskussion som leder till en hetsjakt på alla våra medborgare som har en muslimsk trosuppfattning. Ett gott samarbete med civilsamhället är en förutsättning inom många av stadens verksamheter, framför allt när det gäller stöd till våra mest utsatta grupper. Här är föreningsstödet ett viktigt verktyg för att främja ett långsiktigt demokratiarbete.

Allra viktigast är dock att vi erkänner att det finns ett identitetsutanförskap och ett kulturellt utanförskap – eller ett upplevt sådant, skulle man kunna säga – hos en del unga i vårt samhälle. Detta fenomen kan exploateras i såväl religiösa som politiska extremisters syften. Vi har haft kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. I rapporten *Stad i samverkan – Stockholms stad och civilsamhället* har man föreslagit att man ska utarbeta en statsövergripande riktlinje för hur Stockholms stad ska fördela bidrag till civilsamhället. En utredning har tillsatts i samband med att man bland annat ser på hur demokratiprinciper kan tillämpas under dessa ansökningsprocesser. Detsamma gäller även riktlinjer för våldsbejakande extremism som har antagits. Där har vi redan ett tydligt uttalande för hur föreningar ska arbeta med dessa frågor.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut, och tack för denna viktiga motion!

Anförande nr 161

H a n n a G e r d e s (L): Det plingar i telefonen. En av mina släktingar i Danmark undrar om jag har hört om en fredagspredikan i förra veckan där en imam uppmanar till att döda judar. Jag svarar: Jag har läst den. Jag inser att jag dessvärre är rätt hårdad vid det här laget.

Jag läser hur nazister återigen demonstrerar utanför synagogan. De står där och uttrycker sitt hat samtidigt som Förintelseöverlevare lämnar synagogan. Ute på gatan ser man en flagga med ett avhugget huvud bredvid orden Lär chefen veta sin plats – död åt kapitalismen!

Ibland får jag frågan om hur jag i tid och otid kan stå upp för rätten att tycka, tänka och yttra sig fritt även när hatet gång på gång drabbar mig personligen. Mitt svar är rätt enkelt: Jag tror genuint att det bästa skyddet för min egen frihet är att ge samma frihet åt andra. I ett demokratiskt samhälle får alla böcker läsas – även dynga som *Sions vises protokoll* eller *Mein Kampf*. I ett demokratiskt samhälle har alla rätt att

tycka och tänka fritt med undantag av de gränser som sätts av lagen om hets mot folkgrupp.

Detta, mina vänner, är dock inte samma sak som att ha rätt att sprida sitt hat på skattebetalarnas bekostnad. För att parafrasera socialdemokraten Gustav Möller: Varje förslösad skattekrona är en stöld från folket.

Därför yrkar jag bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen. Om man vill sprida konspirationsteorier och hat får man vackert betala både lokaler och organisation ur egen ficka.

Anförande nr 162

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Herr ordförande! Vi måste säkerställa att föreningar med odemokratiska värderingar inte tar del av föreningsbidrag. Vi måste därför demokratisäkra varje krona som går till föreningar. Stockholms stad ska inte stötta föreningar med kopplingar till extremism. Våra skattemedel ska inte användas till det. Extremism i alla dess former ska bekämpas. Stockholm ska inte vara en låtgå-stad där man får föreningsbidrag för att sprida odemokratiska värderingar som inte är välkomna. Vi ska fortsatt vara en öppen stad med demokratiska värderingar i centrum.

Bifall till Johanna Sjös motion!

Anförande nr 163

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Jag läser ur handlingarna på s. 13, Mina synpunkter, som finansborgarrådet Karin Wanngård har skrivit: I stadens riktlinjer mot våldsbejakande extremism antogs bla, bla, bla. Vidare tydliggör riktlinjerna att inget stöd i form av ekonomiska bidrag ska tilldelas en aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Jag läser vidare: Jag delar motionens intentioner om att stadens medel aldrig ska användas för våldsbejakande eller icke-demokratiska syften och välkomnar förslag till ökad granskning och förbättring av stadens verksamheter.

Jamen då så! Då, Karin Wanngård, ska du få lite sådana förslag. Jag har satt ihop en checklista inför anslagsbedömningen. Det ska alltså inte vara som i dag, där man frågar: Är ni för demokrati och mänskliga rättigheter? Då svarar föreningen: Ja, det är vi. Då säger staden: Åh vad bra, då får ni pengar! Nej, så här ska det gå till: Vi ska samlas kring några värdegrundsprinciper.

Ställer vi till exempel upp, och är vi kompromisslösa, när det gäller lika arvsrätt mellan män och kvinnor? Ja, jag tror att vi är kompromisslösa där. Då ska vi sätta fingret på detta i ansökningarna och borra och borra tills vi får svar på hur föreningen verkligen ser på saken på riktigt. Om det sedan ska gå genom face-mot-face-intervjuer och öga mot öga eller hur man gör spelar inte så stor roll, men man ska verkligen penetrera vad organisationen står för.

En annan sådan här princip är lika vittnestyngd i rättsprocesser mellan män och kvinnor. Är det för oss en kompromisslös värdegrund, eller kan man tänka sig att en man räknas för fyra kvinnor i domstolssammanhang? Lika hälsningsprocedur mellan

män och kvinnor är en annan sak. Statsministern har i varje fall sagt i riksdagen att en sådan ska råda i umgänget mellan män och kvinnor. Det ska vara lika hälsningsprocedurer.

Jag ser att talartiden håller på att ta slut, så jag får tydligen fortsätta med listan i ett nytt anförande. Detta är alltså tips på hur man sätter upp en checklista som man prickar av för dem som ansöker. Man ska verkligen ta reda på om de ställer upp på detta. Karin Wanngård ska strax få fler förslag.

Anförande nr 164

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Till skillnad från föregående talare har jag här en checklista som ska antas i morgon. I socialnämnden antar vi alltså nya riktlinjer för organisations- och föreningsutskottets bidrag i morgon. Där står klart och tydligt att föreningar ska ta ställning för demokratin som samhällssystem, verka för jämställdhet och mångfald och alla människors lika värde och likabehandling i verksamheter samt ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter. Det står också att man inte får utesluta någon på grund av kön, ålder, etnisk tillhörighet, könsöverskridande identitet eller uttryck.

Här finns självklart också regler för uppföljning, det vill säga hur förvaltningen ska jobba med att se till att detta säkerställs och att man faktiskt kan återta bidrag om föreningen inte ställer upp på detta. Dessutom är det nytt för riktlinjerna att det också står att vi ska bejaka och titta på hur föreningarna jobbar med jämställdhet för att säkerställa att det inte bara är någonting som man skriver utan något som det faktiskt arbetas aktivt med i de föreningar som får bidrag av staden.

Jag tycker att det är roligt att få tala om motionen eftersom det också är roligt att få presentera det arbete som nu görs och som kommer att klubbas redan i morgon. Jag är glad att vi gör det, för det är klart att det är jätteviktigt att säkerställa att de föreningar som får bidrag av staden gör det de säger att de ska göra och att de inkluderar alla. Vi ska inte stödja föreningar som arbetar på ett sätt som inte är förenligt med de värden om en inkluderande stad och ett Stockholm för alla som är denna majoritets intention att driva. Ett steg på vägen är de nya riktlinjer som tas i socialnämnden i morgon.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 165

J o h a n n a S j ö (M): Herr ordförande! Jag har läste ärendet om nya riktlinjer för bidrag till ideella föreningar. Det är absolut en bra början, men det gäller ju enbart socialförvaltningen och socialnämnden. Jag vill tala om hela Stockholm. Det finns många enheter som ger bidrag. Detta är väl verkligen en sådan punkt där det är bra om vi kan jobba framåt tillsammans och se till att det blir det allra, allra bästa.

Men då vill jag återigen understryka: Ta med demokratikriteriet! Ta med öppenhetskriteriet! Ta med representativskriteriet och transparenskriteriet! Säkerställ detta! Man kanske inte behöver ta herr Walls lista, men det är helt klart skillnad på att skriva under på att man har demokratiska värderingar och att faktiskt gå in och förklara vad man menar med detta.

Man kan till exempel överväga att uppmana inbjudna talare att skriftligt godkänna föreningens beslut om demokratiska värderingar i förväg.

Anförande nr 166

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Självklart kan man titta på riktlinjer som finns i flera delar av staden. Jag tycker att det här är ett bra exempel på hur vi aktivt jobbar med det.

När förvaltningarna gör uppföljningar är det som står i riktlinjerna en del av det. Men jag tror att det handlar mycket om att förvaltningen ska få jobba och kunna följa upp på ett sådant sätt att man verkligen också får insyn. Man kanske inte kan reglera precis vartenda steg förvaltningen ska ta i en riktlinje, utan det handlar om att arbeta fram ett sätt för förvaltningar att ha kontinuerlig uppföljning med alla som får bidrag. Det handlar om att ha insyn, att göra besök och att helt enkelt se till att man följer verksamheterna på ett sådant sätt att man kan säkerställa att alla riktlinjer följs.

Anförande nr 167

R a n a C a r l s t e d t (S): Ordförande, fullmäktige! Tack för en viktig och angelägen motion! Stadens och skattebetalarnas medel ska inte utgå till föreningar som inte stöder ett demokratiskt samhälle och respekt för mänskliga rättigheter.

I den här salen antog vi förra året en strategi mot våldsbejakande extremism, där vi tydliggjorde att föreningar som inte följer demokratiska värderingar och de krav som vi ställer kan fräntas ekonomiskt stöd om de har några sådana.

Anna Rantala Bonnier drog hela listan på vad socialnämndens riktlinjer går ut på. Jag vill också tydliggöra att varenda förening som får bidrag i den här staden kan bli föremål för revision av ekonomi, verksamhet och värdegrund enligt det program som vi kom överens om i den här salen 2016.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 168

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Vi vet alla att polariseringarna ökar i vårt samhälle och i vår stad. Vi har rasism och nazism på den ena sidan, och vi har fundamentalism på den andra sidan. Vi som sitter i den här salen är till stor del, nästan hundra procent, överens om hur vi ska bekämpa detta. Därför är jag glad att vi har de här diskussionerna i fullmäktige. Tack, Johanna, för motionen! Även om vi inte är riktigt överens om svaret är vi överens om att diskussionen är viktig.

Vi har skärpt oss här i fullmäktige, och vi har skärpt oss i Stockholms stad. Vi är mycket medvetna om problemen och agerar därefter. Jag ska inte upprepa det som har sagts här om att socialtjänstnämnden i morgon kommer att anta en stor uppdatering av reglerna som är mycket bra och mycket tydlig. Vi har vårt ärende om våldsbejakande extremism som vi alla här i salen är överens om och som vi diskuterar. Vi har också efter den sociala hållbarhetskommisionens rapport en utredning om hur vi ska skärpa reglerna för hela staden. Detta är ett väldigt viktigt arbete, och jag vill betona att det pågår.

Jag vill också säga att jag är glad över att vi i stor utsträckning bekämpar såväl rasism som nazism och fundamentalism tillsammans.

Bifall till kommunstyrelsen förslag!

Anförande nr 169

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Om Anna Rantala Bonnier gav en rättvisande beskrivning av den lista som ska tas i morgon på socialnämnden är i så fall denna lista helt värdelös. Orsaken är att den är för allmänt hållen.

Jag går vidare med en riktig lista. Den fjärde punkten är: Ställer vi upp på alla myndiga vuxna individers rätt att välja partner? Gör vi det kompromisslöst? Då ska den punkten vara med i riktlinjerna eller checklistan. Då ska varje organisation penetrera hur det är med den saken när man håller möten. Ger ledarna där uttryck för uppfattningen att alla vuxna myndiga individer har rätt att fritt välja livspartner?

Vi socialkonservativa ställer till hundra procent kompromisslöst upp på samkönade pars rätt att ingå äktenskap. Är ni kompromisslösa här? Då så – skriv in i riktlinjerna att varje organisation som får pengar ska vara kompromisslös när det gäller samkönade pars rätt att ingå äktenskap! Handlar det om religiösa organisationer ska man kräva att detta är ett budskap som ska komma ut på sammankomster från de ledande inom den religiösa organisationen. Och det ska vara kompromisslöst: Det ska finnas på hemsidor, det ska uttalas explicit och det ska man kunna säga face mot face.

Det sjätte förslaget gäller kvinnans rätt att själv utnyttja den fria aborträtten så som den är skriven i Sverige. Sedan gäller det synen på dödsstraff. Är vi kompromisslösa när det gäller synen på dödsstraff? Vågar vi – ja, jag vågar ju – sätta upp som ett kriterium att man ska ta kompromisslöst avstånd från dödsstraff? Det ska också vara med.

Jag skulle kunna fortsätta längre. Men det handlar alltså om att vi måste vara specifika och ställa frågorna. Det ska inte bara ske i uppföljningen, utan vi ska verkligen gå till botten med det hela. Jag ska inte säga att ni kommer att få överraskningar, för ni vet nog egentligen hur det ligger till.

Anförande nr 170

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill säga som vi alla här i salen: Jag håller helt med motionären om att stöd till föreningar med kopplingar till våldsbejakande extremism omedelbart ska dras in om det skulle visa sig att sådant ges.

Vi ser hur vi har stora utmaningar med extremism i vårt samhälle. Jag tycker att Hanna Gerdes beskrev det väl tidigare när hon talade om vad detta handlar om. Vi ser exempelvis nazister på våra gator utanför synagogor där vi har överlevare från Förintelsen som befinner sig. Jag tycker att du beskrev det väldigt kraftfullt, Hanna. Vi har exempelvis också islamistisk extremism, som vi har talat om en hel del här i kommunfullmäktige.

Detta har redan nämnts, men jag skulle ändå vilja säga att vi alltså tar nya riktlinjer i socialnämnden i morgon. Jag vill passa på att rikta ett stort tack till oppositionsparti-

erna, som har kommit med kloka synpunkter på riktlinjerna. Jag uppskattar verkligen de samtal vi har haft, där man inte minst har lyft fram vikten av det som jag tycker att motionen berör: Vi ska tydligt ta ställning för att våra bidrag till föreningar ska gå till föreningar som tar ställning för demokratin som samhällssystem. Som vi skriver i riktlinjerna framöver ska de också verka för jämställdhet, mångfald och alla människors lika värde.

Dialogen har varit värdefull också när det gäller de tydliga skrivningarna om att föreningen inte får samverka med organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid med detta. Det tycker jag är viktigt att vi förtydligar.

Som ordförande i socialnämnden vill jag passa på att säga ett stort tack för dialogen. Jag uppskattar den väldigt mycket.

Anförande nr 171

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Fel av mig – jag skulle förstås ha tryckt på knappen för replik och inte för inlägg. Det handlar om det som Åsa Lindhagen sa om att *om* sådana anslag delas ut. För tydlighetens skull vill jag säga att om vi pratar om min checklista, där jag förstås har gått igenom de senaste årens anslag som Stadshuset har delat ut, kan jag se att ni har delat ut pengar till organisationer som inte klarar av att uppfylla min checklista. Vad var det nu vi sade? Lika arvsrätt, lika vittnestyngd och så vidare.

Det är egentligen era värderingar som jag har återgett här. Det har alltså förekommit under de senaste åren att organisationer har fått pengar av Stadshuset som inte uppfyller *er* värdegrund. Det var bara en sakupplysning som jag ville komma med.

*§ 21 Frisinnad och folkligt förankrad namngivning av platser i Stockholms stad
(Utl. 2016:144)*

Anförande nr 172

R a s m u s J o n l u n d (L): Äntligen får jag prata om platsen vid macken i fullmäktiges talarstol! Skämt åsido: Det här med platsnamn är ganska viktigt när man bygger en stad. Det säger något om vår historia och vår identitet. Det gör det, inte desto mindre viktigt, enklare att hitta i staden och att orientera sig. Detta är någonting som vi inte ska låta stelna. Vi behöver mindre konservatism och mer liberalism, som vi föreslår i motionen.

Det gäller förstås nya områden som vi får i Stockholm i rask takt. Det gäller också många platser i Stockholm som redan finns – helt enkelt platser som i dag inte har formella namn men där man väl skulle kunna försvara det. Platsen här borta vid macken vid Norr Mälarstrand har blivit lite av en symbol för vår kamp för namngivningen är ett tydligt exempel. Vad det verkar kommer den nu att få ett namn som dessutom har en bra anknytning till platsen, till minne av Holger Blom, vår legendariske stadsträdgårdsmästare.

En mer frisinnad namngivningspolicy skulle också vara ett sätt att öka lokalt engagemang och identitetsskapande i den här staden, där människor ständigt bryter ny bygd och skapar sin egen nya hembygd i gamla kvarter. Det är förstås också ett bra sätt att uppmärksamma personer som vi vill uppmärksamma. Det kan också vara företeelser, företag eller vad det nu kan vara som har en lokal anknytning eller som man på annat sätt vill sätta ljuset på. Det gör det som sagt enklare att orientera sig och hitta fram i staden för både boende och besökare.

Om man samtidigt kan kombinera detta med ett informativt skyltprogram som berättar varför platsen heter som den gör får man ett ytterligare mervärde för båda kategorierna så att man vet varför det är just Holger Bloms plats man kommer att stämma träff på i stället för platsen vid macken. Det behövs helt enkelt mer liberalism och frisinne generellt i världen, naturligtvis men också kring Stockholms platsnamn.

Därför yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 173

M a r t i n H a n s s o n (MP): Herr ordförande! Detta är en bra motion, men det känns som att ni redan har fått gehör för det mesta. Nu har ju motionen något år på nacken, och Holger Bloms plats är redan på plats.

Stadsbyggnadsnämnden fick 2016 ett uppdrag om att se över skyltprogrammet med bland annat det som ni efterfrågar.

Namnberedningen brukar vara rätt positiva till mer folkligt förankrade och spontant framvuxna namn om de bedöms lämpliga i övrigt. Det får inte vara namn som är konstiga i sig, som är väldigt svåruttalade eller sådana saker. Men de är inte heller jättestyliga när det gäller den här typen av namn, så även där känns det som att ni har en hel del gehör.

Anförande nr 174

R a s m u s J o n l u n d (L): Jag uppfattar att Martin Hansson anser att vi försöker slå in öppna dörrar. Det är möjligen så att det nu börjar bli mer liberalt på denna punkt, men jag måste säga att genom åren och när man har tittat lite mer på de här frågorna ser man snarare en mer konservativ och alldeles för återhållsam inställning till att sätta nya namn på platser som redan finns. Vi tycker nog att det finns fog för att slå det slag som vi nu gör.

Anförande nr 175

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Låt mig börja med att säga att för oss som är lite roade av politik och historia är det ganska trevligt med en motion som kräver att någonting ska vara frisinnat. Jag får väl börja med att berätta för er som eventuellt är födda efter kriget att frisinnad är närmast synonymt med att vara socialliberal, det vill säga det som liberalerna var innan de blev folkpartister.

Nu finns det gubbevars bra mycket värre saker man kan vara än frisinnad. Jag tänker dock ägna mig åt att vara lite konservativ och hänvisa till 2011 års namn- och belägenhetsstadga, som på ett praktiskt, genomtänkt och – vill jag säga – utomordentligt sätt reglerar namnfrågan. Jag vill påminna om att det mer eller mindre frisinnade partiet i den här församlingen faktiskt stod bakom detta då, när det var i majoritet.

Jag kan inte låta bli att lite i smyg humma gillande åt namnberedningens spritt språngande marknadsliberala resonemang där de säger att om det av sig själv, liksom spontant, uppstår ett namn på en plats är det kanske inte så himla illa.

Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 176

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Jag fortsätter min roll som faktagranskare, eller i det här fallet som den som förtydligar. Roger Mogert känner förstås till historien, men för den som inte gör det kan jag säga detta: Roger Mogert sa att de frisinnade blev Folkpartiet. I själva verket, och om man ska gå in i detaljerna, var det så att på 1920-talet var rörelsen uppdelad i liberalerna och de frisinnade. Dessa två grenar, som i och för sig kanske stod för samma ideologi fast det var två partier, slogs sedan 1934 samman till Folkpartiet. De splittrades i och för sig i samband med första världskriget, för då hade vi Karl Staaff som stödde den liberala rörelsen. Jag ville bara göra ett förtydligande.

Anförande nr 177

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag har ingenting att invända. Det var ett helt korrekt förtydligande av historien.

Anförande nr 178

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Inte för att jag är den som är den, men borgarrådet har haft en tendens att mycket riktigt påpeka mina missar i bibelcitaten. Jag ska därför informera om att jag tillhör de frisinnade fast jag bevisligen är född efter kriget och har varit medlem i Folkpartiet sedan 1979. Vårt parti har alltså sedan bytt namn till det vi är, nämligen liberaler. Liberaler, förstår borgarrådet, består av socialliberaler, liberaler och frisinnade. Så är det med det. Jag

är en kombination av dessa tre. Att vara liberal är som bekant att vara kluven. Detta om detta.

När vi hade namnpolicyn uppe kom Rasmus Jonlund och jag, som är goda vänner och grannar på Kungsholmen, fram till att vi hade en plats vid Preemmacken på Norr Mälarstrand som ingen egentligen visste vad den hette. Det fanns goda motioner från partikamrater till borgarrådet om att man skulle göra en marina och allt möjligt. Men vi kom fram till att det är bättre om vi har ett namn på platsen. Sedan föreslog vi det. Rasmus Jonlund hade det uppe med Vårt Kungsholmen, som gjorde en namntävling. Det kom in en massa roliga namn, och så kom konservatismen, som borgarrådet i detta fall försvarar med iver.

Det var en konservatism som sade: Nej men aj aj aj – vi har en namnpolicy, minsann! Med den kan man absolut inte ge namn till sådana här odefinierade platser! De menade att man nog kan fortsätta att kalla detta för platsen vid macken om man vill. Men det kan inte bli någon plats med namn, för detta är för diffust!

Men tänk att opinionsbildning lönar sig! Vi var mycket enträgna och envisa och fortsatte debatten och argumentationen. Vi följde upp med frågor, insändare och debatter i andra medier, i tidningar och i en motion här i fullmäktige. Döm om vår förvåning när borgarrådet hade fel och vi hade rätt! För nu har vi faktiskt Holger Bloms plats. Det är betydligt bättre och lättare att säga Holger Bloms plats när vi ska säga att man inte ska tippa snö där längre och göra en marina än att säga ”den där platsen vid macken ni vet på Norr Mälarstrand”. Det är också bättre att säga Yngve Larssons park om platsen utanför fastighetskontorets huvudkontor och så vidare. Det är lättare att säga det än ”den där fina lilla parksnutten i slutet av den där gångvägen, ni vet, med den där trevliga statyn intill Stadshusbron”. Det är mycket längre och krångligare. Då är det mycket trevligare att säga Yngve Larssons park eller, för den delen, någon annan park eller gångväg eller så. Sedan vår motion skrevs har faktiskt fler gångvägar och platser fått namn.

Därför, med frisinnad känsla: Bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen för motionen!

Anförande nr 179

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Det gör jag helt enkelt därför att motionen är lite väl allmänt hållen. Om vi tittar i motionslistan kan vi se att vi i det här fallet har ärende 135, motion 2016:58 av Joakim Larsson och Sten Nordin. De vill där namnge en plats efter Arvid Lindman, till exempel. Det finns också andra exempel – Anna Whitlock med flera. Vi socialkonservativa tycker att man ska vara lite mer specifik i sina motioner.

I samband med det kan jag inte låta bli att notera att idrottsnämnden i ärendet på s. 70–71, skriver mycket om guldmedaljörskan Anna Greta Johansson. Jag passar på att nämna det här nu. Det kommer också en motion, 2016:98, som handlar just om den specifika personen och att vi ska uppkalla någon plats som anknyter till henne.

Lite mer konkretion – det är i så fall mitt förslag.

§ 22 Stoppa rivningsvågen i Stockholm (Utl. 2016:145)

Anförande nr 180

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Här kommer nu en frisinnad attack mot rivningsvågen i Stockholm, som pågått under många år med vissa uppehåll. Det finns många goda kålsupare i salen. Jag kan dessvärre inte bara vända mig till nuvarande stadsbyggnadsborgarråd, utan jag måste också vända mig till före detta stadsbyggnadsborgarråd, som har haft fingrar med i spelet.

Jag kan gå tillbaka lite grann under den tid då jag själv varit verksam. Det fanns ett hot mot en byggnad som i dag är väldigt populär och som innehåller kultur, konferens och en mycket uppskattad restaurang. Den heter Svavelsyran och ligger i Vinterviken. I början av 90-talet var den rivningshotad. Dåvarande kulturminister Birgit Friggebo tog fram pengar för att kunna rädda kulturminnesvärda byggnader. Länsstyrelsen såg sig tvungen att betala ut lite pengar till det här, så att vi åtminstone fick ett tak på Svavelsyran. På den tiden var jag ordförande i stadsdelsnämnden, och vi lyckades då få fram de här kulturpengarna för att rädda Svavelsyran, som ni nu vet är en blomstrande verksamhet.

Lika bra gick det inte för klocktornet i Hagastaden. Där var ju staden en sommar snabb att bevilja rivningstillstånd – och plupp, så var det borta! Den senaste tiden har det varit riktigt illa. Det är två hus från 1870-talet som hotas av rivning. Det ena är Tullhuset på Blasieholmen, om det där förskräckliga Nobelcentret ska komma dit. I det andra fallet vann detaljplanen laga kraft bara häromdagen. Det handlar om att riva Astoriahuset på Nybrogatan vid Sofi Almquists plats. Enligt Dagens Nyheter finns det då 14 hus kvar från 1870-talet i Stockholm. Det var på 1880-talet vi hade den stora bostadsbristen och byggboomen kom. Det som pågår i staden är alltså utomordentligt allvarligt. Det finns rivningshot på delar av Stureplan mot Bångska palatset och Freys hyrverk. Det sistnämnda ska stå kvar, säger ni. Nej, det är så att man borrar upp ett stort ljusschakt rakt igenom huset. Därmed är det totalt förvanskad.

Rivningsvågen pågår. Detta måste stoppas med liberala och frisinnade krafter.

Anförande nr 181

Sebastian Wiklund (V): Fullmäktige! Nej, vi bygger och utvecklar Stockholm. Det är egentligen över huvud taget inte tal om någon rivningsvåg.

Björn! Du tar upp tre projekt, huvudsakligen i innerstaden. Det du egentligen verkar ge uttryck för är att man ska konservera innerstaden. Inte mycket möda läggs på att diskutera de kulturvärden som finns i ytterstaden.

Stadsbyggnadspolitik handlar hela tiden om avvägningar. Det handlar om bostäder som måste byggas för dem som behöver sådana. Det behövs arbetsplatser och plats för barn, kultur, handel, grönska och så vidare. Här diskuteras ibland de kulturhistoriska värdena. Jag tycker i grund och botten att det ska bli bra och att det ska vara genomtänkt. Det finns flera exempel på detta. Ett exempel som tas upp där förändring och kulturhistoriska värden egentligen förs ihop är Slakthusområdet, där man utvecklar en ny karaktär i ett nytt område. Något annat som vi säkert kommer att behöva diskutera mycket mer är våra ytterstadsområden. 30–40 år framåt i tiden

kommer de att se helt annorlunda ut, med mycket tätare strukturer. Hur utvecklar och tillvaratar vi de kulturvärden som finns där och skapar Förorten 2.0?

Men Liberalerna talar över huvud taget inte om den här typen av projekt. Man tänker inte alls särskilt mycket på kulturhistoriska värden i ytterstaden. Man bryr sig egentligen bara om innerstaden och tar upp tre exempel. Den slutsats man drar är ganska hårdragen, vilket kan ses i deras motion. Norrmalm, Östermalm och Vasastan ska egentligen inte förändras särskilt mycket över huvud taget – inte alls, kanske. Det är en ganska enfaldig politik att hävda att det ska vara på det sättet. Det är mycket saker som behöver göras i city och nära city, och det kräver att man gör nya saker. Den här synen ska också kontrasteras mot synen på att man kanske även vill exportera innerstadsideal till ytterstaden. Det finns lite kontraster i hur man ser på ytterstaden respektive innerstaden.

Det är inte lätt. Det är tuffa beslut som Liberalerna lägger fram i sin motion. Två av de här sakerna var förresten också Vänsterpartiet emot, så det är inga självklarheter. Man behöver väga argumenten för och emot, och det är svåra saker. Men det är klart – vill man inte förändra något är man ”sejf” från kritik. Då blir det dock heller ingenting utträttat.

Anförande nr 182

Christina Linderholm (C): Fru ordförande! Fullmäktige! Som representant för ett grönt liberalt parti kan jag inte dela motionärernas uppfattning i den här frågan. Tvärtom inser vi att det finns olika epoker som måste få sätta sina avtryck i staden. Det gäller självklart såväl 1870-talet som 2020-talet, liksom epokerna däremellan.

Liberalerna talar ibland om rivningsraseri. Att döma av Liberalernas motion i den här frågan tror man att det finns något slags anarki i den här staden vad gäller förändring och vad gäller behov av nybyggnader och förändring av gamla byggnader. Men det är inte någon anarki, snarare tvärtom. Vi har hängslen, svångrem och alla möjliga säkerhetsnålar på oss från olika instanser när det gäller att förändra och förbättra staden. Byggnader åldras, och det behövs nytänkande och nya metoder. Vi har riksintresset. Vi har Stadsmuseet. Vi har skönhetsrådet. Vi har olika klassificeringar. Vi har lagar och regler. Och vi har länsstyrelsen. Det gör att det borde finnas en viss trygghet för de värdekonserverna när det gäller att bevara delar av staden. Det är svårare för oss som vill ha nya uttryck, som vill kunna bygga nytt, som vill bygga intressant och som också vill bygga på höjden, både i innerstaden och i ytterstaden, för att sätta våra avtryck och ge alla de människor som behöver bostäder möjlighet att bo i hela staden och få levande stadsdelar.

Vi bejakar förändring. Vi bejakar en levande stad som blickar framåt i sina uttryck. Vi vill inte ha stagnation och en historiestad eller ett museum i stället för framsteg. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 183

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Först får man höra att Centern är ett grönt liberalt parti. Sedan får man höra att Centern minsann är det parti som står för utveckling här i staden. Fan tro't, sa Relling! Det är upplysningsvis ett citat, fru ordförande, inte endast en svordom.

Det som Centern är ute efter är egentligen ingenting annat än att stå efter Hjalmar Mehr och gå bärsärkagång i Stockholms stad med skyskrapor och helt ohämmad rivning av de kulturhistoriskt viktiga byggnader vi har. Man är för Nobelcentret, vill riva Tullhuset och ser med glädje att Astoriahuset från 1873 rivs. Det kallar man utveckling. Jag kallar det för avveckling av kulturhistorien. Det har ingenting med bostadsproduktion att göra.

Anförande nr 184

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Är det ohämmat rivningsraseri att bestämma sig för att vi måste titta på möjligheterna till utveckling av staden?

Det är inte Astoriahuset vi pratar om i detta sammanhang, utan flygeln, som är i så dåligt skick att det skulle kosta oerhört mycket att staga upp huset för att göra det funktionsdugligt för framtiden. Jag tycker att det måste finnas en viss förståelse för fastighetsägare också.

Det är sant att vi har olika uppfattning om förändring av staden. Men någon hejdlöshet och något ohämmat rivningsraseri står vi verkligen inte för.

Anförande nr 185

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Liberalernas motion innehåller många goda tankar. Självfallet ska vi inte ha en ödeläggelse i Stockholm i stil med 60-talets citysanering. Självfallet ska inte kulturhistoriskt intressanta gamla byggnader rivas. Vad som är skyddsvärt kan ju också vara gamla bostadsbyggnader i Stockholms innerstad. Det senaste fatala feltänkandet är Astoriahuset, som nämndes. Det planeras omfattande rivningar i kvarteren vid Stureplan. Det kan också vara gamla industribyggnader som är skyddsvärda, såsom gasklockan ute i Norra Djurgårdsstaden, Spårväghallarna på Birger Jarlsgatan sedan lång tid tillbaka eller – om vi går utanför staden – Atlas Copcos verkstäder i Nacka.

Det är ingen hemlighet att rivningar, ombyggnader och nybyggnationer, framför allt i Stockholms innerstad – förädlingar, kallas det ju – inte drivs av några högre tankar om att försköna staden. Det är fastighetsägarnas vinstintresse som dominerar. Hur långt man vill acceptera det är ju en marknadsekonomisk fråga, och den tänker jag inte gå in på. Det finns förvisso anledning att ifrågasätta nya byggnader. Vi har ju det stora hotellet, fågelboet, bakom Centralen, och vi har det nya Hotel Continental med sin 50-talsnostalgiska mosaikfasad.

Men som har nämnts går allt gammalt inte att bevara, fru ordförande. Det är inte heller så att allt gammalt ska bevaras. Det är inte utan att man tänker på Strindbergs ord i dikten *Esplanadsystemet*: ”Här rivs för att få luft och ljus; är kanske inte det tillräckligt?” Nu ska väl det inte tolkas bokstavligt här i dagens Stockholm. Det är inte på samma sätt nu; staden innehåller inte gyttiga och förslummade kvarter. Men det kan finnas ekonomiska skäl och infrastrukturskäl. Det kan finnas många skäl som överskuggar mer eller mindre nostalgiska föreställningar. Det är trots allt så att vi måste se det här balanserat. Det finns förhållanden som gör att rivningar och nybyggnationer måste ske. Livet har som sagt sina realiteter.

Fru ordförande! Med dessa senare reflektioner vill jag trots allt yrka bifall till Liberalernas motion.

Anförande nr 186

Malin Ericson (FI): Det pågår inte någon rivningsvåg i Stockholm. Det är en överdrift som tyvärr helt tar fokus från det som jag tror att motionen vill förmedla, nämligen att vi ska ta hand om den gamla bebyggelsen i Stockholm och hantera den varsamt när staden behöver förnyas och växer. Det var en rivningsvåg som pågick på 60- och 70-talen, då större delen av Klara jämnades med marken – en stor bit av centrala Stockholm och en stadsdel med en särskild karaktär. Så svängdes rivningskulorna då – mot hela områden som inte passade in i tanken på den moderna tiden och dess krav på raka linjer och ändamålsenliga utrymmen. Det var en rivningsvåg.

Det som händer i Stockholm nu är att det ibland rivs äldre hus. Stockholms stad har i stadsbyggnadskontoret en stor kulturhistorisk expertis som dagligen gör viktiga och svåra avvägningar. Det arbetet har vi stor respekt och stort förtroende för. Det finns ett skydd för särskilt värdefulla byggnader, och i de fall när sådana ändå rivs måste vi bestämma från fall till fall om det var rätt eller ej.

Jag hoppas att du inte tar illa upp, Björn, men det jag fastnade på i dag när jag läste svaret på motionen var Erik Slottners ersätтарыttrande i kommunstyrelsen. Det visar på en anmärkningsvärt konservativ syn på arkitektur, där pastischer hyllas och kulturminnesmärkningen av bland annat Sankt Görans gymnasium avfärdas därför att allmänheten inte anses vurma för byggnaden i fråga. Jag kan vurma lite för Sankt Görans gymnasium om det är så att det krävs. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 187

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är intressant, Malin, att höra dig säga som du gör. Då ser jag fram emot att ni i Feministiskt initiativ – förlåt att det är svårt att uttala – i fortsättningen ska lyssna mer till Stadsmuseet inför era överväganden i den rödgrönrosa majoriteten. Sanningen är ju den att ni inte gör det. Stadsmuseet, skönhetsrådet, Riksantikvarieämbetet med flera har flera gånger sagt: Nej, så här bör man inte göra med riksintresset kulturminnesvården i Stockholms innerstad. Det gäller till exempel Astoriahuset. Jag vågar påstå att det pågår ett rivningsraseri när snart samtliga våra hus från 1870-talet är borta och man fortsätter. Man hejdar sig inte utan fortsätter. Det är problemet.

Anförande nr 188

Malin Ericson (FI): Tack, Björn! Jag vet att du är en av de stora och starka försvararna av de här husen, och jag hoppas att du fortsätter med det.

Anförande nr 189

Rickard Wall (-): Ordförande och fullmäktige! Förra motionen av Liberalerna ville jag inte stödja på grund av att jag ansåg att den var för allmänt hållen. Den här motionen yrkar jag däremot bifall till, trots att den är allmänt hållen. Här går det nämligen bra att vara allmänt hållen, för här handlar det om att alla goda krafter, alla försök och ansatser till att stoppa schaktningsmaskinerna ska stödjäs.

I detta sammanhang kan det helt kort finnas anledning att nämna att de krafter som står emot rivningsraseri och vanställande av vår stad är en internationell rörelse. Man kämpar just nu i Moskva på samma sätt som vi gör i Stockholm. Visserligen vill man där bevara gamla miljonprogramsaktiga sovjetklossar, men ändå. Det är en stor ära

att få kalla sig själv för Stockholms Aleksej Navalnyj. Vem som vill vara Sergej Sobjanin är upp till var och en. Jag vet inte – han kanske kommer efter mig nu i talarstolen?

Anförande nr 190

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande och fullmäktige! Stockholm växer i dag snabbare än på mycket länge. Det är bakgrunden till detta. Vi har en nybyggnation i den här staden som ligger någonstans runt 25 procent över miljonprogramstakten. Vi bygger i hela staden, i hela Stockholm. Vi bygger i många olika typer av områden. Samtidigt är investeringsviljan i vår stad, inte minst i city, oerhört stor. Det här ger oss väldigt stora möjligheter att skapa en bättre stad, att stärka stadsdelar över hela staden, att förbättra city, att skapa liv och rörelse på platser som i dag är döda och trista.

Men självklart innebär den här förändringen och de här möjligheterna också risker. Det är jag medveten om. Man kan väl säga att den här motionen tar sin utgångspunkt i de riskerna snarare än i de möjligheter som finns i dagens situation. Jag har stor respekt för det. Man ska värna kulturvärdena i staden. Det är viktigt. Man måste förändra med eftertanke och med respekt för det befintliga.

Men, fullmäktige, när man talar om en rivningsvåg och då syftar på de grönklassade hus som då och då de facto rivs i vår stad, vilket man väl får tolka motionen som, måste man ha med sig att det, precis som Björn Ljung inledde med att säga, har varit ett ganska jämnt flöde de senaste åtminstone fem sex åren, sannolikt mer. Det är till absolut övervägande del gamla industrifastigheter som helt eller delvis rivs. När vi bygger ut nya områden, som Kabelverket i Älvsjö, Tobaksmonopolet på Söder och Mariehäll i Bromma, krävs den här typen av förändringar för att staden ska kunna växa. Gamla industriområden och gamla terminalområden ska kunna omvandlas till blandade stadsdelar och bostadsområden. Hammarby Sjöstad hade inte varit möjlig med den här motionen. Norra Djurgårdsstaden hade inte heller varit möjlig med den här motionen.

Det är viktigt att diskutera varje enskilt fall, fullmäktige. Jag delar den ambitionen. Det är viktigt att gå fram med respekt för staden och dess kulturvärden. Men motionen föreslår faktiskt något annat. Den föreslår ett totalt stopp. Detta, vänner, skulle innebära ett ganska rejält stopp för bostadsbyggandet i Stockholm. Det vore allvarligt och ett stort misstag. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 191

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Ja, borgarrådet Mogert, det är din roll att överdriva andras uppfattningar. Det står i din fulla rätt att göra det. Bekymret är att det inte stannar vid att riva en del industrier med rätt konstig verksamhet, som i fallet med Hammarby Sjöstad. Det är inte det som det är fråga om här. Det är fråga om fullt fungerande upprättstående stenhus från exempelvis 1870-talet, och det blir inte några fler bostäder för att du river dem. Det handlar till exempel om det blåklassade hus – blåklassade, Roger Mogert – som ni föreslog skulle rivs vid korsningen Fleminggatan–Scheelegatan nära Barnhusbron. Det handlar också om flera andra hus – såsom klocktornet i Hagastaden – som ni utan att tveka bifallit rivning av. Det är det som det handlar om.

Anförande nr 192

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag vill inte vara petig, men vad gäller klocktornet var det faktiskt ni som beslöt i fullmäktige att det skulle rivas.

Jag har stor respekt för ditt engagemang för Stockholms kulturvården, Björn. Men problemet med motionen är att den talar om ett stopp för rivning av alla grönklassade fastigheter. Detta är slutsatsen i motionen. Den talar inte om Astoriaannexet, som är gulklassat. Den pratar om ett stopp för rivning på alla grönklassade fastigheter. Då vore Kabelverket inte möjligt. Då vore Hammarby Sjöstad inte möjlig. Då vore Norra Djurgårdsstaden inte möjlig. Det skulle sätta stopp för utvecklingen i den här staden. Jag menar att vi måste kunna göra bedömningar i varje enskilt fall, och därför måste vi avslå den här typen av motioner.

Anförande nr 193

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Miljöpartiet håller med om att denna diskussion är viktig och nödvändig. Med det förändringstryck som råder i staden måste vi hantera kulturmiljön medvetet och med känsla. Alla grönklassade hus kan dock inte och kommer inte att bevaras, men vi måste hantera våra kulturhistoriskt intressanta byggnader med varsamhet. Äldre byggnader kan vara och är ofta viktiga värdekärnor när vi bygger nya områden. Vi följer den principen i Bromstens industriområde, i Slakthusområdet och kring Telefonplan. Som borgarrådet har påpekat i sitt skriftliga svar är det viktigt att uppmärksamma även närförortens och ytterstadens byggnader, inte bara innerstadens, vilket Liberalerna tyvärr har väldigt mycket fokus på.

Ja, kulturmiljön är en mycket viktig resurs för Stockholms attraktivitet som besöksstad, för vårt näringsliv och för stadens invånare. Tullhuset vet ni att Miljöpartiet inte heller vill riva. Astoriahuset fick vi faktiskt i knät av ett borgerligt styre. Det var en surdeg som vi ärvde.

Att arbeta tajtare och närmare Riksantikvarieämbetet kan vara en väldigt bra idé. Framför allt tycker jag och Miljöpartiet att vi ska använda den kompetens som vi har i staden i form av Stadsmuseet. Det är viktigt. Men att anta ett principbeslut i enlighet med motionen är alltför långtgående. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 194

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Du kan inte svära dig fri från Astoriahuset, Cecilia Obermüller. Det är ingen flygel eller någonting annat som ni tänker riva, utan det är Astoriahuset, huvudhuset. Du kunde mycket väl ha agerat för att huset skulle bevaras i stället.

Jag vill korrigeras någon som tidigare sade att det kostar fasligt mycket pengar att rädda Astoriahuset. Nej, det gör det inte. Det har jag från fastighetsägaren själv. Det skulle inte bli särskilt dyrt, men deras kalkyl blir sämre. Detta tycker Roger Mogert inte att man behöver ta hänsyn till. Roger Mogert tycker att det är okej att riva för att fastighetsägarna vill göra någonting annat i Stockholms city. Men Miljöpartiet trodde jag bättre om.

Jag beskrev också förorten. Jag beskrev hur jag agerade för att Svavelsyran i Vinterviken skulle räddas. Jag påstår inte att byggnaden hade varit riven om jag inte hade agerat, men risken hade varit större. Förorten ska alltså med i detta, och det vet du, Cecilia Obermüller.

Anförande nr 195

Cecilia Obermüller (MP): Nu tog du upp lite saker som jag inte kan svara på. Men Astoriahuset är en knepig fråga. Det håller jag absolut med om. Det är bra att du lyfter blicken utanför innerstaden och ser till förorterna också, för där finns mycket av värdefull bebyggelse.

Men detta är inte enkelt. Vi kan inte ha den principiella inställning som ni har i motionen, att vi inte ska få riva någonting som är grönklassat eller kulturhistoriskt intressant, för det fungerar inte. Vi har också haft diverse ärenden där ni har bifallit rivningar. Så är det faktiskt.

Anförande nr 196

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! Det är klart att den här motionen har flera goda intentioner. Självklart ska man in i det längsta undvika att riva kulturhistoriskt viktiga byggnader. Man ska verkligen försöka bevara de här byggnaderna. Det finns inte bara kulturhistoriska argument för det, utan det finns både ekonomiska och miljömässiga argument för detta.

Men jag tycker ändå att det är en överdrift, som så många andra talare har sagt här, att säga att det pågår en rivningsvåg i Stockholm. Jag tycker faktiskt inte att det gör det. Det är några enstaka hus som ska rivas. Att tala om en rivningsvåg är en överdrift. Jag tycker också att motionen är väl ultimativ och rigid i sina att-satser, vilket gör att vi inte kan ställa oss bakom den.

Ibland kan rivningar vara nödvändiga för att uppnå en bättre helhet, även om man självklart ska undvika rivningar in i det längsta. Ibland kan man behöva göra detta. Vi har exempelvis accepterat rivningen av Astoriaflygeln och vissa delar av Sturegallerian just för att vi tycker att helheten i projekten och stadsmiljön kommer att bli mycket bättre. Men vi har inte accepterat rivning av Tullhuset, för vi tycker inte att Blasieholmen kommer att bli bättre när man river Tullhuset och uppför den här byggnaden, Nobelmuseet, som föreslås i stället.

Det talas väldigt mycket om 1800-talsbyggnader när man pratar om kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Men det är klart att det är betydligt många fler byggnader än så som är klassade av Stadsmuseet. Nu raljerar Fi lite grann över att man ska lyssna på vad människor tycker om vad som är värdefulla byggnader. Men vad gäller Sankt Görans gymnasium, för att ta ett exempel, undrar jag verkligen hur värdefull hur den byggnaden är utifrån ett folkligt perspektiv, med tanke på hur den byggnaden gör att den delen av Kungsholmen faktiskt uppfattas som mer otrygg än andra delar av Kungsholmen. Det är en byggnad som skär av byggnader från det offentliga rummet. Trygg-Hansas annex är ett annat exempel. Det är också blåklassat. Det vill vi gärna riva för att uppföra en ny byggnad som ger en bättre stadsmiljö.

Men om en byggnad av olika orsaker behöver rivas ska den nya huskroppen ha minst samma kvalitet som den byggnad som finns på plats nu. Det kan aldrig vara tal om

att sänka kvaliteten när man ska uppföra nya byggnader. För oss kristdemokrater får gärna nybyggnationer ta inspiration av den klassiska arkitekturen. Rädslan för pastischer tycker jag är elitistisk. Den lägger en våt filt över Stockholm.

För att sammanfatta det hela: In i det längsta ska vi undvika rivningar. Men om vi behöver göra rivningar ska vi ha nya huskroppar med högre kvalitet. Och vi ska sluta vara rädda för pastischer.

Anförande nr 197

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Erik Slottnér och jag brukar oftast hamna på samma sida när det gäller att värna de kulturhistoriskt viktiga husen. Men du bidrar dessvärre till att Astoriahuset rivs, Erik. Det är ingen flygel. Läs historien om huset! Det är huvudhuset som rivs. Astoriahuset från 1873 rivs för att ersättas av en modernistisk skapelse med ett vridet plåttak i några olika färger och en påbyggnad i den här känsliga miljön. Det är egentligen inget annat än ett kulturmord. Den modernistiska skapelse som ska ersätta Astoriahuset skulle kunna passa jättebra på ett annat ställe, men definitivt inte mitt i det känsliga Stockholms city. Det är där man måste tänka sig för. Finns det så få 1870-talshus kvar måste man bevara dem.

Anförande nr 198

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Just den byggnad vi pratar om nu har en väldigt låg klassning från Stadsmuseet. Om jag inte missminner mig är den till och med gulklassad, så jag undrar om den egentligen skulle räddas ens med er motion.

Men kolla nu på Nybrogatan, hurdan miljön är nu och hurdan den kommer att bli efteråt! Titta på de bilder som finns! Vi öppnar torgytan, som i dag är täckt av galler och är en uppställningsplats. I framtiden kommer vi att få nya lägenheter. Astoriabio-grafen kommer att återfå sin forna glans. Vi kommer att få kaféer, mötesplatser och butiker. Man öppnar platsen, tar bort grindarna och får en ny mötesplats genom en torgbildning. Det här kommer att skapa en betydligt bättre stadsmiljö, och det är därför jag stöder det projektet – inte för att man ska riva ett hus i sig, men för att rivningen möjliggör så mycket annat.

Anförande nr 199

M a l i n E r i c s o n (FI): Hej igen, Erik! Nu tycker jag igen att du utgår från vad du tror och tycker om vad folk gör, tänker eller gillar. Det finns en poäng med att det inte är allmänheten som bestämmer vad som är fint och vad som är värt att bevara, för smaken skiljer sig åt. Jag tycker inte heller att Trygg-Hansas annex är särskilt vackert, men jag skulle inte vilja att det var min smak som bestämde vad staden i sin helhet ska anse värt att bevara. Hur tänker du dig att det skulle gå till? Ska vi ha något slags omröstning för husen, om det är så att det är allmänhetens åsikter som ska räknas?

Anförande nr 200

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag tycker att det skulle vara väldigt intressant om man kunde använda medborgardialoger i mycket större utsträckning just vad gäller det här – hur man vill att nya stadsdelar ska utformas både arkitektoniskt och rent planeringsmässigt, huruvida vi ska ha punkthus eller kvartersstruktur

och så vidare. Det gör man väldigt lite i dag. Jag tycker framför allt att man skulle kunna använda webbpaneler mycket mera, statistiskt säkerställda webbpaneler där man blandar kön, ålder, utbildningsbakgrund och annat och ställer frågor om vilken typ av bebyggelse människor vill ha. Jag är helt övertygad om att byggnader som Sankt Görans gymnasium eller Trygg-Hansas annex skulle få väldigt få procent i de undersökningarna, medan exempelvis miljöer som Sankt Eriksområdet, som ligger precis bredvid Trygg-Hansa-huset, skulle vara väldigt uppskattade. Det är vad jag tror, men låt oss ta reda på detta genom att införa fler webbpaneler!

Anförande nr 201

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag måste säga att Kristdemokraterna ger uttryck för väldigt konservativa ideal för stadsbyggnadspolitiken. Ni värderar helt enkelt en borgerlig arkitektur från sekelskiftet, medan ni avskyr alla uttryck från rekordåren, som genomsyrades av ett samhälle där alla skulle vara med. Hus från 1970-talet och 1960-talet bör rivas till förmån för pastischer av sekelskifteshus. Det blir något slags fantasi i stadsbyggnadspolitiken i Stockholm. Jag får associationer till någon typ av Disneyland.

Anförande nr 202

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det här var ett märkligt inlägg. Här ser vi Sebastian Wiklunds syn på sekelskiftesbyggnationen. Det är borgerlig arkitektur. Miljonprogrammen är däremot tydligen den ultimata arkitekturen för demokratiskt stadsbyggande där alla ska med. Jag skulle verkligen vilja säga till dig att är det något miljonprogramsstrukturen har skapat är det just ett slutet stadsrum där alla inte är med. Tyvärr upplevs många av de här stadsmiljöerna i dag som väldigt otrygga. Människor vågar inte vistas i det offentliga rummet under många timmar av dygnet.

Det handlar inte om att vi ska hålla på och riva allt detta. Det var inte det jag sade. Men det har förekommit vissa önskningsar om att kunna riva ett och annat av de här husen för att skapa bättre kvartersstruktur och bättre vistelsemiljöer i det offentliga rummet. Detta tycker jag att det är synd att nämnden har sagt nej till.

Anförande nr 203

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag är ledsen, timmen är sen – jag kommer inte riktigt ihåg allting utantill, men jag ska läsa upp en lista som vi upprättade den 21 december 2015. Nobels Svavelsyran i Vinterviken och kulturgårdarna har hotats, liksom Ljunglöfska villan i Blackeberg, också kallad Ljunglöfska slottet. Carl Antons ateljé på Katarinavägen vågar jag faktiskt säga räddades genom Joakim Larssons insatser. Klockhuset i Norra stationsområdet revs under borgarrådet Regina Kevius, M – kom ihåg att detta är en liberal motion! I hörnet Urvädersgränd–Götgatan vill fastighetsägaren riva ett jugendhus. Vi från Liberalerna sade nej direkt. Tobaksmonopolets huvudkontor räddades till stora delar, inklusive de fantastiska konstverk som framför allt finns inne i matsalen men även på andra ställen i detta hus. Sedan gäller det Trygg-Hansa-huset, det här fyrkantiga huset som inte är så vackert men som är blåklassat, i hörnet Scheelegatan–Fleminggatan.

Sedan handlar det om Astoriahuset. Det är ingen flygel. Det är huvudhuset. Det känner inte ens Stadsmuseet till i sin klassificering, utan historien har tagits fram av

Samfundet S:t Eriks Fredrik von Feilitzen, som grävt i många arkiv och hittat detta. Han har dessutom hittat originalritningar. Det är alltså rivning av Astoriahuset, inte en flygel, som nu vunnit laga kraft i sista domstolsinstans i Sverige.

Det finns många fler förslag av detta slag. Ett av dem gäller Freys hyrverk inne i Sturegallerian. Det förslaget försvarar borgarrådet Mogert. Det är klart att vi kan riva lite grann där, säger han. Sanningen är att man river Freys hyrverk fullständigt, fast man gör det inifrån och inte utifrån. Flyglarna till Bångska palatset försvinner inne i Sturegallerian. Egentligen syns de faktiskt inte nu, men de finns där. Tullhuset på Blasieholmen har nämnts. I hörnet Allmänna gränd–Djurgårdsvägen bredvid ABBA-museet finns förslag på rivning. Det är fullständigt obegripligt att fastighetsägaren vill riva det här. Ändra i stället innehållet från en sunkig hamburgeria till någonting annat!

Ni talar om att det inte pågår någon rivningsvåg. Jag har tagit fram en lista på ungefär ett tjugotal allvarliga objekt – kulturhistoriska byggnader som hotats under de senaste 20 åren. Observera att vi talar om kulturhistoriska byggnader! Jag tycker att det är högst anmärkningsvärt att fullmäktige inte kan ta sig i kragen och inse att Stockholms unika historiska miljöer måste bevaras. Därmed yrkar jag bifall till Liberalernas motion och reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 204

R a s m u s J o n l u n d (L): Vad kan man säga mer om detta? Jag ska inte förlänga debatten särdeles mycket, utan vill bara göra ett förtydligande. När vi talar om en rivningsvåg är det många som ställer sig undrande – det verkar ju inte vara så mycket som rivs? Nej, det handlar inte om omfattningen i kvadratmeter eller antalet hus objektivt sett. Det är inte bara fråga om hur stort antalet är. Det här ska därför inte heller ställas mot hur jättemånga nya bostäder man kan bygga eller annat. Det här handlar helt enkelt om att omfattningen av rivningarna ska ställas i relation till det bestånd det handlar om. Vissa typer och generationer av stadsbyggande har vi väldigt mycket av i Stockholm. Men de här få äldre 1800-talshusen vi talar om är helt enkelt så få att varje rivning riskerar att vara förödande. Till de kulturhistoriska värdena ska man förstås också lägga de miljöaspekter som finns i att riva befintliga, ofta ganska välfungerande, byggnader och ersätta dem med nya, som tar mycket energi, orsakar klimatutsläpp och annat vid byggandet och kanske kommer att ha en betydligt kortare livslängd.

Stockholm består mycket riktigt av sina årsringar, innanför och utanför tullarna, i Vinterviken, vid Norra station, i city och så vidare, och de årsringarna ska kunna och ska få finnas sida vid sida. Problemet som vi nu vill peka på är att en del av de här årsringarna krymper i en förfärande takt, inte minst i relation till hur tjock årsringen varit från början. Det blir måhända modernt, men det kanske då också riskerar att bli ganska monotont.

Därmed vill jag ytterligare motivera varför man ska säga ja till Liberalernas reservation i den här frågan.

§ 23 Inkluderande design (Utl. 2016:146)

Anförande nr 205

S t i n a B e n g t s s o n (C): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Plötsligt händer det – nästan. Om inte detta är så nära bifall till en motion som det går att komma utan att det faktiskt blir ett bifall vet jag inte vad.

Vi i Centerpartiet skrev den här motionen av många skäl. Ett av dem är självklart estetiskt. Ett annat gäller trygghet. I grunden handlar det i alla fall om alla människors lika rätt och värde och om att Stockholm ska vara en grön, skön och välkomnande stad. Vi ska inte utestänga människor. Vi ska inte sätta upp räcken som hindrar människor från att sätta sig ned i offentlig miljö. Vi ska inte sätta armstöd i mitten av precis alla parkbänkar, och vi ska för den delen inte heller plocka bort alla parkbänkar på en och samma plats. Vi ska inte sätta staket på tomma ytor, så att människor inte kan vistas där. Nej, vi ska skapa kreativa lösningar, så att människor kan använda staden fullt ut.

Ordförande! När vi nu läser borgarrådets svar konstaterar vi att den rödgrönrosa majoriteten faktiskt har lyssnat på det vi har sagt. Det gör oss såklart glada att vi har en samsyn om att Stockholm ska vara välkomnande och trivsamt och om att vi ska ha en trevlig stadsmiljö där människor trivs och vill vara, en miljö där människor känner trygghet, inte avståndstagande.

Men när vi nu är så eniga i en fråga är det väldigt snarstucket av majoriteten att inte helt enkelt yrka bifall. Det är faktiskt, ordförande, lite fånigt att vi i Stockholm har skapat ett system där en motion aldrig kan bifallas, oavsett vad det gäller. Jag vill därför uppmana majoriteten att tänka till en gång till. Det är bara att köra. Ni vill ju det egentligen, det vet jag.

Ordförande! Därför vill jag yrka bifall till min och Karin Ernlunds motion. Samtidigt vill jag göra majoriteten uppmärksam på att vi kommer att följa arbetet kring inkluderande design med stort intresse, oavsett om man går på mitt yrkande eller kommunstyrelsens förslag. Vi kommer att vara som illrar på er om ni inte gör det ni har lovat.

Anförande nr 206

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Ja, Stina, det är roligt att vi är överens i den här frågan. Du frågar varför vi inte bifaller motionen. Det har väl att göra med att vi gör det som ni pratar om i motionen. Stadsdelarna och förvaltningarna har till uppgift att ta bort inkluderande design – exkluderande design, förlåt mig; det är svårt med de här begreppen. De ska göra det. Trafikkontoret ska ta bort exkluderande design, och det pågår. Jag kan inte svara på hur snabbt det går eller vad som är kvar, för det har jag inte med mig. Vi har en stor mängd saker som vi gör i staden för att skapa inkluderande design och större attraktivitet i staden. Ur det perspektivet säger vi att vi besvarar den här motionen. Vi gör det här – därför behöver vi inte bifalla motionen.

Anförande nr 207

S t i n a B e n g t s s o n (C): Nu har jag ju hållit ett anförande om att jag faktiskt tycker att ni har svarat rätt så bra. Men jag tycker fortfarande att det kan finnas en

poäng med att göra en markering genom att bifalla motionen därför att man håller med, oavsett om man själv tycker att man gör det här eller inte.

Anförande nr 208

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag är ledsen att förstöra den goda stämning som råder mellan Centerpartiet och majoriteten, men vi kristdemokrater har gjort ett ersättaryttrande i kommunstyrelsen, där vi föreslår att man avslår motionen.

Det är viktigt att upprätthålla en trygg stad, och vi menar att det kan vara nödvändigt med den här typen av åtgärder för att det ska bli ett välkomnande offentligt rum. Det som kallas exkluderande design skulle lika gärna kunna kallas inkluderande design, eftersom det syftar till att göra stadsrummet tryggare och mer vistelsevänligt, så att människor ska våga vistas i det offentliga rummet. Därmed tycker jag att det leder tanken fel att kalla det för exkluderande design, för det handlar inte om att stänga ute vissa människor, utan det handlar om att hindra vissa oönskade och illegala beteenden. Det är det vi pratar om.

Därför tycker jag att det är olyckligt att Helldén i sina synpunkter säger att man redan jobbar med detta och att exkluderande design är ett oönskat inslag i Stockholm. Vi anser inte heller att det föreligger något behov av att stadens tjänstemän nu i enlighet med vad som framkom i borgarrådets synpunkter ska börja definiera vilka åtgärder som ska vara att betrakta som inkluderande respektive exkluderande design. Vi menar att det här inte behövs. Tjänstemännen behöver inte lägga tid på det. Vi behöver i stället genom olika åtgärder göra stadsrummet tryggt och mer vistelsevänligt. Då kan det som går under epitetet ”exkluderande design”, vilket jag egentligen tycker är fel epitet, vara nödvändigt. Därför yrkar jag bifall till Kristdemokraternas ersättaryttrande i KS.

Anförande nr 209

S t i n a B e n g t s o n (C): Fru ordförande! Helst skulle vi ha timmar för att diskutera det här och inte två minuter.

Vi utgår naturligtvis från att de allra flesta människor gör rätt och kan bete sig bra. Sedan är det klart att det är skillnad på design och att stoppa människor som begår brott. Det är inte samma saker. Det vi pratar om här är helt enkelt att skapa en stad där människor känner sig välkomna och trygga och kan röra sig fritt och må väl. Jag tror egentligen att det är det som du också vill, Erik Slottnér. Men när du är emot den här motionen blir det som att du ifrågasätter alla människors vilja att göra bra saker och vara bra människor.

Anförande nr 210

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag är ledsen om det uppfattas så, för det är inte på det sättet. Vi föreslår avslag på motionen för att vi tycker att den inte är bra. Det är faktiskt därför. Det handlar absolut inte om att vi skulle tro att du, Stina, eller Centerpartiet har några unkna motiv med den här motionen eller någonting sådant. Men jag tror att vi drar olika slutsatser om vad det som går under epitetet ”exkluderande design” egentligen innebär. Den här typen av designåtgärder vidtas i områden där man har problem, exempelvis med illegala bosättningar. Det kan handla om att man sätter upp staket eller annat under broar där man har problem med olagliga bosättningar och det i sin tur har orsakat till exempel nedskräpning och

otrygghet för förbigående. Jag tycker att det är fullt rimligt att vidta den typen av åtgärder. Jag menar inte att det skapar ett frånvänt stadsrum. Jag menar att det skapar ett tryggare och därmed också mer inkluderande stadsrum.

Anförande nr 211

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är väl uppenbart att vi har lite olika syn på olika typer av människor som rör sig i staden. Jag tycker att det i vissa fall är uppenbart vad inkluderande design är. Sedan tycker jag att man behöver gå in och titta på andra fall där det kanske är lite mer otydligt.

När man till exempel gör parkbänkar som det inte går att lägga sig ned på är det exkluderande design. Vissa typer av människor vill man inte se i staden, och det är väl lite det som det här är ett uttryck för. Vid Centralen, i terminalen uppe på Klarabergsgatan, sitter det designade stålrör som gör att folk inte kan sätta sig. Det är exkluderande design. Man vill inte se dessa människor i sin vardag.

Detta är inte någonting som vi strävar efter. Vi tycker att vi ska vara inkluderande i detta sammanhang. Dessa människor ska också kunna finnas. Det rimmar uppenbarligen inte med Kristdemokraternas syn på det här.

Anförande nr 212

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Daniel Helldén! Säg det till de kvinnor som passerar Centralstationen under kvällstid och känner en väldig otrygghet över den miljö som skapas där med er så kallade inkluderande design! Det samlas människor som kanske begår angrepp på kvinnor eller som är väldigt berusade. Det gör att människor känner en väldigt stor otrygghet och kanske ren rädsla. Kan man då genom armstöd och annat göra att människor som passerar känner större trygghet tycker jag att det är en fullt rimlig åtgärd. Det handlar inte om att stänga ute vissa människor. Det handlar om att stänga ute vissa beteenden. Det blir så populistiskt när ni säger att vi vill stänga ute människor. Jag kan ju då säga att ni med er attityd stänger ute människor från det offentliga rummet, det vill säga de människor som inte vågar passera här under kvällar och nätter för att de känner en stor otrygghet. Jag tycker att det är mycket allvarligt att stänga ute de människorna.

Anförande nr 213

M a l i n E r i c s o n (FI): Först skulle jag vilja säga att det är en väldigt bra motion från Centerpartiet. Vi har arbetat med frågan om exkluderande design i två år. Årets budget är den andra där uppdraget att avlägsna all sådan finns med. Att arbeta med inkluderande design är ett steg till.

Jag instämmer också med dig, Stina, i att det ibland är väldigt fånigt när vi rutinmässigt avslår motioner, vilket är tradition här i Stockholm. Det kan ibland bli rätt absurt.

Sedan skulle jag vilja säga till Erik Slottner att jag passerar Centralen kvällstid rätt ofta. Jag vet inte om det är just den inkluderande designen, eller snarare avsaknaden av exkluderande design, som oroar mig om jag går förbi där. Jag oroar mig mest för män, måste jag säga. En bänk kommer aldrig att förhindra sexuella trakasserier, utan det som krävs är att män inte trakasserar sexuellt.

Anförande nr 214

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Där drogs män över en kam, och det är tråkigt, tycker jag!

Fastighetsägare har ett ansvar – och även rättigheter – att upprätthålla trygghet inom sina fastighetsgränser. Om det vistas människor där som gör saker som man inte får göra inom fastighetens gränser är det fullt rimligt att fastighetsägaren vidtar åtgärder. Då kan det här vara en sådan åtgärd. Det kan vara vakter. Det kan vara någonting annat. Men detta är en typ av åtgärd för att förhindra oönskade beteenden. Jag förstår inte vad som är så himla kontroversiellt med det.

Anförande nr 215

M a l i n E r i c s o n (FI): Om vi inte ska dra alla över en kam kanske du inte skulle ha dragit alla kvinnor som passerar förbi Centralen över en kam heller. Det är ”tit for tat”, som man säger.

Trygghet är inte nödvändigtvis beroende av stängsel och annan exkluderande design. Ibland går jag förbi här på Kungsholms strand, som jag tror att det heter, längs med vattnet. Där har man satt upp ett stängsel under en trappa, officiellt för att folk inte ska stå där och röka. Men det är också ett ställe där det ofta har hänt att folk har sovit. Jag måste säga att jag inte känner mig ett dugg tryggare av det där stängslet. Jag tycker att det som skapar mest otrygghet när jag går förbi där är ungdomsgången som drar förbi där och skrånar.

Anförande nr 216

L o r e n a D e l g a d o (V): Ett inkluderande Stockholm är till för alla. Därför har vi ett uppdrag att få bort exkluderande design från staden. Alla ska ha rätt att ta del av staden, vare sig man är fattig eller rik, vare sig man vill vila eller sitta. Exkluderande design drabbar alla och gör staden hårdare, kallare och otryggare.

Vi är överens, och vi från den rödgrönrosa majoriteten är redan på gång med att göra det offentliga rummet till allas rum att njuta av. Jag är glad över att Centerpartiet har en annan människosyn än vissa andra politiska partier i den här frågan. Vi anser för vår del att det faktiskt inte är de hemlösa som står för de farliga våldsbrotten i staden. Det räcker att titta på statistiken. Det finns andra brott som är mycket viktigare att prata om än det som handlar om att vara fattig och hemlös och tvingas sova på gatan.

Anförande nr 217

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag tycker att det blev en ganska sorglig debatt. Den här motionen handlar om att Stockholm ska vara tillgängligt på ett bra sätt för alla som vill vara i den här staden. Det ska vara möjligt för mig – eller vem annan som helst – att sätta mig ned och vila när jag är trött. Det ska vara möjligt att skapa spontana ytor för kultur eller annat på mark som inte används i övrigt. Det handlar inte om att vi måste städa upp staden på olika sätt. Trygghet skapar vi på andra sätt. Vi skapar trygghet till exempel genom ljus och genom att ta bort buskar där folk kan gömma sig. Det gjorde vi förra mandatperioden, och det ökade stockholmarnas känsla av trygghet. Det här är en annan fråga. Det handlar om design och att människor ska känna sig välkomna i Stockholms stad.

Anförande nr 218

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag ber att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.